

საქართველო

ფასი / ღირსი

მსოფლიო

info@geworld.net

3 **ექსპი-
ბიძინიანი,
ანუ იზინიანი
და ივანიშვილი**

**საქართველოს
პრესკამეტი
«ევრაზიულ
4 კავშირში»**

ლალა აფციაური:
**ქალიან სურიანი
პატიმრების
გაუპატიურების
შემთხვევები**

ანზორ მანსურაძე:
**ხელისუფლებას
ვიხეული
აქვს ინსტრუქცია
– ივანიშვილს
ხელი**

9 არ ახლო!

დავით თნოფრიშვილი:
**12 ამ ხალხს
ზამთარში
გაყინვა ელის!**

აკაკი ასათიანი:
**რომ არა ბუშის
14 ნაქაზება,
იქნებ ამ გიჟსაც
პირ გააბედა
ოთხს დაწყება?!**

ჯუმბერ პატიაშვილი:
**თანაჯდომა
ყოველთვის
15 არ ნიშნავს
თანადგომას!**

**16 როგორ
გადაარჩინა
ქართველი
პროფესორი
რეალ ხაჯიბაბა**

სიხრუე პირველი პირისგან

ბიძინა ივანიშვილის გამოჩენით დაფთვებულმა სააკაშვილმა მუნიციპალური გეგმის მიხედვით «ჩრახსილი» 45-60 წლის ადამიანები და მათ დასაქმებულს საგადასახადო შეღავათებს დაჰპირდა. მერა რა, რომ ეს ხალხი 8 წლის წინ გახილავით ახალგაზრდა იყო?! ეს დაპირებას იხსენიებთ ტყუილია, რომელიც – სხვა დანარჩენი და, აბა, ასაკს რა მნიშვნელობა აქვს?

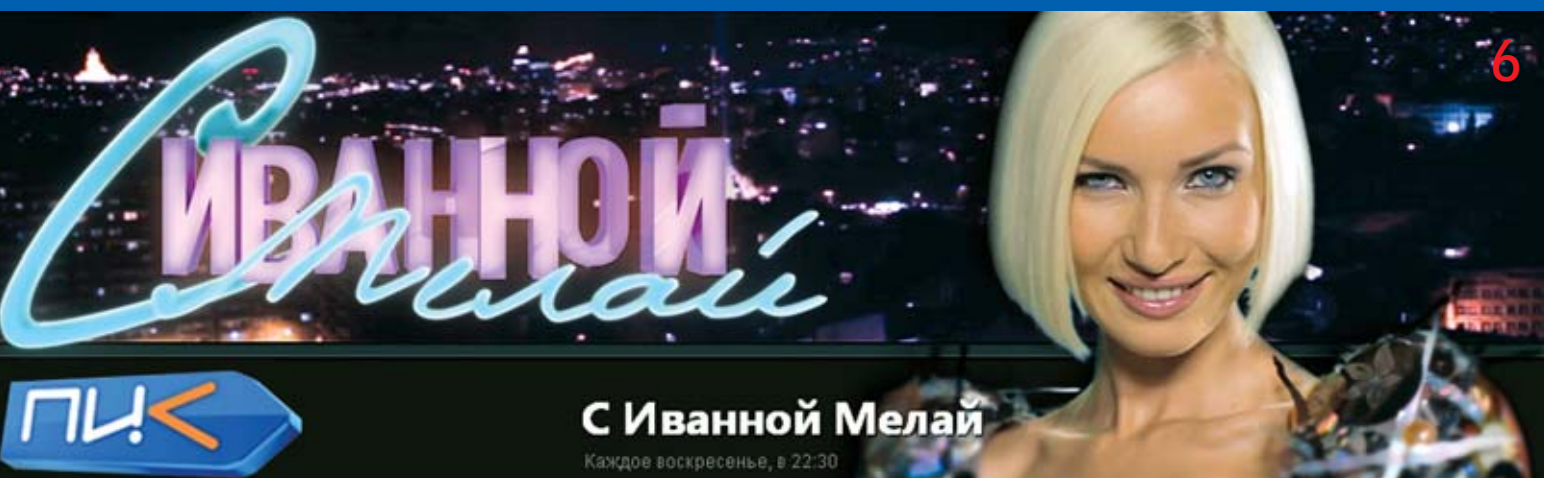
11

კობა ნაყოფია – სააკაშვილის პირადი GOLDEN CARD-ი

17

სააკაშვილის მორიგი გატაცება

6

**«პოპ დივა» ივანა მელაი სახელმწიფო
ბიუჯეტს 500 000 ლარი უჯდება**

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

სააკაშვილმა უკვე გააკეთა ყველაფერი, რაც მოხერხდა, რაზეც კი უკვე ვითქვით ყველაფერი, რასაც მის ნამოქმედარზე ვფიქრობთ. კიდევ რაზე უნდა ვისაუბროთ? დანაწევრებული საქართველოს ნანგრევებზე? დანარჩენს სააკაშვილი, სავარაუდოდ, თვითონ პენსიაზე, საკუთარ სინდისთან ხანგრძლივ, მომხანცველ დიალოგებში გააგრძელებს.

მისი აღმატებულების უაღრესობა

ბოლო დროს მიხეილ სააკაშვილი ყველას თითქოსდა გადაავიწყდა. მიუხედავად იმისა, რომ ის მეტ-ნაკლებად აქტიურად მოძრაობს და მთელ რიგ განცხადებებს აკეთებს, საზოგადოების ყურადღების ცენტრში მოხვედრას ვერა და ვერ ახერხებს. მისი გამონათქვამების არსებითი განხილვა მედიაში პრაქტიკულად არ ხდება, თითქოსდა საქმე რომელიმე მინისტრის მოადგილის უშინაარსო და უინტერესო ბლუფუნს ეხებოდეს. საზოგადოება სხვა ადამიანზე საუბრობს, ხოლო მედია, ექსპერტებთან ერთად, სხვა განცხადებებს დასტრიალებს. საინფორმაციო თვალსაზრისით, სააკაშვილი მოედანზე კი დარჩა, მაგრამ აშკარად თამაშგარე მდგომარეობაში აღმოჩნდა.

სააკაშვილს აინტერესებს მხოლოდ ის, რას ბრძვილავს მისთვის ესოდან სათაყვანებელ, ყოვლად «გოიგურ» სტილი

შესაძლოა, სააკაშვილი თანახმა ყოფილიყო, მწვავედ გაეკრიტიკებინათ, თუნდაც გაელანძღათ ან დაეცინათ მისთვის, ოღონდაც ქვეყანაში ახალი ამბების მთავარ შემქმნელად, საინფორმაციო სფეროს ცენტრალურ ფიგურად დარჩენილიყო, მაგრამ ვითარება აშკარად შეიცვალა. თანაც ამჯერად საქმე, სავარაუდოდ, არა მოკლევადიან ტაქტიკურ ჩაჯვარებასთან გვაქვს, არამედ ყოვლის-მომცველი პოლიტიკური შემოდგომის ერთ-ერთ უტყუარ ნიშანთან, რომელიც რეჟიმს, როგორც ჩანს, ნამდვილად დაუდგა.

ბლანკზე დაბეჭდილი განცხადებით შემოიჭარბა პრეზიდენტის ადმინისტრაციის კანცელარიაში 7 საშუალო დღით ადრე, — აღნიშნულია სააკაშვილის ოფიციალურ ვებ-გვერდზე, რაც, სავარაუდოდ, იმას გულისხმობს, რომ, მაგალითად, მარტოხელა და მარტოსული უმუშევარი, ტურს სასახლეში ვერ ეღივება, ისევე, როგორც სხვა ადამიანები, რომელთაც «თავიანთი ორგანიზაცია» არ პატრონობს. არა უშავს, ვირტუალური ექსპურსიით შემოვიფაგლოთ, მითუმეტეს, რომ საუბარი არც თეთრ სახლს და არც ელისეს სასახლეს ეხება, სადაც დიდი პოლიტიკოსები ნამდვილად მოღვაწეობდნენ. ისე, საინტერესო კი იქნებოდა უშუალოდ რეზიდენციაში მოხვედრა და ადგილზე შემოწმება, მართლაც დაძრწიან თუ არა მის დერფუნებში შიშისგან სახე-კამფლის ოფიციალური ვებ-გვერდი დავათვალიეროთ, განსაკუთრებულს მაინც არაფერს დავკარგავთ.

ცალკე გამოფენილ სააკაშვილის პრიორიტეტებზე «ქვეყნისა და საზოგადოების ინტერესების დაცვა, სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის განმტკიცება, ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის დაცვა» და ა.შ., დეტალური მსჯელობის გამართვა, ალბათ, არ ღირს. **სააკაშვილმა, ამასთან დაკავშირებით, უკვე გააკეთა ყველაფერი, რაც მოხერხდა, რაზეც კი უკვე ვითქვით ყველაფერი, რასაც მის ნამოქმედარზე ვფიქრობთ. კიდევ რაზე უნდა ვისაუბროთ? დანაწევრებული საქართველოს ნანგრევებზე? დანარჩენს სააკაშვილი, სავარაუდოდ, თვითონ პენსიაზე, საკუთარ სინდისთან ხანგრძლივ, მომხანცველ დიალოგებში გააგრძელებს.**

ვებ-გვერდზე შესაძლებელია ამინდის სამი დღის პროგნოზისა და ვალუტის კურსის გაგება. საინტერესოა, რომ წინა პლანზე გამოტანილია სამი ვალუტა: აშშ დოლარი, ევრო და რუსული რუბლი. ასე რომ, თუ ვინმეს რუსული რუბლის ამბები აინტერესებს, შეუძლია სააკაშვილს მიმართოს; მან კურსი ნამდვილად იცის.

უცნაური რუბრიკაა «საუკუნის პროექტები»; იქ ჩამოთვლილია ბათუმის ჰაივუი და ბულვარი, დელფინარიუმი (მას, დამფინანსებლის ვინაობის გათვალისწინებით, ალბათ, მალე ჩამონათვალადან ამოაგდებენ), «მშვიდობის ხიდი» (იგულისხმება ე.წ. «ოლევის ულტრა», ძველი თბილისის შუაგულში რომ ჩადგა), მცხეთა, ანაკლია და სათაფლია. სურათებს კომენტარები არ ახლავს, ამიტომ ძნელი დასადგინია, თუ რას ნიშნავს «საუკუნის პროექტი — მცხეთა». **იქნებ, სააკაშვილის თაყვანისმცემლები არ ფიქრობენ, რომ მათმა ბელადმა ეს ქალაქი ააშენა ან სვეტიცხოველს ააგო. აქ სხვა რამ არის მთავარი — თუ რას აღიქვამს სააკაშვილი «საუკუნის პროექტად».**

პოლიტიკური შემოდგომის ფერხობა, სხვადასხვა ავტორების მიერ არაერთგზის მრავალი, მათ შორის, მაღალმხატვრული ხერხის გამოყენებით აღინერა. შეიძლება დასახელდეს უამრავი ფაქტი, რომელიც მის დაწყებაზე (რადღაც დაწყებაზე?) ნათლად მიუთითებს, თუმცა ისევე, როგორც ნელინადის შესაბამისი დრო, ის, ალბათ, უპირატესად, უნდა შეიგონოთ მთელი თავისი სიცარიელით, შესაბამისი სვედითა და სუსხით, რომელსაც ვერსად გავქვიცვო.

მაგრამ, მიუხედავად იმისა, რომ სააკაშვილი საზოგადოებას დღეს დიდად არ აინტერესებს, თუნდაც მრავალფეროვნებისთვის შევიაროთ ავღაბრის რეზიდენციაში და ვნახოთ, რას საქმიანობს მისი ამჟამინდელი ბინადარი. **სხვათა შორის, იმასთან დაკავშირებით, თუ რა ბედი ეწვია ამ სააკაშვილი მას შემდეგ, რაც სააკაშვილი მას დატოვებს, აზრთა სხვადასხვაობა არსებობს. პირადად მე კვლავინდებურად იმ აზრს ვემხრობი, რომ რეჟიმის დაშლის შემდეგ, ის ინსტიტუტს გადააქცევს.**

სააკაშვილის ოფიციალური ვებ-გვერდის რუბრიკა «საქართველო უცხოურ მედიაში» საინტერესოა იმით, რომ (მ წინამდებარის მდგომარეობით) ერთი თვის განმავლობაში არ განახლებულა, მიუხედავად იმისა, რომ უცხოური მედია ამ პერიოდში ჩვენს ქვეყანაზე ძალიან ბევრს წერდა. მხოლოდ Foreignpress.ge-მ ამ პერიოდში 40-ზე მეტი წერილი თარგმნა და გამოაქვეყნა, თუმცა სააკაშვილისთვის სასიამოვნო ნასაკითხი, სავარაუდოდ, ძალიან ცოტა მათგანი იყო. **სააკაშვილმა ვებ-გვერდზე კი ის მხოლოდ საკუთარ თავთან ინტერვიუს დასაწყისში დააბრუნა, რომელიც წინარე ფრაზის ნაკითხვის შემდეგ შეიძლება დაინახოს. არაფერი სხვა სააკაშვილის როლზე ქართულოსურ ურთიერთობებში მის ოფიციალურ ბიოგრაფიაში არ წერია.**

მაგალითად, ვეროპაში «საუკუნის პროექტს» 1994-ში გახსნილ საფარავნისა და ინტერისის დამაკვეთველი გვირაბს უწოდებენ. ამერიკელები და რუსები XXI საუკუნის პროექტად «ციმბირისა და ალასკის რკინიგზით შესაძლო დაკავშირებას (და ბერინგის სრუტეში შესაბამისი ხიდის ან გვირაბის აგებას) მოიხსენიებენ. გასაგებია, რომ დიდ და პატარა ქვეყნებს განსხვავებული შესაძლებლობები აქვს, მაგრამ სტრატეგიული მნიშვნელობის მქონე პროექტები საქართველოშიც ხორციელდება. მაგალითად, ბაქო-თბილისი-ანაკლია-ყარსის რკინიგზის მშენებლობა; «საუკუნის პროექტად», იდეაში, შეიძლება მოხსენიებულ იქნას, რომელიმე სტრატეგიული მილსადენი, მაგალითად, ბაქო-თბილისი-

ჯეიჰანი ან ჰიპოთეტური (თუ მითოლოგიური) «ნაბუქო», ან რომელიმე მძლავრი სანარმო, რომელსაც სააკაშვილი აამოქმედებდა (თუნდაც საკუთარ წარმოსახვაში), ან სულაც «ასი ახალი საავადმყოფო», ან რაიმე მსგავსი «სუთასი ქარხანა» (მერე რა, რომ სინამდვილეში არ არსებობს?). მაგრამ, როგორც ვხედავთ, **სააკაშვილს აინტერესებს მხოლოდ ის, რას ბრძვილავს მისთვის ესოდან სათაყვანებელ, ყოვლად «გოიგურ» სტილი, ხოლო, საუკუნის პროექტის «აქორნობის» ან გათვალისწინების მიზნების მიხედვით, სააკაშვილი აინტერესებს მხოლოდ ის, რას ბრძვილავს მისთვის ესოდან სათაყვანებელ, ყოვლად «გოიგურ» სტილი.**

დაღვინებული პიროვნება იხილოს.

სააკაშვილის ოფიციალური ვებ-გვერდის მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ, ის აქტიურად მოძრაობს და მრავალ განცხადებას აკეთებს, თუმცა ყოველივე ამას, საბოლოო ჯამში, 2008 წლის ლოზუნგამდე «საქართველო სილარიბის გარეშე» მივყავართ. დღეს ეს ლოზუნგი გარკვეულწილად სააკაშვილის წინააღმდეგ მუშაობს, რადგან პერიოდი იმ არჩევნების შემდეგ სწორედ სილარიბის ზრდას დაუკავშირდა და ნაკლებად სავარაუდოა, ამომრჩეველმა იმავე მდინარეში მეორედ შესვლა მოინდომოს, უფრო სწორედ კი მასში მეტების ხიდიდან სააკაშვილთან ერთად გადაეშვას.

სააკაშვილმა ასევე შეიძლება სცადოს მხარდამჭერების დარღვევა რუსული საფრთხის მოგერიების ლოზუნგით, თუმცა ნაკლებად სავარაუდოა, ამან ეფექტურად იმუშაოს. ჯერ ერთი, ბაშო-კითხვები ცხადყოფს, რომ მოსახლეობის უმრავლესობას რუსეთთან ურთიერთობის დაკარგვას უარს ამბობს.

ამასთანავე, დასავლური ქვეყნების დედაქალაქებში ამ ლოზუნგის აქტიურ გამოყენებას სააკაშვილს ნამდვილად არ მოუწონებენ. თანაც ამ თემის მრავალჯერადმა გამოყენებამ ის იმდენად გააუფერულა, რომ მისი სამომავლო ხაზით პოტენციური, სავარაუდოდ, ძლიერ შექცირდა.

რა რჩება სააკაშვილს? ალბათ, მხოლოდ უხეზი უხეზოა ამომრჩეველსა და პოლიტიკურ ოპონენტებზე ყველა (მათ შორის დაუშვებელი) მეთოდის გამოყენებით. ძნელად წარმოსადგენია, მის გარემოცვაში რაიმე სიცოცხლისუნარიანი იდეა დაიბადოს, რაზეც «ნაციონალური მოძრაობა» მეტ-ნაკლებად პერსპექტიული საარჩევნო კამპანიის დაფუძნებას შეძლებს. მიუხედავად იმისა, რომ ფიგურის კონკრეტული ქმედებების პროგნოზირება ძნელია, ზოგადი მიმართულება, საერთო ვექტორი იოლად ამოსაცნობია და, აქედან გამომდინარე, სააკაშვილი ახლო პერსპექტივაში ერთობ უინტერესო იქნება. **მიუხედავად იმისა, რომ შეიძლება სააკაშვილი გუშტით იფრინოს ან ნახევრადგამოშვებულად იტყვიან, რამდენიმე (არცთუ დიდი ხნის წინ) ბათუმის პლაჟზე, ნაკლებად სავარაუდოა, ის საზოგადოების უარადღების ცენტრში მოხვდეს და ქვეყნის მთავარი ინსტიტუტის უპირატესობა დაეკარგოს.**

ამ დარგს საქართველოში მუდმივი გაძლიერება სჭირდება, მაგრამ, ცხადია, განსხვავებული მოსაზრებებიც არის. ნებისმიერ შემთხვევაში, ოპოზიციურად განწყობილი საზოგადოებისთვის, ალბათ, უსიამოვნო იქნება, თუ ქვეყნის მოავალი მმართველი იქ დაბრუნდება. ასე რომ, ალბათ, **აქოვებს ამ შენობას, უფრო სწორად კი, «ერთი ამპარტავნიის ქაბაჯი», ამ-მავალში განსხვავებული დატვირთვა მივანიჭოთ.**

«სასახლის დათვალეობის მსურველებს შეუძლიათ თავიანთი ორგანიზაციის

ამიტომ დავტოვოთ ის ავღაბრის რეზიდენციაში მის საყვარელ სათამაშოებთან, იმ სუსხიან სიცარიელებაში, რომელიც დღესდღეობით მის გარშემო სუფევს. ფორმალური თვალსაზრისით, დამშვიდობება მასთან ჯერ კიდევ ნაადრევია. თუმცა, როდესაც სათქმელი და სამსჯელო არაფერი რჩება, შეხვედრის განწყობა არანაირი აზრი აღარ აქვს.

„ძველად აქ ჯარებს უხმობდნენ დაფდაფითა და ბუკითა, ახლა ბიძინა შემომხვდა მილიარდების შუქითა“

ნანა დანდანი
სააპოკრიფო მწერალი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

აქსპი-ბიძინიზმი, ანუ იბინიზმი და ივანიზმი

«მე ვხედავ ბიძინას» (კომენტარი ვიდეოზე)

ასი წლის წინ ქართველი დრამატურგები რემარკებში ახალი მოქმედი პირის შემოსვლისას უთითებდნენ – იგინივე და (მაგალითად, პელაგია, ტუფია, ნატალია...) დღეს ქართულ პოლიტიკაში ამ რემარკის ერთადერთი ვარიანტი მუშაობს: იგინივე და ბიძინა. მართლაც, მანამდე არსებული ყველა პოლიტიკოსი მის ორბიტაზე მიიზიდება და მხოლოდ მას შეუძლია გადაწყვიტოს, მიიღებს თუ არა მათ თანამგზავრებად.

ბაზა კაპიცი არ ბაშიკა-თიბია, — ასე დაახასიათა საკუთარი თავი ივანიშვილმა. კადრების საკითხი სულ მალე გაიკვევს. მით უფრო, რომ ამ კადრებს, ივანიშვილისგან განსხვავებით, ქართული საზოგადოება უკეთ იცნობს.

რამდენადაც ჩვენთვის უცნობია, სრულყოფილად ახერხებს თუ არა გარემოცვა საზოგადოებაში არსებული განწყობების შესახებ მის ინფორმირებას, სოციალურ ქსელებში გავრცელებულ ზოგიერთ შეფასებას შემოგთავაზებთ:

აქაც, როგორც მზის სისტემაში, მსხვილი პლანეტების გარდა, მცირე სხეულებიც ტრიალებენ, მათ კი, თავის მხრივ საკუთარი თანამგზავრები ჰყავთ. აქვე არიან ასტეროიდები, მეტეორიტები, კუდანი ვარსკვლავები და კოსმოსური მტვერიც კი. ერთი სიტყვით, ყველაფერი მზის (უკაცრავად, — ბიძინას) გარშემო ტრიალებს, ხოლო მის ზედაპირზე მომხდარი აფეთქებები ქართულ მედიამ სერიოზულ მაგნიტურ ქარიშხალს იწვევს ხოლმე.

ლამეში შეხედულებაზეცვლილი პოლიტიკოსების ქცევა; არც — ის, რომ სხვისი ხელიდან წყალობის მომლოდინენი გუშინდელ „მამა-მარჩენალს“ გაჭირვებაში სიტყვას არ შეანევენ; არც — ის, რომ ჯერ ნათქვამი არ არის და უკვე იმ პარტიებს ემიჯნებიან, რომელთა სახეებსაც ჯერ კიდევ გუშინ წარმოადგენდნენ.

აპლიტაც ბიძინა შადის. დანარჩენები კი უიშვანოდ ეპიტეზაინა პრემიას: „სომ არ დაუშაპს“? ის კი, ვისაც „ჯერ არ დაურეკავს“, პოლიტიკურ ანბანს შიფრავს: „ეს ნაკლი კი არა, შეიძლება ჩემი კოზირიც იყოს. სიტყვის კაცი ვარ. ჩემგან ვერ გაიგონებთ ტყუილს. პოლიტიკოსისთვის, შესაძლებელია გარკვეულწილად სისუსტედაც მივიჩნიოთ. გამოცდილ პოლიტიკოსებს ხშირად უნევეთ უარის თქმა საკუთარ ნათქვამზე, თურსის შეცვლა. ჩემი ცხოვრების ეს წესი დამაბრკოლებელი იყო პოლიტიკაში ჩემი მოსვლისთვის, რადგან პოლიტიკოსის მანერებია უნდა შეეძლოს. თუმცა არ ვაპირებ პოლიტიკაში ლავირებას, ვნახოთ, როგორ გამოვივა“.

ბიძინა სჭირდება, — განაცხადა დავით გამყრელიძემ. არც ასე იოლია „მილიარდეზან მიხლოება“, — მართო მესობტეობა არ შევლის. თუ არადა, გამყრელიძე პატარაკაციშვილთანაც იყო დაახლოებული, მაგრამ საფლავში არ ჩაჰყოლია. მისი ორი დისთვის „მემარჯვენეების“ კარის გაღება აღმოჩნდა ის ოქროს გასაღები, რომელმაც 2004 წელს პარლამენტის კარი შეუღო. ისე, ბურჯანაძემაც დიდხანს არწმუნა სააკაშვილი, „ახლები“ პარლამენტში შეუშვი, თორემ ერთპარტიული პარლამენტის თავმჯდომარეობას არ ვაპირებოდა ასე მოხვდა გამყრელიძე თავისი გუნდით იქ, საიდანაც იმავე სააკაშვილმა გამოიწვია 2003 წლის 22 ნოემბერს.

მზის შესახებ სრული ინფორმაცია დღემდე არ გვაქვს. პარადოქსია, მაგრამ არც ბიძინა ივანიშვილზე ვიცით ბევრი. განცხადებებიც და ის რამდენიმე ინტერვიუც, რომლებიც მან შერჩევითი რამდენიმე ჟურნალისტს მისცა, არანაირად არ აზუსტებს მის მსოფლმხედველობას. ერთი, რაც ნათლად გამოიყოფა, ის არის, რომ ივანიშვილი ისევე ანალოგიურად იყავდა, რა ივანიშვილი დღემდე აკეთებდა, რეალური მემარცხენეობაა. მაშ, რა მივიღებთ? ერთიანად პროდასავლური, ნატოსკენ მომხიარული მემარჯვენე ოპოზიცია, ანუ იგინივე და ბიძინა ივანიშვილი?! ზოგადად, საქართველოში აღარაფერს უკერს ერთ

„ნამოვიდა ცილისნამებები, რომ „ახალი მემარჯვენეები“ მილიონზე გაიყიდნენ და იმ ფონზე, როდესაც ქართულ პოლიტიკაში მილიარდები გამოჩნდა, ჩვენი კრიტიკოსები ისე ერთხმად და ისეთი აჟიოტაჟით გადაეშენნენ მილიარდების უბეში, რომ პირდაპირ გაგვევიწყებია, — რამხელა სევდა და სინანულია დავით გამყრელიძის ამ სიტყვებში! მართლაც, მან ამჯერადაც იჩქარა და, როგორც ხალხური სიბრძნე გვეუბნება, „მოუგვიანდა“. დიხაც, „რთულია მიიღო მილიონი ლარი დაფინანსება და ამისთვის არჩვენებში მინიმუმ 100 ათასი თანამოქალაქის მხარდაჭერა საჭირო, მაშინ, როდესაც მილიარდებთან მიახლოებას მხოლოდ ერთი ადამიანის, ბიძინა ივანიშვილის მეხოტ-

ბიძინა, ბიძინა, ბიძინა ჩქარა!!! ბიძინა გრიგორევი იცვლის პროფესიას. „მიშვიკომ თქვა, ჩირგვში ვზივარ, ვერვინ მოვა ჩემზედო, გაიხედა სერზედო, ბიძინა ზის ცხენზედო“. გზები მაინც გამინათე, ბიძინა... „ბიძოს გულის ძვერა მესმის, მთანმინდაზე შენთან ერთად ვმალდები“. „ძველად აქ ჯარებს უხმობდნენ დაფდაფითა და ბუკითა, ახლა ბიძინა შემომხვდა მილიარდების შუქითა“. ბიძინა მთელი ჩემი ქონება... „არ გეწყინოს, მიხუნა, უცებ რომ გილალატო“ („ნაცმოძრაობის“ წევრების გულისთქმა). „ვარდს შემოაჭკნა კოკორი, გადახვეოდა მიხოსა, ნუგზარსაც ჩასძინებოდა და თავს უხრიდა ვანოსა. აყვავდი, ტურფა ქვეყანავ, ილხინე, ივერთ მხარეო, და შენც, ბიძინა, მოსვლითა სამშობლო გაახარეო!“

გამოხდა ხანი და ერთპარტიული პარლამენტი ისევ იქ არის, ბურჯანაძე და გამყრელიძე კი — მის მიღმა. აჩქარდა გამყრელიძე და ერთ მილიონს დაყაბულდა, როცა თურმე მილიარდები კარს იყო მომდგარი. არადა, ბიძინა ივანიშვილი „ახალ მემარჯვენეებზე“ უფრო მემარჯვენეა; როგორც აცხადებს, ნატოსკენ მასაც გეზი აქვს აღებული (ამ გეზს გაცდენილი არც ჩვენი ხელი-სუფლებია და არც ოპოზიცია) და, მაშ, რა განსხვავებაა მათ შორის? განსხვავება, როგორც ირკვევა, მაინც არის: „მე კანადის მომხადეპისა და შირაქისის მს-ტატი ვარ, სიტყვის კაცი ვარ, ჩემგან ვერ გაიგონებთ ტყუილს. არასოდეს სინდონისთვის არ მიღალატი, შვილუხსაც ასე ვზრდი. სხვის უბედურება-

„უალტერნატივოა ასევე მემარჯვენე იდეოლოგია, თუმცა ის, რასაც ივანიშვილი დღემდე აკეთებდა, რეალური მემარცხენეობაა. მაშ, რა მივიღებთ? ერთიანად პროდასავლური, ნატოსკენ მომხიარული მემარჯვენე ოპოზიცია, ანუ იგინივე და ბიძინა ივანიშვილი?! ზოგადად, საქართველოში აღარაფერს უკერს ერთ

მედიკალიზაცია
მედიკალიზაცია
კონრად მიურეი სასამართლო დარბაზში დააპატიმრეს, საბოლოო განაჩენს კი მას 27 ნოემბერს გამოუტანენ. მიურეის თავისუფლების 4 წლით აღკვეთა და სამედიცინო ლიცენზიის ჩამორთმევა ემუქრება. მიურეის მომღერლისთვის პროპოზიციის გადაჭარბებული დოზის მიცემა ედება ბრალად, რამაც პოპის მეფის გარდაცვალება განაპირობა. თავად მიურეი ბრალდებას კატეგორიულად უარყოფს და აცხადებს, რომ ჯექსონმა ძლიერ მოქმედი პრეპარატები მისგან დამოუკიდებლად მიიღო, თუმცა მოსამართლემ დაცვის მხარის არგუმენტები არადაამაჯერებლად მიიჩნია.

საპარტიო
საპარტიო
ამერიკელი პოლიტიკოსი ჰერმან კეინი სექსუალური ძალადობის შესახებ ბრალდებას უარყოფს. იგი საპრეზიდენტო არჩევნებში რესპუბლიკური პარტიის კანდიდატია. აღნიშნული ბრალდება ჰერმან კეინის უკვე მეოთხე ქალმა წაუყენა. შერონ ბილექმა განაცხადა, რომ 14 წლის წინ, როდესაც მან კეინის მიმართ კარიერული ზრდის შესახებ კონსულტაციისთვის, კეინმა ის ჩაიხვია მანქანაში და უხეშად მოექცა. ბილექის მტკიცებით, კეინი მას ეუბნებოდა: „ხომ გინდა, სამსახური გქონდეს“? კეინი ბრალდების პასუხად განაცხადა, რომ ამ სიტყვებში იოტისოდენა სიმართლეც არაა.

დღეს ფსონის დაღება რუსეთის და აშშ-ის (ნატოს) დაპირისპირებაზე, რომელიც თითქმის დასაბრუნებელი პრობლემა გადამწყვეტს, აშკარა უზუსტობაა, მეტიც, ამ ახალ რეალობაში სააკაშვილის ხელისუფლება თავისი აკვირბრუნებელი გეოპოლიტიკური იდეებით ყოველად უზარო და უადგილო ხდება.

საქართველოს პარსპექტივა «ევრაზიულ კავშირში»

საქართველოში შიდაპოლიტიკური შიზოფრენიის მორიგი გამწვავების გამო, ქვეყნის ფარგლებს გარეთ განვითარებულ მოვლენებს ყურადღებას ნაკლებად ვაქცევთ, მიუხედავად იმისა, რომ მათ ჩვენი ქვეყნის მომავალზე შეიძლება უშუალო ზეგავლენა მოახდინონ. ადგილობრივი კომენტატორების უმრავლესობამ გვერდი აუარა ზბიგნევი ბჟეზინსკის 14 ოქტომბრის გამოსვლას ნორმანდიაში (ალექსის დე ტოკვილის პრემიის მიღების შემდეგ). არადა, რამდენიმე მეტად საგულისხმო იდეამ ამ გამოსვლაში ნამდვილად გაიჟღერა.

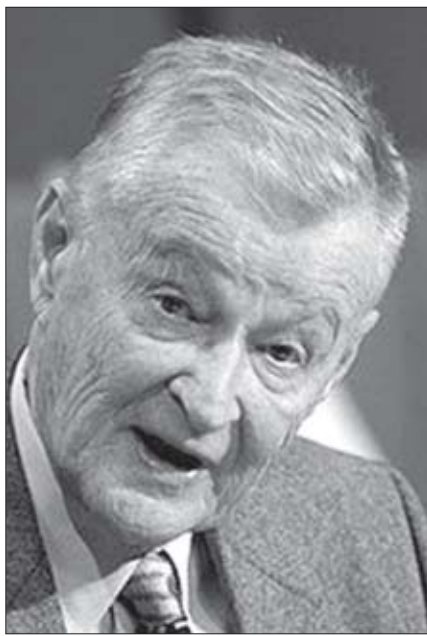
დრონი და არა გეგენი

ბჟეზინსკიმ დანერგული ადნერა დღევანდელი კრიზისული ვითარება მსოფლიოში, თქვა, რომ „დასავლეთი დაღმა მიდის, რადგან გაერთიანების ნება არ ჰყოფნის, ხოლო აღმოსავლეთი აღმავლობის გზას ადგას“, შემდეგ კი განაცხადა: „ევრაზიული გლობალური პოლიტიკური თანამშრომლობა... ამერიკისთვის, რომელიც ერთდროულად ატლანტიკისა და წყნარი ოკეანის ზესახელმწიფოა, ჩემი აზრით, განახლებულ და ამბიციურ ძალისხმევას უნდა ნიშნავდეს, რომელიც მიმართული იქნება იმაზე, რომ შინაარსი შესძინოს ატლანტიკური თანამშრომლობის ცნებას, რომელმაც მოკლევადიან პერსპექტივაში ამერიკა და ევროკავშირი, ხოლო გრძელვადიანში, თანდათან, ასევე რუსეთი და თურქეთი უნდა მოიცვას“.

ზე, საკუთარ გამორჩენაზე კონცენტრირებული. შესაბამისად, უფრო ამბიციური და სტრატეგიული ხედვა მხოლოდ ამერიკითა და ევროპით არ უნდა შემოიფარგლებოდეს. ჩემს წიგნში, რომელიც მალე გამოვა, ვამტკიცებ, რომ გრძელვადიან პერსპექტივაში, მომდევნო ორი-სამი ათწლეულის განმავლობაში, ამ ხედვამ რუსეთიც უნდა მოიცვას“.

ბჟეზინსკის გამოსვლა ნათლად ცხადყოფს, რომ ის მომავალში ხედავს რუსეთსა და თურქეთს, რომლებიც დასავლეთთან კალბინ მჭიდროდ ითანამშრომლებენ. ის აღარ საუბრობს რუსეთის დასავლეთის საზღვრებზე, არადა ის თანამშრომლობის არცთუ დიდი ხნის წინ მიტოვებული იყო.

ფაქტია, ჩინეთი წინ მიიწევს და მისი შეკავებისთვის აშშ-ს ევრაზიაში ძლიერი მოკავშირეები სჭირდება. მაგრამ რუსეთის ყოველთვის უფრო დიდი გეოპოლიტიკური ანგარიშია ჰქონდა, ვიდრე დასავლეთის ფარის ფუნდამენტის შესრულება.

ბჟეზინსკი, ერთი მხრივ, აღიარებს რუსეთის პრიორიტეტულ გეოპოლიტიკურ დასავლეთისთვის, თუმცა მეორე მხრივ, მოსკოვის დამოუკიდებელ პოლუსად ჩამოყალიბების შესაძლებლობას უარყოფს

რუსეთმა შიდა სტაგნაცია და დეპოპულაცია, მზარდი აღმოსავლეთისა და თუნდაც დაბნეული, მაგრამ უფრო მდიდარი დასავლეთის კონტექსტში. ამიტომ დასავლეთის პოლიტიკა, რომელიც მხარს უჭერს უკრაინისა და ევროკავშირის უფრო მჭიდრო კავშირს, არის აუსტიტაბელი წინაპირობა და სტიმული რუსეთისა და დასავლეთის უფრო მჭიდრო დაახლოებისთვის. ეს შეიძლება არ მოხდეს პუტინის პრეზიდენტობის დროს, თუმცა შიდა წინაპირობები დემოკრატიული ევოლუციისთვის რუსეთში იზრდება და, ჩემი აზრით, საბოლოო ჯამში, ისინი გადანაწილდება.

ჩვენ ვხედავთ, რომ ბჟეზინსკი, ერთი მხრივ, აღიარებს რუსეთის პრიორიტეტულ გეოპოლიტიკურ დასავლეთისთვის, თუმცა მეორე მხრივ, მოსკოვის დამოუკიდებელ პოლუსად ჩამოყალიბების შესაძლებლობას უარყოფს. საბოლოოდ, საუბარი მიდის რუსეთის ეტაპობრივ ინტეგრაციაზე „დიდ დასავლეთში“, რომლის დროსაც მან, როგორც ჩანს, თანდათან გეოპოლიტიკური „განსხვავებული“ და პოლიტიკური ნებელობა უნდა დაკარგოს. საინტერესოა, რამდენად მიმზიდველია ეს პერსპექტივა თავად რუსებისთვის.

ვიდრე ამის დადგენას შეეცდებით, ალბათ, უნდა დავაფიქსიროთ, რომ, სავარაუდოდ, მოვიდა დრო, რომ დასავლეთი რუსეთის დასავლეთის უფრო მჭიდრო დაახლოებისთვის. დღეს არაფერი არც რეალურ პოლიტიკაში და არც ისეთი ავტორიტეტული მოღვაწეების, როგორცაა ზბიგნევი ბჟეზინსკი ან პენი კისინჯერი, განცხადებებში ამაზე არ მიანიშნებს. რუსეთის დამოუკიდებელი ციმბირისა და შუა აზიის ჩინეთის კონტროლქვეშ გადასვლას ნიშნავს და ეს პერსპექტივა დასავლეთში, ცხადია, არავის ხიბლავს.

ამედ იმასაც, რომ რუსეთი უფრო ძლიერი და თავდაჯერებული გახდება. სწორედ ასეთი პარტნიორი სჭირდება ამერიკას XXI საუკუნეში. ჩვენ მშვენივრად ვაცნობიერებთ იმ გამოწვევებს, რომლებიც ჩვენ წინაშე 2020 წლამდე დგას და მათთან გამკლავება მძლავრ პარტნიორებთან ერთად უნდა შეეძლოს“ — განაცხადა აშშ-ის ელჩმა რუსეთში ჯონ ბაიერლიმ „Коммерсант“-ისთვის მიცემულ ინტერვიუში. ვაშინგტონი არ ცდილობს რუსეთის იზოლირებას და მასთან სამხედრო-პოლიტიკური კონფორმაციის გაღვივებას. ჩვენი სავარაუდო პოლიტიკის დაგეგმვაში გაცილებით რეალისტური ამ მოცემულ დანართთან ამოსვლა იქნება და არა ჯონ მაკკეინის ან სხვა მსგავსი პერსონაჟების ექსტრემული ხილვებიდან.

მეტიც, „გადატვირთვას“ და ბჟეზინსკის ახალი იდეების განვითარებაში უფრო შორს თუ წავალთ, შეიძლება მივიღოთ დასკვნამდე, რომ ამ პარსპექტივაში საქართველო და უკრაინა რუსეთის ნატოში ვერ შეასწრაფებენ, რადგან ის მოსკოვსა და ვაშინგტონს შორის გარდაუვალი, მწვავე კონფრონტაციის დაწყების მიზანი გახდება.

თუ საქმე რუსეთის ნატოში შესვლაზე მიდგება (დღეს ეს პერსპექტივა ერთობ შორეული და არარეალისტური ჩანს, არც ისე ახლოსაა რეალობასთან, ვიდრე ირანის წინააღმდეგ მიმართული სამხედრო აქციისგან თავის შეკავებას ურჩევს. მისი თქმით, ირანი ქვეყნის წინააღმდეგ მიმართულ რაიმე სახის აქციებს არ დაუშვებს. „აშშ და ისრაელი ირანის წინააღმდეგ საბრძოლველად მსოფლიოს გაერთიანებას აპირებენ. ირანს კი ბირთვული იარაღი არ აქვს“, — აცხადებს აჰმადინეჯადი და აღნიშნავს, რომ ამ მიმართულებით ისრაელი გაცილებით უფრო საშიშია რეგიონისთვის, ვიდრე ირანი.

თუ ვაშინგტონი, რომელიც სტაბილური დემოკრატიისკენ არადაუშვას, მწვავე კონფრონტაციის დაწყების მიზანი გახდება. თუ ვაშინგტონი, რომელიც სტაბილური დემოკრატიისკენ არადაუშვას, მწვავე კონფრონტაციის დაწყების მიზანი გახდება.

თუმცა ბჟეზინსკის იდეებს „ორ-სამ ათწლეულზე“ სწორედ ამ მიმართულებით მივყავართ, მაშინ ნატოში საქართველოც და უკრაინაც მოხვებიან. წინააღმდეგ შემთხვევაში, მათ, სავარაუდოდ, ან „ფინლანდიზაცია“, ან რუსეთთან სამხედრო-პოლიტიკური ალიანსი ელით. ასეა თუ ისე, დღეს ფსონის დაღება რუსეთის და აშშ-ის (ნატოს) დაპირისპირებაზე, რომელიც თითქმის დასაბრუნებელი პრობლემა გადამწყვეტს, აშკარა უზუსტობაა, მეტიც, ამ ახალ რეალობაში სააკაშვილის ხელისუფლება თავისი აკვირბრუნებელი გეოპოლიტიკური იდეებით ყოველად უზარო და უადგილო ხდება.

...გაზადავი, მერაზიელი

„ცივი ომის“ ისეთი სახელგანთქმული ვეტერანისთვის, როგორიცაა ზბიგნევი ბჟეზინსკი, წარმოუდგენელი იქნებოდა იმის თქმა, რომ მოსკოვმა (მაგალითად) ყაზახეთში ჩინელები უნდა შეაკავოს, რადგან ეს ირიბად შუა აზიაში რუსეთის გავლენის სფეროს აღიარებდასაც ნიშნავს. თუმცა, თუ მისი გამოსვლის თურქეთთან დაკავშირებულ მონაკვეთს განვიხილავთ, ერთ საინტერესო ფრაგმენტს აღმოვაჩინოთ: „თურქეთის სწრაფი მშვიდობიანი თანამშრომლობისაკენ თავის ახლოაღმოსავლელ მეზობლებთან ერთად დასავლეთის უსაფრთხოების ინტერესებს ამ რეგიონში. თურქეთი სულ უფრო დასავლური, სულ უფრო საერთო ხდება და, ამავდროს, ისლამური რჩება. ამ თანხედრამ შეიძლება გაანეიტრალოს ისლამური ექსტრემიზმი ცენტრალურ აზიაში არა მხოლოდ თურქეთის, არამედ ევროპისა და რუსეთის სასარგებლოდ. ამასთანავე, დემოკრატიული, საერთო თურქეთი შეიძლება გახდეს გავლენის ფაქტორი, რომელიც სტაბილური დემოკრატიისკენ არადაუშვას, მწვავე კონფრონტაციის დაწყების მიზანი გახდება.“

რუსეთის ყოველთვის უფრო დიდი გეოპოლიტიკური ანგარიშია ჰქონდა, ვიდრე დასავლეთის ფარის ფუნდამენტის შესრულება

რუსეთი ირანზე უფრო მძიმე ნიშანდობილია
„ირანზე სამხედრო შეტევის განხორციელება სერიოზული შეცდომა იქნება“, — ეს განცხადება მოსკოვში გამართულ პრესკონფერენციაზე რუსეთის სავარაუდო საქმეთა მინისტრმა სერგეი ლავროვმა ისრაელის ოფიციალური პირების გამოსვლების კომენტარებისას გააკეთა. ლავროვის აზრით, ნებისმიერი კონფლიქტი უნდა გადაიჭრას იმ პრინციპების საფუძველზე, რომელსაც საერთაშორისო თანამშრომლობა და გაერო აღიარებს.

აჰმადინეჯადი აშშ-სა და ისრაელს აფრთხილებს
ირანის პრეზიდენტი აჰმადინეჯადი აშშ-სა და ისრაელს აფრთხილებს და ირანის წინააღმდეგ მიმართული სამხედრო აქციისგან თავის შეკავებას ურჩევს. მისი თქმით, ირანი ქვეყნის წინააღმდეგ მიმართულ რაიმე სახის აქციებს არ დაუშვებს. „აშშ და ისრაელი ირანის წინააღმდეგ საბრძოლველად მსოფლიოს გაერთიანებას აპირებენ. ირანს კი ბირთვული იარაღი არ აქვს“, — აცხადებს აჰმადინეჯადი და აღნიშნავს, რომ ამ მიმართულებით ისრაელი გაცილებით უფრო საშიშია რეგიონისთვის, ვიდრე ირანი.

გამორიცხული არაა, რომ გარკვეული დროის შემდეგ, რუსეთის საპარტიო „ევრაზიულ კავშირში“ შესვლას შეთანხმებულს. თუ იმ მომენტისთვის დასავლეთი რუსეთთან გლობალურ საკითხებზე სრულ ურთიერთგაგებას მიიღწევს, შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ ის რუსეთის ამ ინიციატივას არ აუხმებდრება.

ლიდერის როლი ენიჭება. როგორაა ამ მხრივ რუსეთის საკმე? ცხადია, რომ არაა, რუსეთის ბარდს, დღეს არ აქვს ჩინეთის შეკავება აზიის პოსტ-საბჭოთა რესპუბლიკებში, გაბალითად ყაზახეთში, იმავე თურქეთს ამისთვის სათანადო რესურსები არ გააჩნია.

თუმცა რუსეთი ამას ვერ მოახერხებს, თუ კონკურენცია ყაზახეთში ღია და ყველა მონაწილისთვის თანაბარი იქნება. ამიტომ, განხილულ შემთხვევაში, წინა პლანზე უნდა გამოვიდეს ისეთი პოლიტიკა, რომელიც აკმაყოფილებს „ერთიანი ეკონომიკური სივრცე“ და „ევრაზიული კავშირი“, რომელიც ამ სივრცეს გარე მოთხოვნებისთვის ნაწილობრივ ხურავს და რუსეთს პრივილეგიებზე მდგომარეობაში აყენებს.

მართალია, თავის პოლიტიკაში, რომელიც ევრაზიულ კავშირს მიუძღვნა, ნურსულთან ნაზარბაევი ირწმუნება, რომ ეს გაერთიანება „ე. წ. ჩინური ეკონომიკური ექსპანსიის შეკავებისთვის ნამდვილად არ იქნება“, თუმცა კომენტარებში უმრავლესობა იმ დასკვნამდე მიდის, რომ რეალურად ყაზახეთმა უნდა გააკეთოს არჩევანი რუსეთის, ჩინეთის ან რადიკალიზაციის მიხედვით. რუსეთის ზრდას შორის. საუბარი ყაზახეთისთვის არა მისიერ ეკონომიკურ და პოლიტიკურ ამონაგებზე, არამედ პრინციპულ, ცივილიზაციური ხასიათის არჩევანზე მიდის. ნაზარბაევის გამოხატვის მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ, ყაზახეთი რუსეთთან სტრატეგიულ კავშირს ირჩევს (ამავე წერილში ნაზარბაევი დაინიშნა საუბარი ახალ „ევრაზიულ იდენტობაზე“). რას მოიქმედებს დასავლეთი? შევინაწილებდებოდა ამას, რითაც რეალურად, პეკინის დასახული ამოცანების მიღწევას გაუადვილებს, თუ, ფაქტობრივად, დათანხმდება რუსეთისა და ყაზახეთის გაერთიანებას „ევრაზიულ კავშირში“?

ზოგიერთი აზრით საკმე-ბით სამართლიანად აღნიშნა, რომ დღეს „რუსეთის ბაი“ „ნახევარ მსოფლიოში“ კონტროლს ატარებს „საბჭოთა მემკვიდრეობის“ მატარებელი კავშირის“ წევრად იხილოს, მაგრამ, სავარაუდოდ, გაგებით მოუკიდება მის მონაწილეობას მოსკოვის სხვადასხვა ინტელექტუალური პროექტებში, მოძრაობა ამ მიმართულებით კი, გამოიცხადდა არაა, ადრე თუ გვიან „ევრაზიულ კავშირში“ შესვლითაც დაგვირგვინდეს. შეიძლება

დასავლეთმა უკრაინა შეიკვება განხილვს მხოლოდ როგორც რუსეთთან დაგვიკავშირებელი ხიდი, რომელიც რუსეთსა და მისი გავლენის სივრცის აზიურ ნაწილს დასავლეთზე მიიყვანს. ეს კი, მათ შორის, უკრაინაში რუსეთის პრივილეგიების ინტეგრირების ალიანსს ნიშნავს

წავალთ, ვნახავთ, რომ რუსეთ-ყაზახეთის გაერთიანება „ევრაზიულ კავშირში“ და მისი გავლენის ორბიტაში სხვა აზიურ რესპუბლიკების მოქცევა, შექმნის ნარმოქმს, რომელიც აზიისკენ იქნება გადართობი (სიმბიოზის ცენტრის მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ). თუ ამ დროს დასავლეთი უკრაინას და მითუმეტეს ბელარუსს „ჩაეჭიდება“ და მოსკოვისგან მის „გამოგლეჯას“ დააპირებს, შეიქმნება სიტუაცია, როდესაც რუსეთი თავის დასავლეთთან დაპირისპირებული ალიანსის ნაწილად იგრძნობს და პეკინთან საერთო ენის გამოხატვას შეეცდება.

ამიტომ ამ კონტექსტში დასავლეთმა უკრაინა შეიკვება განხილვს მხოლოდ როგორც რუსეთთან დაგვიკავშირებელი ხიდი, რომელიც რუსეთსა და მისი გავლენის სივრცის აზიურ ნაწილს დასავლეთზე მიიყვანს. ეს კი, მათ შორის, უკრაინაში რუსეთის პრივილეგიების ინტეგრირების ალიანსს ნიშნავს.

მართალია, დღეს დასავლეთი მზად არ არის, უკრაინა „ევრაზიული კავშირის“ წევრად იხილოს, მაგრამ, სავარაუდოდ, გაგებით მოუკიდება მის მონაწილეობას მოსკოვის სხვადასხვა ინტელექტუალური პროექტებში, მოძრაობა ამ მიმართულებით კი, გამოიცხადდა არაა, ადრე თუ გვიან „ევრაზიულ კავშირში“ შესვლითაც დაგვირგვინდეს. შეიძლება

ბა სწორედ ეს გახდეს ის ძალიან დიდი საფასური, რომლის გაღება ვაშინგტონს ჩინეთის შეკავებისთვის მოუწევს. „ნარმოქმის რეგულაციის“ ფაქტობრივი განხრება, რომელიც ახლახან ვიხილეთ, შესაძლოა, ამ გზაზე გადადგმული ერთ-ერთი პირველი ნაბიჯი იყოს.

რა მხნათ, რომელ ფაქტორს გადავზარდეთ?

რუსეთის გაძლიერების პარალელურად, ვაშინგტონი, სავარაუდოდ, შეეცდება, ის სულ უფრო კონტროლირებადი, უფრო დასავლური გახადოს. პასაჟები პუტინსა და „დემოკრატიულ ევოლუციას“ ალბათ, აქედან მოდის. კრემლი კი, თავის მხრივ, შეეცდება ისარგებლოს ხელსაყრელი მომენტით და პოსტსაბჭოთა სივრცეზე კონტროლი განამტკიცოს, თანაც ისე, რომ გადაწყვეტილებებში დამოუკიდებლობა შეინარჩუნოს.

შეგვიძლია გარკვეული პარალელი მსოფლიო ომის წინა პერიოდთან გავუვლოთ. დასავლეთს მაშინ რუსეთი გერმანიასთან დაპირისპირებისთვის სჭირდებოდა. ის, ერთი მხრივ, მთელ რიგ ეკონომიკურ დათმობებზე წავიდა (1907 წლის რუსულ-ბრიტანული კონვენცია და სხვ.), თუმცა, მეორეს მხრივ, ყველაფერი გააკეთა იმისთვის, რომ რუსეთის იმპერია მაქსიმალურად მჭიდროდ მიბმულიყო დიდ ბრიტანეთსა და საფრანგ-

გეთზე, პოლიტიკური მანევრის შესაძლებლობა დაეკარგა და ჩაბმულიყო ომში გერმანიასთან, რომელიც ობიექტურად მის ინტერესებს ეწინააღმდეგებოდა. რუსეთის დღევანდელი ხელისუფლება დასავლეთის სურვილი — ის თავის მოკავშირედ აქციოს, მაგრამ ისა, რომ მოქმედების დამოუკიდებლობა არ დაკარგოს და „ახალ გერმანიასთან“, ჩინეთთან (ნამყვანი ამერიკელი პოლიტოლოგის ედვარდ ლუტვაკის განსაზღვრება) მწვავე კონფრონტაციას თავი აარიდოს.

მეტისმეტად ზედპირული იქნებოდა იმის თქმა, რომ საქმე მხოლოდ ჩინეთის შეკავებას ან ისლამურ სამყაროში პროცესების მართვას (თურქეთის შემთხვევაში) ეხება. საუბარი ამასთანავე ევრაზიაში ბალანსისა და წონასწორობის შენარჩუნების ყოვლისმომცველი სისტემის შექმნაზე მიდის, რომელიც სხვადასხვა ქვეყნები და ბლოკები, მათ შორის, ერთმანეთს დააბალანსებენ. კომბინაცია რუსეთთან და თურქეთთან, ალბათ, შეიძლება შევთავაზოთ, როგორც XVIII-XIX საუკუნის პოლიტიკის ერთგვარი რიმიეკი, როდესაც ამ ორი, ნახევრადევროპული სახელმწიფოს ჩართვა (დროდადრო კი ჩათრევა) ევროპულ პოლიტიკაში კონსტიტუენტურ ძალთა ბალანსს უზრუნველყოფდა. უბრალოდ, XXI საუკუნეში ამ თამაშის გეოგრაფიული ჩარჩოები გაფართოვდა, ხოლო დაფუძნებული ფიგურები გაჩნდა.

ყველაზე ამაღ შეიძლება მიგვიყვანოს დასკვნამდე, რომ „ევრაზიული კავშირი“ ათიოდე წელიწადში შეიძლება რეალურად იქცეს. კიდევ ერთხელ გავიმეორებთ ერთ-ერთ ნინა ნომერში გამოთქმული მოსაზრება: **პუტინი, ალბათ, არ გააძლიერებს ამ იდეას, რომ დასავლეთი აზიის სივრცეში უფრო სწრაფად და უფრო დასავლურად მოსახლეობის მონაწილეობა უნდა მოხდეს.**

ბუქინისკის მიერ წარმოდგენილ მოდელში, რომელიც რუსეთის (და თურქეთის) დასავლეთთან მჭიდრო თანამშრომლობას და „ახალ ატლანტიკურ თანამეგობრობაში“ ინტეგრაციას გულისხმობს, საქართველოს, სანაის ეტაპზე, ალბათ, პრაქტიკულად გარდაუვალი „ფინლანდიზაცია“ ელის. სხვათა შორის, ეს არ ნიშნავს „დასავლურ არჩევანზე“ უარის თქმას, რასაც სახელისუფლო პროპაგანდა გვიმტკიცებს: ფინეთი სავსებით დასავლური, შესაბამისი ლიბერლებების მატარებელი სახელმწიფოა, თუმცა, ამასთანავე, ნატოს წევრი არ არის, რუსეთთან კეთილმეზობლური დამოკიდებულება და გამოჩენილი ეკონომიკური ურთიერთობები აქვს (ის, რომ პროპაგანდა, როდესაც „დასავლურ არჩევანს“ ასხენებს, სინამდვილეში რაღაც ძლიერ ანტიდასავლურს, მეტიც, ანტიპუშკინურს გულისხმობს, ცალკე საუბრის თემაა).

ამ მხრივ, საქართველოს, როგორც უკრაინას, ერთგვარი ხიდის როლი დაეკისრება, ოღონდაც არა მხოლოდ (და, შესაძლოა, არა იმდენად) რუსეთსა და ევროპას შორის, რამდენადაც — რუსეთსა და თურქეთს, „დიდ ახლო აღმოსავლეთს“ შორის. თუმცა „ფინლანდიზაცია“, ისევე, როგორც უკრაინის შემთხვევაში, შეიძლება დანიშნულების ბოლო პუნქტი არ აღმოჩნდეს და, გამოირიცხოს, რომ **გარკვეული დროის შემდეგ, რუსეთის საპარტიო „ევრაზიულ კავშირში“ შესვლას შეთანხმებულს.**

ტიკურ თანამეგობრობაში“ ინტეგრაციას გულისხმობს, საქართველოს, სანაის ეტაპზე, ალბათ, პრაქტიკულად გარდაუვალი „ფინლანდიზაცია“ ელის. სხვათა შორის, ეს არ ნიშნავს „დასავლურ არჩევანზე“ უარის თქმას, რასაც სახელისუფლო პროპაგანდა გვიმტკიცებს: ფინეთი სავსებით დასავლური, შესაბამისი ლიბერლებების მატარებელი სახელმწიფოა, თუმცა, ამასთანავე, ნატოს წევრი არ არის, რუსეთთან კეთილმეზობლური დამოკიდებულება და გამოჩენილი ეკონომიკური ურთიერთობები აქვს (ის, რომ პროპაგანდა, როდესაც „დასავლურ არჩევანს“ ასხენებს, სინამდვილეში რაღაც ძლიერ ანტიდასავლურს, მეტიც, ანტიპუშკინურს გულისხმობს, ცალკე საუბრის თემაა).

ამ მხრივ, საქართველოს, როგორც უკრაინას, ერთგვარი ხიდის როლი დაეკისრება, ოღონდაც არა მხოლოდ (და, შესაძლოა, არა იმდენად) რუსეთსა და ევროპას შორის, რამდენადაც — რუსეთსა და თურქეთს, „დიდ ახლო აღმოსავლეთს“ შორის. თუმცა „ფინლანდიზაცია“, ისევე, როგორც უკრაინის შემთხვევაში, შეიძლება დანიშნულების ბოლო პუნქტი არ აღმოჩნდეს და, გამოირიცხოს, რომ **გარკვეული დროის შემდეგ, რუსეთის საპარტიო „ევრაზიულ კავშირში“ შესვლას შეთანხმებულს.** თუ იმ მომენტისთვის დასავლეთი რუსეთთან გლობალურ საკითხებზე სრულ ურთიერთგაგებას მიიღწევს, შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ ის რუსეთის ამ ინიციატივას არ აუხმებდრება. საპარტიო „ევრაზიულ კავშირში“ შესვლას შეთანხმებულს. თუ იმ მომენტისთვის დასავლეთი რუსეთთან გლობალურ საკითხებზე სრულ ურთიერთგაგებას მიიღწევს, შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ ის რუსეთის ამ ინიციატივას არ აუხმებდრება. საპარტიო „ევრაზიულ კავშირში“ შესვლას შეთანხმებულს.

თუმცა ეს ჯერჯერობით ერთობ შორეული პერსპექტივაა, მანამდე კი, ალბათ, იმის გააზრება გვმართებს, რომ დასავლეთისა და რუსეთის კონფრონტაცია, როგორც ჩანს, ხანგრძლივი დროით წარსულს ბარდება და ისინი, სავარაუდოდ, თანამშრომლობისთვის მომზადდებიან ახალ ეტაპზე გადადიან. ამ მიმართულებით წასვლა, დასავლეთს დაეუადგინა, სინამდვილეში ძალზე საშიშარია, სისტემური ხასიათის კრიზისმა, ჩინეთის სიძლიერის ზეგავსებურმა ზრდამ და რიგმა სხვა ფაქტორებმა შეიქმნა. ლარომჭეუკო რომ იტყვოდ: „არ არსებობს იმდენად ცუდი გარემოებები, რომ ჭკვიანმა ადამიანმა მათგან რაიმე სარგებლობა გამოიღოს ვერ შეძლოს. თუმცა არ არსებობს იმდენად კარგი გარემოებებიც, რამაც უგუნური თავს ვერ გაიუბღერებს.“

ლიბიტი მონივა

300 ლიბორისტის გეგმა და ელიას ჩინსა

როგორ არ ეხვეწნენ ლიბორისტებს, ქუჩაში ნუ გახვალთ და ახლადგამოჩენილი იმედს ნუ აუხრებდით, მაგრამ თავისი არ დაიშლებს და გამოცხადებული აქცია პარლამენტის წინ მაინც ჩაატარებს. როგორც მოსალოდნელი იყო, 300 კაცზე მეტი ვერ მოგროვდა, მაგრამ ლიბორისტებმა იხტიბარი იმ გაიტყენეს და ხალხის სიმტკიცე გადამარაღეს. პაატა ჯიბლაძეს რომ უსმინო, „7 ნოემბერი ყველა ოპოზიციურ პარტიას დაავიწყდა და ამ ბრძოლაში „ლიბორისტული პარტია“ მარტო აღმოჩნდა“. მარტო დარჩენა რომ ვერაფერი პოლიტიკური გათვალა, ეს ლიბორისტებისთვის არავის უსწავლელია. არც ის, რომ პარლამენტის მანდატით ქუჩა-ქუჩა კი არ უნდა დარბოდე, სხდომათა დარბაზში უნდა შეუძახო სააკაშვილს, — გადავდივართ!

ჩვენ ყველა გვახსოვს 2007 წლის 7 ნოემბერი, როდესაც მშვიდობიანი მანიფესტაციები ძალის გამოყენებით დაარბიეს. ეს დღე ყველას უნდა გვახსოვდეს, მაგრამ რატომღაც დღეს „ლიბორისტული პარტია“ მარტო აღმოჩნდა. ბევრი ამ ბოზობდა, რომ დღევანდელი ჩვენს აქცია გარკვეული ძალების მიერ იქნებოდა მხარდაჭერილი და აქციაზე ხალხის მოზოლიზება უკეთესი ავტობუსებით მოხდებოდა, თუმცა როგორც ხედავთ, აქ მსგავსი არაფერი ხდება. ეს აქციები უნდა გაგრძელდეს, რადგან როგორც წინა არჩევნებმა აჩვენა, ამ ხელი-სუფლების არჩევნების გზით დამარცხება შეუძლებელია, — განაცხადა ჯიბლაძემ. ყველა ავტობუსები ვისიც არის, ეს ამ ქვეყანაში პატარა ბავშვმაც იცის. გამოდის, რომ 300 გმირ ლიბორისტს, არც მეტი და არც ნაკლები, თვით სააკაშვილი და ოპოზიციონერი ვიცესპიკერის — ლევან ვეფხვაძის ცოლისძმა უნდა დახმარებოდნენ. თუმცა იმათ თავისი გასჭირვებით და ხალხით სავსე ავტობუსების ნაცვლად ლიბორისტებს ელიას რისხვა მოუვლინეს. ელია კი, როგორც ცნობილია, ცეცხლოვან ეტლზე ზის და ცაზე დადის. როცა ეტლი გრუხუნებს, მინაზე ქექაქუხილის ხმა ისმის. დღეს არც ქექს, არც ქუხს, მაგრამ 300 ლიბორისტის თავგანწირვა არავის დაავიწყდება. ხუმრობა ხომ არ არის უამინდობაში მარტო დგომა და ხელისუფლების გადადგომის მოთხოვნა!

საპარტიო, სავარაუდოდ, კრემლის პირისპირ დაჩივება და არჩევანის გაკეთება დამოუკიდებლად მოუწევს

აშშ-ის ელჩის სპეცდანიაციის წარმომადგენელთა მონაბრძობი ბინ ლადენის გარდაცვალების ოფიციალური ვერსიისგან განსხვავდება. სპეცდანიაციის წარმომადგენლები უკმაყოფილონი არიან იმით, რომ ისინი ცივისსხლიან მკვლელებად წარმოაჩინეს. მათთვის შოკისმომგვრელი იყო ისიც, რომ აშშ-ის პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამ იმ საღამოსვე გამოაცხადა ბინ ლადენის გარდაცვალების შესახებ და ამით მოპოვებული ინფორმაციის უდიდესი ნაწილი უსარგებლო გახდა. მეტიც, პრეზიდენტის როლი მოცემულ სიტუაციაში გაზვიადებული იყო — შტურმის დაწყებამდე 2 წუთით ადრე ობამა გოლფის თამაშით იყო დაკავებული.

„ფაენი“ მისაზე გაუივლდა მოძრაობა „ფაენის“ საპროტესტო აქციების ტურნი იტალიაში გატანის დასრულება. ნახევრად შიშველი აქტივისტები ქალაქი-სახელმწიფოს ცენტრში შეიკრიბნენ და რომის კათოლიკური ეკლესიის „ქალმოდოლუე პოლიტიკას“ პროტესტი გამოუცხადეს. ფაენის ერთ-ერთმა წევრმა წმინდა პეტრეს მოედანზე შექმნა შექმნილი და პირდაპირ საკვირაო მესაზე გამოივლდა. აქტივისტების ფოტოებით შეიარაღებული სამართალდამცავები გოგონებს ქუჩაშივე აკავებდნენ. ორი გოგონა სამართალდამცავებმა მაშინ აიყვანეს, როცა ისინი ცენტრალურ მოედანს უახლოვდებოდნენ.

არ არის გამორიცხული, ეს 200 კაცი ამ ტელევიზიაში არსებულ ფინანსურ კრიზისს შეენიროს, არსის დეფოლტი კი, ადვილად შესაძლებელია, ტელევიზიაში ივანას გამორჩენას გამოეწვიოს, რადგან მისი გადაცემის ბიუჯეტი მართლაც უპრეცედენტოა საქართველოში.

სააკაშვილის შორიში გატაცება

გაიცანით საქართველოს პრეზიდენტის მეგობარი, უკრაინელი „პოპ დივა“ ივანა მელაი. ის, უკვე ერთი წელიწადია, საქართველოში ცხოვრობს და, როგორც ამბობს, ჯერჯერობით მშობლიურ უკრაინაში დაბრუნებას არც აპირებს; ყოველ შემთხვევაში მანამ, სანამ იმ სოლიდურ თანხას იღებს, რომლითაც სააკაშვილი მას დღემდე აფინანსებს.

ქართველების სტუმართმოყვარეობით მოხიბლულმა ივანამ პირველად საქართველოში მანამ დასახლდა, როცა განახლებული მესტია გაიხსნა. იმდროს, იცეკვა და პირადად გაიცნო საქართველოს პრეზიდენტი. ამის შემდეგ მიატოვა მუსიკალური კარიერა, საავტორო გადაცემა პოპულარულ უკრაინულ არხზე და საქართველოში დასახლდა. ივანა ღიად საუბრობს. სხვა დეტალები, რომლებიც საქართველოში ივანას „საინტერესო ცხოვრებას“ ეხება, ჩვენთვის ცნობილი მასთან დაახლოებული პირისგან გახდა. წყაროს ვინაობას, ცხადია, შეგნებულად არ ვახმაურებთ, ინფორმაციის უტყუარობაში კი ეჭვის შეტანის საფუძველი ამ ეტაპზე არ გავაჩნია.

ვიუ რუსულ ენაზე შედგა, ამ შემთხვევაში გთავაზობთ ამ საუბრის ქართულ ვერსიას. — ივანა, მოგესალმებით გაზეთიდან „საქართველო და მსოფლიო“. შეგიძლიათ, რამდენიმე შეკითხვაზე გვიპასუხოთ?

— გასაგებია... ასე ადვილი გახდა უკვე ჩემი ტელეფონის ნომრის მოპოვება საქართველოში? (იცინის).

— ივანა, ჩვენ რამდენიმე შეკითხვა გვაქვს, პირველი რიგში, თქვენს გადაცემასთან დაკავშირებით: გვინტერესებს, რამდენია ამ გადაცემის ბიუჯეტი?

— თურნალისტი ხართ და, ალბათ, იცით, რომ მე ვარ მომღერალი, მსახიობი... — დიხ, მსმენია ამის შესახებ და როგორც ცნობილია, ასევე ხართ საქართველოს პრეზიდენტის მეგობარი... — არა, მე გითხარით, ხომ იცით, რომ მე ვარ მსახიობი, მომღერალი-მეთქი, ვერ მუსიკას. მე ფულთან კავშირი არ მაქვს. არა იმიტომ, რომ არ მიყვარს ფულთან ურთიერთობა. ამას ჩემი ტელევიზიის ფინანსური მენეჯერი აკეთებს. მე ხომ არ ვარ ბუღალტერი?! ჰკითხეთ მას...

— მე ვესაუბრე არხის ერთ-ერთ ხელმძღვანელს — კატია კოტრიკაძეს და ვერ გამცა ამ კითხვაზე პასუხი.

— კატია კოტრიკაძე არხის გენერალური დირექტორია და, შესაძლოა, არც იცოდა...

— ივანა, როგორც ამბობენ, თქვენ ამ არხზე საქართველოს პრეზიდენტის პროტექციით მოხვედით. თქვენ მას ძალიან ახლოს იცნობთ?

— დიხ, ის ჩემი ნაცნობია. — მართალია, რომ პრეზიდენტი სვანეთში გაიცანით? — რა თქმა უნდა, სვანეთში. თქვენც გცოდნიათ ამის შესახებ (იცინის).

იმედია, ეს სიცილი ივანას არ ჩამოხადდება და ეს მცირე მოცულობის ინტერვიუ სააკაშვილთან არსებულ მის ურთიერთობაზე ნეგატიურად არ აისახება. არ ვიცი, ხვალ რა ჭკუაზე დადგება სააკაშვილი, დღეს კი, როგორც ამბობენ, სიამოვნებით ზრუნავს ივანას სასიამოვნო განწყობაზე ქვეყნის ბიუჯეტის დახმარებით.

რატომ აქვს ივანა მელაის ერთ-ერთი ყველაზე მაღალბიუჯეტიანი გადაცემა საქართველოში?

«პოპ დივა» ივანა მელაი სახელმწიფო ბიუჯეტს 500 000 ლარი უჯდება

რატომ აქვს ივანა მელაის ერთ-ერთი ყველაზე მაღალბიუჯეტიანი გადაცემა «პირველ კავკასიურზე»?

ში? და მისი მითითებით გადაწყვიტა ტელეკომპანია „პიკის“ ხელმძღვანელმა ივანას უკრაინელი პოპ დივას არხზე მოწვევა? ამის გასარკვევად თავდაპირველად არხის პირამიდის ხელმძღვანელს, კერძოდ ივანა ნიკოლოსიანს დავეუკავშირდით. მასთან საუბარში გავარკვეეთ, რომ ის ტელევიზიიდან გაუშვეს 200 კაცთან ერთად. ტელეკომპანია „პიკი“ არ დაუტოვებია ივანა მელაის; იგი არხზე მუშაობას აგრძელებს მაღალი ანაზღაურებით. ისე, კაცმა რომ თქვას, არ არის გამორიცხული, ეს 200 კაცი ამ ტელევიზიაში არსებულ ფინანსურ კრიზისს შეენიროს, რადგან მისი გადაცემის ბიუჯეტი, როგორც ვთქვით, უპრეცედენტოა საქართველოში. რა მოხდა და როგორ, ამის ბარაკ-შეხვედრის მიზნით ვიკითხეთ. — ვერ დავადასტურებ, არ ვიცი. — ქალბატონო ევა, როგორც ჩვენთვის გახდა ცნობილი თქვენი ყოფილი თანამშრომლისგან, 200 კაცი გაგიშვიათ სამსახურიდან. — 200 არა, მაგრამ რეორგანიზაცია მიმდინარეობს არხზე და, სავარაუდოდ, ერთ თვეში დასრულდება. — და ივანა მელაი დარჩა? — კი, რამდენიმე საინტერესო პროექტი დარჩა, მათ შორის — ივანას გადაცემა. — ვინ მოიწვია არხზე და რა იყო ამის მიზეზი? — როგორ ფიქრობთ, რა უნდა გამხდარიყო მისი მოწვევის მიზეზი? — დიხ, სწორედ ამას გეკითხებით: რამ განაპირობა ივანას მოწვევის აუცილებლობა?

რის გამო ლაშის ჩაიხალა. როგორც ცნობილია, კონცერტი სახელმწიფო ბიუჯეტიდან დაფინანსდა, ისევე, როგორც ივანას სხვა კაპარჩაში.

პიკაზე გამართული კონცერტის მსგავსად, ივანას კიდევ ერთი ნარეუმატეგელი პროექტის შესახებ გახდა ჩვენთვის ცნობილი. ამბიციურ უკრაინელ ტელეწამყვანს პოლიფუნქციონერი ვარსკვლავის — შერონ სტოუნის მოწვევა მოუნდომებია თავის გადაცემაში, რაზეც მას უარი უთხრეს. ამის შემდეგ გაბრაზებულ ივანას მისი მეგობარი პრეზიდენტისთვის დაურეკავს და დახმარება უთხოვია. როგორც ამბობენ, ეს ის ერთადერთი შემთხვევა იყო, როცა ივანას ყოველსემძღვრე მფარველმა უარი უთხრა. შერონ სტოუნთან ჩავარდნილი ინტერვიუს ფაქტი ჩვენთან საუბარში არხის გენდირექტორმა დაადასტურა.

მაგრამ ეგ არაფერი, რაც მთავარია, ივანას სააკაშვილთან არ ჩაუვარდება პროექტი, რომელიც ჩვენი ბიუჯეტის ხარჯზე ხორციელდება და სანაცვლოდ მიხარა რას სთხოვს ივანას, კაცმა არ იცის. ჩვენ კი ის დაგვრჩენია, შორიდან ვუცქირით, როგორ ანებებებს ოთხმილიონიანი მშენი ქვეყნის პრეზიდენტი მიმზიდველ უკრაინელ „პოპ დივას“. ერთი ბედნიერი შემთხვევის შემდეგ, რომელიც მესტიაში შედგა, უკრაინელი მომღერლის შემოქმედება გაცილებით მეტად დაფასდა, ვიდრე რეალურად იმსახურებდა. პატარა საქართველოში მას დღეს 2-ჯერ მეტ თანხას უხდებიან, ვიდრე მრავალმილიონიან უკრაინაში სთავაზობდნენ.

მაგრამ ეგ არაფერი, რაც მთავარია, ივანას სააკაშვილთან არ ჩაუვარდება პროექტი, რომელიც ჩვენი ბიუჯეტის ხარჯზე ხორციელდება და სანაცვლოდ მიხარა რას სთხოვს ივანას, კაცმა არ იცის. ჩვენ კი ის დაგვრჩენია, შორიდან ვუცქირით, როგორ ანებებებს ოთხმილიონიანი მშენი ქვეყნის პრეზიდენტი მიმზიდველ უკრაინელ „პოპ დივას“.

რამდენად აუკუღრმად ივანა მელაი თავის ცეცხლანაში, ნამდვილად არ ვიცი, მაგრამ მისი პოპულარობა საქართველოში რომ ნულის ტოლია, ამის მაგალითად მისი უფასო სოლო კონცერტიც გამოგვჩვენა, ამ ზაფხულს ბათუმში რომ გაიმართა და მასწავლებლის სიმცი-

ის, რაზეც ბევრი ქართველი ვერსკვლავი გოგონად მოხეობს, ივანასთვის რეალური ცხოვრების წესია საქართველოში

ბრიტანეთი ირანზე შეტევისთვის უკვე მზად არის

გავრცელებული ინფორმაციით, დიდი ბრიტანეთი ირანის წინააღმდეგ სამხედრო ოპერაციის გეგმას ამზადებს. გეგმა მაშინ ამოქმედდება, თუ აშშ-სა და მისი მოკავშირეების მიერ ირანის ბირთვულ ობიექტებზე სარაკეტო დარტყმები განხორციელდება. ირანი აცხადებს, რომ მისი ბირთვული პროგრამა სამშვიდობო მიზნებისთვისაა განკუთვნილი, აშშ და მისი მოკავშირეები კი თვლიან, რომ პროგრამა ბირთვული იარაღის შექმნას ითვალისწინებს. აშშ-ს, ცხადია, არ სურს, დაუსხვას ირანში ბირთვული იარაღის შექმნა. ბრიტანეთის გეგმა ითვალისწინებს ბრიტანეთის სამხედრო ხომალდებისა და წყალქვეშა გემების ირანის ახლომდებარე წყლებში განთავსებას. ამას გარდა, იგეგმება ავიაციის გამოყენებაც და არ არის გამორიცხული ირანის ტერიტორიაზე სპეცრაზმის გადასმაც.

აშშ-ში 84 ათასამ ადამიანმა საბანკო ანგარიშები დახურა

აშშ-ში 84 ათასამ ადამიანმა საკუთარი საბანკო ანგარიშები დახურა. ისინი საბანკო სისტემას უცხადებენ პროტესტს. „მე დავილაღე საპროცენტო განაკვეთების ზრდით, დავილაღე იმით, რომ საჭირო დროს არ შემიძლია საკუთარი ფულის მიღება“, — განაცხადა აქციის ორგანიზატორმა კრისტინ კრისტინამ. კრისტინა „ბენკ ოფ ამერიკას“ ერთ-ერთი კლიენტი იყო, რომელმაც უარი თქვა, ბანკის მომსახურებაში ყოფილიყო. რად 5 დოლარი გადაეხადა. საკრედიტო კავშირების ეროვნული ასოციაციის მონაცემებით, მას შემდეგ, რაც „ბენკ ოფ ამერიკამ“ საკრედიტო ბანკის მომსახურებისთვის დაამატებთ საპროცენტო განაკვეთი დაახლოებით 3%, ბანკის მომსახურებაზე 650 ათასამ ადამიანმა თქვა უარი.

სასჯელალსრულების სისტემაში არსებულ მდგომარეობაზე „საქართველო და მსოფლიოს“ ადვოკატი ლალი აფციანური ესაუბრა:

— ბოლო დროს მედიასა-შუალედებით ხშირად ვრცელდება ინფორმაციები პატიმართა სიკვდილიანობისა და მათ მიმართ არაადამიანურ მოპყრობაზე. სახალხო დამცველმაც თავის ერთ-ერთ დასკვნაში აღნიშნა, რომ პატიმართა სიკვდილიანობა კატასტროფულად გაიზარდა.

— ასეთი შეფასება ზუსტად შეესაბამება არსებულ მდგომარეობას. სასჯელალსრულების სამინისტრო ოფიციალურ საიტზე განახევრებულ ან უფრო ნაკლებ ციფრს გვანდის. ეს არაა პირველი შემთხვევა, როდესაც პატიმართა სიკვდილიანობას მალავენ. **ფაქტობრივად, არ არსებობს მკურნალობა სასჯელალსრულების დაწესებულებაში. სელის უფლება გაიძახის საავადმყოფოები ანუ შენობები, თუმცა ეს ყველაფერი სიტყვით არის. ელემენტარული მკურნალობის საშუალებები არ არის გა-გავრცელებული, უნდა აღინიშნოს, რომ უამრავი ადამიანი დაეკარგა. აქედან გამომდინარე, სიკვდილიანობაც მეტია. მთელი პასუხისმგებლობით შემიძლია განვაცხადო, შეუძლიათ ამის გამო მიივიღონ კიდეც, თუ რაიმე გადაწყვეტულს ვამბობ. უფრო მეტს გეტყვით: როდესაც ესა თუ ის ადამიანი მკურნალობას ვერაღივანებს, ანუ ცემა, წამება, არაადამიანური მოპყრობა, ფიზიკური და ფსიქოლოგიური ზარალი და ა.შ. აქედან გამომდინარე, სულაც არ მიკვირს, როდესაც სახალხო დამცველი აცხადებს, რომ კატასტროფულად დიდია პატიმართა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი.**

— ქვეყანაში საგარეო-ლოცებრივი პატიმართა რაოდენობამაც შესაძლოა, ეს სამართალდამცავი ორგანიზაციების მუშაობის ეფექტურობით აიხსნას?

— მთელი პასუხისმგებლობით შემიძლია განვაცხადო, რომ 45 ათასი პატიმარი გვაკავს, თუ მეტი არა; უკვე ალამ ვლავრაძემ პრობლემატურად განაცხადეს. ესაა არა სამართალდამცავი სტრუქტურების ეფექტურობის, „დამსახურება“, არამედ მიშას ნულოვანი ტოლერანტობის შედეგი. ხელისუფლება ამ ყველაფრით რამდენიმე კურსდღელს იჭერს. დავიწყით იქიდან, რომ ციხეების მშენებლობას მიშა თავისი ჯიბიდან არ აფინანსებს, განსხვავებით იგანიშვილისგან. **შემოდის ბრანდები, შენდება ახალი ციხეები, ამით ერთგვარად იქნება რეალიზაციის მიზნად დაიწყო. უამრავი ასეთი**

ლალი აფციანური:

ქალის ხშირი პატიმარების გუბარტორების უკვე 300-ზე მეტი დაიწყო

ბავრი მათგანი დაიწვალადებული ტოვებს სიხას

ფაქტი ვითით. ესეც არ შენდება ხარისხიანად, ერთ კვირასი ნგრევის ნიშნებს. მანქანით, მერვე საპრობლიუში პარიკიანად თანხა დაგება, კლიუს გადავრჩი. და ესაა ევროსტანდარტებით აშშ-სა და სხვა ქვეყნებში უფრო აქტიური ახალი საპროცესო ბარიერებზე, პატიმარის განცხადებებზე, მინდობილი მსახურების და სხვა ფაქტორებზე. ხელი-სუფლებზე და დაწესებულებებზე ფულით საჭრად დაზიანება აქვია.

ქალთა კოლონიებიდან დამკავშირდენ და მითხრეს, რომ ქალებს საკვები პროდუქტების მიწოდება შეუზღუდეს. ქალები განსაკუთრებით არ ღებულობენ ციხეებში გაკეთებულ საკვებს, რადგან იმის ღებულობის მიზნად მიღება იმ საკვების მიღების შემდეგ ჯანმრთელი გამოიხედვით იქნებოდა. ამიერიდან ქალებს გარედან თვეში მხოლოდ 30 კილოგრამი საკვები პროდუქტების მიღება შეეძლება. ამაში შედის წყალიც, წყალსაც ხომ ყიდულობენ. რუსთავის კოლონიაში სასმელის წყალი უფარგისია. უსაში-ნელეს პირობებში მყოფ ადამიანებს კიდევ უფრო გაუართულეს ცხოვრება. ჩემი დაცვის ქვეშ მყოფიც, ალბათ, შიმშილობას დაინყვებს. **„აზრი არ**

«ეტაპირების დროს პატიმარებს არაადამიანურად აწამებენ»

აქვს იმას, რომ ამათი მოზადებული საკვები მივიღო, რადგან მოვეკვები და, თუ არ შევეჭამ, მაინც მოვეკვები. **ჯობია, არ ვჭამო და ისე მოვეკდე, —** მითხრა მან.

გავრცელდა ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ ეტაპირების დროს ცემას მოკლეს ზუგდიდელი პატიმარი კალანდია. ეტაპირების დროს

ნით გაიხსნა აფთიაქებიც. პატიმარები ვალდებულები იქნებოდნენ, მედიკამენტები ადგილზევე იყიდონ. რა ფასებში იქნებოდა, ეს კიდევ სხვა თემაა. ხელი-სუფლება ხომ ციხეებიდან, პატიმართა ოჯახის წევრების ვიზიტებიდან ავსებს ბიუჯეტს. — **რამდენად გამართლებულია ხელისუფლების მხრიდან იმ ადამიანების არასამართლიან სიტუაციაში ჩაყენება?**

სებული მდგომარეობის შესახებ, რასაც ხელისუფლებამ დიდ ყურადღებას არ უთმობს. ევროსაბჭოს ადამიანის უფლებათა უმაღლესი კომისარი — **თომას ჰამერბერგი საქართველოში იმყოფებოდა და პირადად გაეცნო სასჯელალსრულებით დაწესებულებებში არსებულ მდგომარეობას...**

— **საერთაშორისო ორგანიზაციები სასჯელალსრულებ**

რომ პატიმარებს არაადამიანურად აწამებენ, ახალი ამბავი არაა.

— **ხშირად ღირსების შემლახველი მოპყრობაც...**

— **ღირსების შემლახველი არაა, როდესაც გეუბნებიან — გაიხადე, ჩაიხადე; გაგამიშველებენ, გადაიკუბე, გადმოიკუბე; გისინჯავენ უკანა ტანს და გაფურთხებენ, დედას გაგინებენ?! ელემენტარულ გაცივებაზე შეიძლება ცემით მოგკლან. ხშირია პატიმარების გაუპატიურების შემთხვევებიც, ბევრი მათგანი სასჯელის მოხდის შემდეგ დაინგალიდებული ტოვებს ციხეს. ენით აუწეაღიარო, რომ ამომოგან, უფსხად ესაოქონებანი სხვა სხვა დაწესებულებებით დაწესებული მოპყრობა.**

— **გავრცელდა ინფორმაცია, რომ ციხეში „ავერისის“ აფთიაქი გახსნეს.**

— **კიდევ ერთი შემოსავლის წყარო გაუნდა ხელისუფლებას. მე მას კალმასხელის კერძო ბიზნესი ვუწოდებ. ამდრომდე, სანამ აფთიაქები გაიხსნებოდა, ოჯახის წევრები პატიმარებს გარედან აწოდებდნენ მედიკამენტებს. შეიძლება ვიღაცას საშუალება არ ჰქონდა და წამალს სხვა აწუქებდა ან ჰუმანიტარული იყო. დღეს როგორც კვების პროდუქტებზე აქციენტი გაკეთებული, რომ ყველა პროდუქტი მიწით უნდა იყიდოს პატიმარმა, ამ მიზ-**

— **მე თუ მკითხავთ, დღეს ყველა პატიმარი პოლიტიკური ნიშნითაა დაკავებული. გამომდინარე იქიდან, რომ თვითონ სახელმწიფოს ნება ასეთი. მათივე უფლებების თუ მოვიშველებთ, გამოდის, რომ ხელისუფლებას, ბოდიში და, სულ ფენებზე ჰქვია პატიმარების მდგომარეობა. ის ადამიანები, რომლებიც პატიმარები არ არიან და სოციალურად დაბალ ფენას წარმოადგენენ, ვერ უზრუნველყოფენ მკურნალობას და მსჯავრდებულებს ექნებათ მკურნალობა? ზღაპარია.**

სრული პასუხი, რომელიც ხელისუფლება აცხადებს, რომ პატიმარებს მკურნალობენ. იმას საამართლო დაწესებულება არ ჰქვია, რაც საპატიმროებში არსებობს. ესაა სასამართლო დაწესებულება. ყველა პატიმარს უფლება უნდა ჰქონდეს ადამიანური ღირსების მოპყრობის უფლება. და აქ დამთავრდება ყველაფერი. ხელისუფლებას არც აინტერესებს საერთაშორისო ორგანიზაციების დასკვნები, სა-საცილოდაც არ ჰყოფნის.

ესაუბრა ლალი მიროსტიანი

ბნუტოს მკვლელობაში ეჭვმიტანილს ბრალი ნაუყენა

პაქისტანის პროკურატურამ ქვეყნის ყოფილი პრემიერ-მინისტრის ბენაზირ ბნუტოს მკვლელობაში ეჭვმიტანილ შვიდ ადამიანს ბრალი ნაუყენა. პროკურორის განცხადებით, მათ შორის ხუთი ბოვიკი და ორი პოლიციელია. მათ ბრალად ედებათ შეთქმულების მოზადება და მკვლელობის ხელშეწყობა. უსაფრთხოების ზომებიდან გამომდინარე, სასამართლოს სხდომა დახურულ რეჟიმში მიმდინარეობდა. შეგახსენებთ, ბნუტო ერთადერთი ქალი იყო, რომელსაც ქვეყნის მთავრობის თავმჯდომარის თანამდებობა ეკავა. იგი 2007 წლის 27 დეკემბერს თავის მომხრეებთან გამართულ მიტინგზე მოწყობილი ტერაქტის შედეგად დაიღუპა.

ყველაზე გავლენიანები

ყურნალ ფორბისის მსოფლიოს ყველაზე გავლენიანი ადამიანების რეიტინგში აშშ-ის პრეზიდენტი ბარაკ ობამა ლიდერობს. რეიტინგში მეორე ადგილი რუსეთის პრემიერ-მინისტრმა ვლადიმერ პუტინმა დაიკავა. შარშანდელ რეიტინგში პუტინი მეოთხე ადგილზე იყო. გავლენიანი ადამიანების რეიტინგში სულ 70 ადამიანია. რუსეთის მოქმედი პრეზიდენტი დიმიტრი მედვედევი 59-ე ადგილზეა. მესამე ადგილი შარშანდელი რეიტინგის ლიდერმა — ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის პრეზიდენტმა ხუ ძინტაომ დაიკავა. შარშან ის რეიტინგის პირველ ადგილზე იყო.

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„დასავლეთის სპეცსამსახურებმა და, უწინარეს ყოვლისა, აშშ ცენტრალურმა სადაზვერვო სამმართველომ დეტალური ანალიზის შედეგად დაასკვნეს, რომ ბიძინა ივანიშვილი არ არის ცალმხრივად რუსული ორიენტაციის მოღვაწე, მიუხედავად იმისა, რომ მისი ბიზნესი რუსეთშია, თითქმის მთელი ჟონება იმ შიშითა“.

ანზორ მანსურაძე:

ხელისუფლებას მიხედვით აქვს ინსტრუქცია — ივანიშვილს ხელი არ ასელოთ!

ბიძინა ივანიშვილის გამორჩენილ საქართველოში შექმნილი ახალი პოლიტიკური ვითარება არაერთ შეკითხვას ბადებს, მათ შორის ისეთებიცაა, რომლებზეც პასუხის მიღება სპეცსამსახურების პროფესიონალებისგან იქნებოდა კომპეტენტურიც და საინტერესოც. დღეს „საქართველო და მსოფლიოს“ სტუმრია უშიშროების გენერალ-მაიორი ანზორ მანსურაძე.

— სიტუაცია, რბილად რომ ვთქვათ, ფრიად არაკომფორტულია დღევანდელი ხელისუფლებისთვის: ხალხის მასობრივმა სიმპათიამ მყისიერად ბიძინა ივანიშვილისკენ გადაინაცვლა. უნდა ველოდეთ თუ არა, რომ ამ დისკომფორტის გასაწვევად მასობრივად, მასშტაბურად, ძალაუფლების შესანარჩუნებლად ძლიერი ანტიპოლიტიკური რეპრესიული ღონისძიებებს ბიძინა ივანიშვილისა და ჩვენი მოქალაქეების წინააღმდეგ? რას გეგმობთ თქვენი პროფესიული აღლო და გამოცდილება?

ნარებულმა ხელისუფლებამ ჯავრი ხალხზე იყაროს? — არა მგონია, ასეთ სისულელეზე წავიდეს. ჯერ ერთი, არ მინდა, ასე მოხდეს; მეორეც, არა მგონია, არ ესმოდეთ უაზრობა ისეთი ნაბიჯების, რასაც ქართული ანდაზა მიესადაგება: ცხენს ვერ მისწვდნენ და უნაგირს დაუწყეს მტვრევაო. ხალხი რა შუაშია, თუ მართლა სურთ სიკეთე ხალხისთვის? — რასაც ყოველ დღე გვიმტკიცებენ.

— ცდილობენ, რომ დაგვიმტკიცონ... დღეს რეალურად განჩნდა შანსი ახალ ეტაპზე მშვიდობიანი გადასვლის. ამჟამად დაპირისპირებული მხარეები ხომ იყვნენ წლების მანძილზე ერთად? მასშტაბურად, ერთმანეთის უნდა ესმოდათ. მოილაპარაკონ და ნუ დააყენებენ ხალხს, ქვეყანას კატასტროფის წინაშე.

— თქვენ შესანიშნავად იცით, რომ მსოფლიოში სააკაშვილის ხელისუფლება მიჩნეულია არაპროგრესიულად ხელისუფლებად. ეს, ალბათ, ნიშნავს, რომ ვერ გამოვრცხავთ ალოგიურ მოქმედებას მისი მხრიდან. აქედან გამომდინარე, ბიძინა ივანიშვილის საქართველოში ყოფნა გარკვეულ საფრთხეებთან არის დაკავშირებული.

— გამორიცხვა, არაფრის შეიძლება. მაგრამ... მოდი, ერთად განვიხილოთ.

როგორც ვიცით, ყველა ქვეყნის სპეცსამსახურები ბიძინა ივანიშვილისთანაა პიროვნებებს განსაკუთრებული გამოწვევით შეისწავლიან: მისი მოღვაწეობის პრინციპულ დეტალებს, პოლიტიკურ სიმბოლოებს, უსუსტა თუ ძლიერ მხარეებს, მის ნიჭიერებას და ა.შ.

ასეთ შესწავლას, ბუნებრივია, დაექვემდებარა ის ადამიანი, რომელზეც ვლადიმერ პუტინი დასავლეთის სპეცსამსახურებმა და, უწინარეს ყოვლისა, აშშ ცენტრალურმა სადაზვერვო სამმართველომ დეტალური ანალიზის შედეგად დაასკვნეს, რომ ბიძინა ივანიშვილი არ არის ცალმხრივად რუსული ორიენტაციის მოღვაწე, მიუხედავად იმისა, რომ მისი ბიზნესი რუსეთშია, თითქმის მთელი ჟონება იმ შიშითა.

ბატონო ბიძინა პროკოტოვლად მოაზროვნეა, ფიქრობს ქვეყნის სუვერენიტეტის გაძლიერებაზე, ქვეყნის სიკეთის გამარჯვლებაზე, თანამემამულეთა ცხოვრების დონის გაუმჯობესებაზე, ქვეყნის პირველი დიპლომატიის მხარეზე და სხვაზე. თანამემამულეთა ცხოვრების დონის გაუმჯობესებაზე, ქვეყნის პირველი დიპლომატიის მხარეზე და სხვაზე. თანამემამულეთა ცხოვრების დონის გაუმჯობესებაზე, ქვეყნის პირველი დიპლომატიის მხარეზე და სხვაზე.

ჯობსებაზე, ქვეყნის პირველი დიპლომატიის მხარეზე და სხვაზე. თანამემამულეთა ცხოვრების დონის გაუმჯობესებაზე, ქვეყნის პირველი დიპლომატიის მხარეზე და სხვაზე. თანამემამულეთა ცხოვრების დონის გაუმჯობესებაზე, ქვეყნის პირველი დიპლომატიის მხარეზე და სხვაზე.

— თქვენ მსჯელობდით, რომ ბიძინა ივანიშვილის გამორჩენა ქართულ პოლიტიკაში მნიშვნელოვანი საერთაშორისო მოვლენაა და არა კერძო ფაქტი. ასეა? — დიახ, ასეა.

ვიმეორებ, ეს იდეა შეთანხმებულია ყველა ნამყვანი ქვეყნის ხელისუფლების ხელმძღვანელებთან, მათ შორის, რუსეთის ხელმძღვანელობასთანაც. — თქვენ მიიჩნევთ, რომ რუსეთი მზარდ დაუჭერს ბიძინა ივანიშვილს? — მე მგონია, დაუჭერს მხარს. ასე ვფიქრობ.

— თქვენზე შეთანხმებად, მაგრამ უსაფრთხოების გარანტია? — თქვენს მკითხველებს კარგად მოეხსენება, რომ საქართველოს ხელისუფლება პრაქტიკულად ყველა ნაბიჯს დგამს აშშ-ის ადმინისტრაციასთან შეთანხმებით. ამიტომ, თუ ისინი ჩვენს ხელმძღვანელობას ნებას არ დართავენ, გაკეთდეს ის, რაც გასაკეთებელი არ არის, ესენი ვერ გაბედავენ ურჩობას.

— ესე იგი, საქართველოს სპეცსამსახურები დაიცავს ბიძინა ივანიშვილის უსაფრთხოებას? — დარწმუნებული ვარ, რომ ასე იქნება.

— მაგრამ მისი დაცვის წევრებს ანალიზი რომ წარმოუვს? — მე მგონია, ეს ვილაცის ერთპიროვნული შეცდომაა, ან ტაქტიკური ლაფსუსია. ეს არ უნდა გაეკეთებინათ, არც მოქალაქეობა არ უნდა ჩამოერთმიათ, „ბანკი ქართულს“ ფული არ უნდა გაეტაცათ და სხვა ასეთი უაზრობა არ უნდა ჩაუდინათ.

არაპროფესიული გადაწყვეტილებებია. — იქნებ, ეგოისტური გაბრძოლებას სკამის შესანარჩუნებლად და ივანიშვილის პოზიციების შესარყევად? თუმცა რა შეწყვეტა, როცა ხალხი ბატონ ბიძინას მასობრივად მხარდაჭერას უცხადებს! — ფაფხურია, რაც, სხვათა შორის, არ მუშაობს ქვეყნისა და ხელისუფლების სასარგებლოდ. — შეიძლება დავასკვნათ, რომ უსაფრთხოების გარანტიორად წარმოგვიდგება აშშ ელჩი საქართველოში ჯონ ბანსი, რომელიც ბიძინა ივანიშვილს რეზიდენციამ ეწვია?

— თვრამეტი ელჩი მივიდა. ასეთი რამ ისტორიას არ ასწავს. ქვეყნების პირველი დიპლომატიის ესტუმრენ იმ კაცს, რომელმაც საკუთარი თავი ნამოყვანა ქვეყნის მომავალ ხელმძღვანელად. — თანაც — ამ ქვეყნის მოქალაქეობა ჩამოერთმეულმა. — მიდიან მასთან, საუბრობენ, მსჯელობენ. მართალია, არ ვიცი, რა საუბარი გაიმართა, მაგრამ თვით ფაქტია იმის დადასტურებული, რომ ბიძინა ივანიშვილს ანთებული აქვს მწვანე შუკი.

— ამერიკის ელჩის მისვლა მინც განსაკუთრებულია. — არ შეგეკამათებოთ. იცით, რა უძლოდა ნინ მის სტუმრობას ბიძინა ივანიშვილთან? — აბა, საიდან? — პირველ ინფორმაციას, როგორც ყოველთვის, დაზვერვის სამსახური აწვდის ცენტრალურ სადაზვერვო სამმართველოს ლენგლიში, ინფორმაცია სამხედროების ხაზით იგზავნება პენტაგონში, დიპლომატიები უგზავნიან სახელმწიფო დეპარტამენტს, მათი მოხსენებები შედის ამერიკის ეროვნული უშიშროების საბჭოში, რომელსაც უზარმაზარი ანალიტიკური სამსახური აქვს. მზადდება დასკვნები, რის საფუძველზეც იღებენ გადაწყვეტილებას. ამ გზით მიღებულმა გადაწყვეტილებამ გაუხსნა გზა ჯონ ბანს ბიძინა ივანიშვილისკენ.

მაგრამ მართლაც სხვის იმედად ყოფნა, მოგეხსენებათ, დამლუპველია. ნინა კატი უკანას ხილიაო, ნათქვამია. დარწმუნებული ვარ, რომ ეს შესანიშნავად იცის ბატონ ბიძინას და რა შეცდომებიც დაუშვა ცხოვრებაში, ისეთი არ ბანიმეორება.

— რა შეცდომებს გულისხმობთ? — ბადრიმ დასავლეთს ვერ დაუმტკიცა, რომ იგი პრორუსული ორიენტაციის არ იყო. დღეს ყველას დაგავიწყდა, როგორი უშიშროების წლები გადავიტანეთ — არ იყო პური, სინათლე, გაზი... ჩვენი მოქალაქეები სადარბაზოებში, ეზოებში კოცონს ანთებდნენ და მის ცეცხლზე ამზადებდნენ საჭმელს. ქალაქში ტრანსპორტი არ მოძრაობდა, ქურდობა და ყაჩაღობა დღისით, მზისით ხდებოდა და ა.შ.

ჩვენ შეიძლება დავგავიწყდა, მაგრამ ასოვს ამერიკას, რომელმაც ხელი გავვიმართა, და გვეხმარა და, რა თქმა უნდა, გველენაც მოიპოვა საქართველოში. ამ გავლენას შტატები არ შეეღებო, არ დაკარგავს, ყველაფერს გააკეთებს, რათა კავკასიაში თავისი პოზიციები შეინარჩუნოს.

— მაგრამ რუსეთის იგნორირება შეიძლება? — იგნორირებაზე ლაპარაკი

არ არის. ჩვენ დიდ მეზობელს ანგარიში უნდა გავნიოს. მაგრამ არა კურსის შეცვლით — ჩრდილოეთისკენ დასავლეთის ნაცვლად. — რუსეთიც დასავლეთთან დასახლოებულ კურსს მიჰყვება. — გონიერ ბალანსზეა ლაპარაკი. გაიხსენეთ, რომ საბჭოთა კავშირი დაშალეს ელცინმა, შუშკევჩინმა და კრავჩუკმა, რომლებმაც ბელოგუესკაია პუშჩინი ხელი მოაწერეს შესაბამის შეთანხმებას.

— და ეს იყო ამერიკის პროექტი? — რა თქმა უნდა! რუსეთს მაშინ თავისი გასჭირვებოდა და ჩვენს პატრონობაზე ვერც იფიქრებდა. ასე არ იყო? — იყო ასე. — უფრო მეტიც — შემდეგ ჩვენ დავგვარალეს, რომ არაფერი გავაკეთეთ იმისთვის, რომ საბჭოთა კავშირი არ დაშლილიყო! ვინ ეკითხებოდა საქართველოს საბჭოთა კავშირის დამლა-არდაშლას?!

— დაგიშალეთ დამოუკიდებელ სახელმწიფოებად, მათ შორის, სამხრეთ კავკასიაში — საქართველო, სომხეთი, აზერბაიჯანი. მინდა, შეგეკითხოთ თქვენი პროფესიიდან — დაზვერვიდან გამომდინარე: აგზავნიან თუ არა ეს სახელმწიფოები ჯაშუშებს მეზობელ ქვეყნებში? — ამას ოფიციალურად არც ერთი სახელმწიფო არ აცხადებს. საერთოდ არ ხდება ამის გასაჯაროება, მაგრამ ფარულად ხორციელდება.

— სომეხს, დაზვერვის მიზნით, აზერბაიჯანში ვინ შეუშვებს და პირიქით — აზერბაიჯანში სომხეთში აგენტობას ვერ დაავლებს, საზღვარზე დააკავებენ. მოგეხსენებათ, ორივე ეროვნების წარმომადგენლები ცხოვრობენ საქართველოში. რომ შეიძლება, რომ ისინი გამოიყენონ ჯაშუშებად? — რა თქმა უნდა, შეიძლება გამოიყენონ ინფორმაციის მისაღებად.

— თუ გაიშიფრება, არ იმოქმედებს ეს სახელმწიფოთა შორის ურთიერთობაზე? კერძოდ, საქართველოს პრესტიჟზე? — ამის გაკონტროლება პრაქტიკულად შეუძლებელია, ამიტომ საქართველოს ვერავინ დაადანაშაულებს, თუმცა არასასიამოვნო ფაქტი იქნება.

— გამორიცხავთ პროკოპაციებს კოჭოების მონაწილეობით? — არა მგონია, რომ გამოვრდეს, რადგან „ოპერაციები“, სადაც მთავარ ჯაშუშებად კოჭოი და მისთანანი იყვნენ წარმოადგენილები, არასერიოზულად მჩვენებდა. მათი გახმაურება კი საღ აზრს იყო მოკლებული, მიმჩნია, რომ ეს მომგებიანი არ იყო ჩვენი ქვეყნისთვის.

ასეთ რამეს სხვა არ გაიმეორებს, იმედი მაქვს, — არც ჩვენ. ასეთი სკანდალები საჯაროდ არსად არ გამოაქვთ. საზღვარგარეთ რომ ვმუშაობდი, მახსოვს მსგავსი შემთხვევა, რამდენიმე კაცზე ეჭვი გაუჩნდა ადგილობრივ სპეცსამსახურებს. დაუძახეს ჩვენს ელჩს და უთხრეს, რომ ეს ხალხი ხელს უშლის სახელმწიფოთა შორის მეგობრულ ურთიერთობას და თანამშრომლობას და ამიტომ გთხოვთ, ორი კვირის განმავლობაში გაიწვიოთ ისინი ჩვენი ქვეყნიდანო. ერთდროულად ხუთი კაცი გამოუშვეს ისე, რომ ამას არ გამოუწვევია ორ ქვეყანას შორის დიპლომატიური ურთიერთობის გათულება.

ასეთია მიღებული წესი, და იგი უნდა დაიცვა, თუ არ გინდა შეურაცხყო სხვა ქვეყანა. — ისევ ივანიშვილს დავუბრუნდეთ, ბატონო ანზორ, კერძოდ, გახმაურებულ ფაქტს, როცა თვით ბატონმა ბიძინამ განაცხადა, რომ მისი ერთ-ერთი უახლოესი თანამშრომელი გიგა ჩრდილოეთი ვანი მერაბიშვილის მიერ ჩაწერილი აგენტო იყო. ესე იგი, ადამიანს, რომელიც ახალი ხელისუფლების არა მარტო მომხრე, არამედ უდიდესი ფინანსური ინვესტიციების წყარო იყო, თავიანთი ჯაშუშის ჩაუსვს? — ხელისუფლების მხრიდან ასეთი რამ მოსალოდნელია. ბიძინა ივანიშვილი გამოწვევის ვერ იქნებოდა, რადგან, მიუხედავად მისი განცხადებებისა, რომ არ აპირებდა პოლიტიკაში მოსვლას, ყოველთვის მიჩნეული ჰყავდათ შესაძლო კონკურენტად, რომელიც, ადრე თუ გვიან, მინც ჩაებმებოდა პოლიტიკურ ცხოვრებაში, ამიტომაც აკონტროლებდნენ. მაგრამ ამ შემთხვევაში მთავარი ისაა, რომ ბიძინამ გადაადარა უკანას ხილი თანამშრომელს — ბიძინას უკანას ხილი თანამშრომელსა და მოიგო კიდეც.

— თქვენს დროსაც იყო ასეთი „ჩანერგვები“? — რა თქმა უნდა. — მინისტრების დონეზე, მაგალითად? — დიახ, როგორ არ იყო. — ყველაზე მაღალი თანამდებობის პირი ვინ იყო, ვისაც უთვალთვალავდით? — ყველა (იცინის).

— სახელმწიფოს ხელმძღვანელობაში მყოფი პირებიც? — წესით, არ შეიძლება. კანონიც კი მიიღეს, რომლითაც აკრძალული იყო პარტიის ცენტრალურ კომიტეტში მომუშავე ნომენკლატურული მუშაკების მოსმენა და თვალთვალვა. არაოფიციალურად კი კეთდებოდა.

— რადგან უშიშროება ქვეყნის თვალსა და ყური იყო? — რა თქმა უნდა. ყველაფერი ასეა, ყველა ქვეყანაში.

ესაუბრა არაგა სანაბლიძე

საქმის ისეთი პირი უნდა, „ნაცმოძრაობის მამამთავარს“ მალე მოუწვევს გადაწყვეტილების მიღება, არჩევანი კი ასეთია – დალიოს ჩაი და ნავიდან სასლუპი ან გამოიყენოს ქალა და პოლუს მინც ნავიდან, ოღონდ კადაფივით ხიშტზე გაფრიალებული...

ბავშვისთვის დაავადებას სასლუპი წყალი ჩასვით

კახეთში, სოფელ ბაკურციხეში, ყოფილი პროფესიული სასწავლებლის ახლადრეაბილიტირებულ საერთო საცხოვრებელში შესასლუპულ დევნილებს, სასლუპი წყალი ჩასვით. შენობაში დაზიანებულია წყალგაყვანილობის სისტემა, რის გამოც 40-მდე ოჯახი სინესტეში ცხოვრობს.

„რაც აქ გადმოვსახლდით, ორივე კორპუსში სახურავიდან წვიმის წყალი ჩამოდის. წყალი სართულებს შორისაც ჩამოდის, რადგან შიდა წყალგაყვანილობა დაზიანებულია და მუდმივად სინესტეა, კედლები კი დაობებულია. ცუდ პირობებში ვიწვევს ცხოვრება და ჩვენი პატრონი არავინაა. ჩვენი საკუთარი ძალებით დაზიანებული წყლის სისტემის შეკეთება არ შეგვიძლია. თანედან გვპირდებოდნენ, რომ ნორმალური საცხოვრებელი პირობები გვექნებოდა, მაგრამ სინამდვილეში ყველაფერი პირიქით არის. დასახმარებლად ადგილობრივ გამგეობას რამდენჯერმე მივმართეთ, მაგრამ უშედეგოდ“, — განუცხადეს კახეთის საინფორმაციო ცენტრს აფხაზეთიდან დევნილებმა.

აქივები ბავშვის აქივების პოლონიური არიან

ამჟამად ვირუსის გართულებული ფორმით ინფექციურ საავადმყოფოში 2 ადამიანი მოთავსებული.

„წელსაც სეზონური გრიპის ეპიდემია მოსალოდნელია. შესაბამისად, ჩვენი რეკომენდაციები უცვლელია პიკინურ რუკითან და ვაქცინაციასთან დაკავშირებით. რაც შეეხება ენ. H1N1 ვირუსით დაავადების შემთხვევები იქნება წელსაც, თუმცა ბევრად უფრო ნაკლები მასშტაბით, ვიდრე შარშან“, — განაცხადა დაავადებული კონტროლის ეროვნული ცენტრის დირექტორის მოადგილემ, მათა ბონომეილმა.

სიმატილი პირველი დიპლომატიისგან

ჯონ ბასი: სასურველია, ჟურნალისტებმა მეტი კითხვა დასვან და ნაკლები განცხადებები გააკეთონ

1 ნოემბერს ზიძინა ივანიშვილის მიერ გამართულ პრესკონფერენციაზე პროვოკაციის მოსაწყობად მისულმა სააკაშვილის ზოგიერთმა ჯიბის ჟურნალისტმა იმდენი იყაყანა, რომ თვით ამერიკის ელჩმა ჯონ ბასმაც კი, რომელიც „ნაცმოძრაობის“ უკანასკნელ იმედად მოიაზრებოდა, შეშფოთება ვერ დამალა და გასულ კვირას ერთ-ერთ გამოსვლაში პირდაპირ განაცხადა: „სასურველია, ჟურნალისტებმა მეტი კითხვა დასვან და ნაკლები განცხადებები გააკეთონ“. ამით მან, ფაქტობრივად, ხაზი გაუსვა იმას, რომ ქვეყანაში დამოუკიდებელი მედია არ არსებობს და ის ჟურნალისტები, რომლებსაც განცხადებების გაკეთება უფრო ეხერხებათ, ვიდრე კითხვის დასმა, ხელისუფლების მზა ტექსტებით საუბრობენ.

მოძრაობის“ რიგებში ერთგვარი პანიკა და ისტერიული კომენტარების ბუმი გამოიწვია, შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ სააკაშვილსა და მის ამერიკელ პარტნიორებს შორის განხეთქილების ვაშლი უკვე გაგორდა ან სადაცაა, გაგორდება. მხოლოდ ერთი საკითხავი — ეს ვაშლი მალე იქცევა თუ არა ქვად, რომელსაც ვაშინგტონი შემდგომ ეტაპზე უკვე პირდაპირ გამოიყენებს სააკაშვილის ჩასაქოლად? დიდწილად ეს, რა თქმა უნდა, თავად სააკაშვილზეც იქნება დამოკიდებული, ამიტომ, ბუნებრივია, მას უკვე პირდაპირ აფრთხილებენ თავისი უახლოესი პარტნიორებიც, თუ არ გინდა, კადაფივით ხიშტზე გაფრიალებულს მოგინოს პოსტის დატოვება, ჩაი დალიე და სახლში დროზე წადიო.

საკაშვილსა და მის ახალი პარტნიორებს შორის განხეთქილების პირველი უკვე გაგორდა ან სადაცაა, გაგორდება

შეიძლება, გაგიკვირდეს, მაგრამ ამერიკის ელჩმა მარტივად და გასაგებად უთხრა სააკაშვილის ავტორიტარულ რეჟიმს, ჟურნალისტთა მერცხლებზე და პინგვინებზე სჯავაასი არ არის და ტინგიცა გოგო-ბიჭებს ტყუილად ნუ აყაყანებო...

თავისთავად ამ განცხადებაში ახალი და დღემდე ართქმული, ცხადია, არაფერია. საზოგადოების უდიდესმა ნაწილმა უბასოდაც კარგად იცის, რომ დღესდღეობით საქართველოში თავისუფალი მედია მკვდარია, მაგრამ ჯონ ბასისგან, რომელიც, ელჩად გამწესების დღიდან ლამის სააკაშვილის პირად მცველად და მეზობედ გვევლინებოდა, რა თქმა უნდა, ამ განცხადებას სულ სხვა ნონა და მნიშვნელობა აქვს; ანუ, მარტივად რომ ვთქვათ, ამით ხელისუფლებამ ისეთ მომენტში ისეთი დარტყმა მიიღო, რომლის დროსაც ლოგიკურია ხოლმე ისტორიული ფრაზა: „შენც ბრუტუსი?!“, თუმცა სააკაშვი-

ილს, რომელსაც პოლიტიკურ ასპარეზზე ივანიშვილის გამოჩენის შემდეგ იმის თავიც კი არ აქვს, რომ ქორონი შეიღებოს, ბასის განცხადებისთვის არ ცხელა და ამიტომ რეაგირებაც არ მოუხდენია. მეტიც, იმ დღეს, როცა ბასმა ეს განცხადება გააკეთა, „ნაცმოძრაობის ბელადი“ ყვარელში საკუთარი ვენახებიდან ჩავევრთო და ამაყად მოგვახსენა, რომ ის, რასაც რუსეთთან მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში განვრჩიანაპაზე თანხმობის სანაცვლოდ მივრჩინეთ, თურმე ჩვენი უდიდესი დიპლომატიური გამარჯვება ყოფილა. ამით

საკაშვილმა არამხოლოდ ბასის განცხადების გადაფარვა სცადა, ზოგადად გოლოდროინდელ მნიშვნელობას მივლიანებს გაუპატიურ იგნორირება, თუმცა მსგავსი „დიპლომატიური გამარჯვებები“ განაცხადებშია პირველი საზოგადოებისთვის, ცხადია, ამ „გამარჯვებას“, მით უმეტეს დღევანდელ ვითარებაში, ჩაღის ფასიც არ ჰქონდა. მოკლედ, მთელი ის თითქმის ერთსაათიანი მოუ, რომელიც ელდანაცემმა პრეზიდენტმა, ზაზა გოროზიას თანხლებით, ყვარლიდან პირდაპირ ეთერში შემოგვთავა-

მოკლედ, საქმის ისეთი პირი უნდა, „ნაცმოძრაობის მამამთავარს“ მალე მოუწვევს გადაწყვეტილების მიღება, არჩევანი კი ასეთია – დალიოს ჩაი და ნავიდან სასლუპი ან გამოიყენოს ქალა და პოლუს მინც ნავიდან, ოღონდ კადაფივით ხიშტზე გაფრიალებული...

ნებისმიერ შემთხვევაში, ცხადია, სააკაშვილს ხალხის რისხვა არ ასცდება, მაგრამ, რისხვაც არის და რისხვაც... თუ გავითვალისწინებთ, რომ საქართველოში ჩაიდალეულებს (მათ შორის მათაც, ვინც დაღვევა ვერ მოასწრო) არ ასამართლებენ და ჯერჯერობით არც საქართველო დამსგავსებია ლიბიას, ვფიქრობ, „ბე-ლადას“ არჩევანის გაკეთება არ უნდა გაუჭირდეს...

ჯაბა შვანია

საქართველოში თავისუფალი მედია მკვდარია, მაგრამ ჯონ ბასისგან, რომელიც, ელჩად გამწესების დღიდან ლამის სააკაშვილის პირად მცველად და მეზობედ გვევლინებოდა, რა თქმა უნდა, ამ განცხადებას სულ სხვა ნონა და მნიშვნელობა აქვს

ბერლუსკონიე ოჯახის სამიტზე გაეოიქინა

კანში გამართულ დიდი ოცეულის სამიტზე ბერლუსკონის ორჯერ ჩაეძინა, მათ შორის ერთხელ — იტალიის საკითხის განხილვისას. იტალია საბერძნეთის შემდეგ პირველი ქვეყანაა ევროზონაში, რომელსაც ეკონომიკური კრიზისი ემუქრება. სირცხვილისგან განითლებული თანამემხვე იძულებული გახდა, სილივი ბერლუსკონისთვის გამოსაფხიზლებლად მუჯღუგუნე ეკრა. იტალიის ოპოზიცია, რომელიც ბოლო დღეებია ბერლუსკონისგან გადადგომას სულ უფრო დაჟინებით მოითხოვს, ალბათ, პრემიერის მორიგი კონფუზიით ისარგებლებს და მასზე წნეხს გააძლიერებს.

საბერძნეთის ახალი პრემიერ-მინისტრი უკლებს

საბერძნეთის ახალი კოალიციური მთავრობა და პრემიერ-მინისტრი ეყოლება. პრემიერ-მინისტრი კანცელარია გაავრცელა განცხადება, რომ ქვეყნის მოქმედი პრემიერ-მინისტრი გეორგიოს პაპანდრეუ დათანხმდა, რომ ახალ მთავრობას ის არ ჩაუდგება სთავებში. პრემიერ-მინისტრის თანამდებობაზე სამი კანდიდატი დასახელდა. ესენი არიან: ევროპის ცენტრალური ბანკის თავმჯდომარის ყოფილი მოადგილე ლუკას პაპადიმოსი, მოქმედი ევროპელი ომბუდსმენი ნიკიფოროს დიამანდურასი და ყოფილი ევროკომისარი სტავროს დიმასი.

ბიძინა ივანიშვილის გამორჩენით დაფთვებულმა პირველმა პირმა მყისიერად განიხილა მისი ხელიდან «ჩარხნილი» 45-60 წლის ადამიანები და მათ დასაქმებულს საგადასახადო შეღავათებს დაჰპირდა. მერა რა, რომ ეს ხალხი 8 წლის წინ გაცილებით ახალგაზრდა იყო. ეს დაპირება ისეთივე ტყუილია, როგორც — სხვა დანარჩენი და, აბა, ასაკს რა მნიშვნელობა აქვს?

სისრულე პირველი პირისგან

ნომერი პირველი რეფორმატორი ქვეყნის ნომერი პირველი პირის სიცრუეს საზღვარი აღარ აქვს. აგერ ახლახან, საქართველო-რუსეთის საზღვარზე შესაზღვრებისა და მეზობლების ჩაყენებას რომ გვპირდებოდა, რუსეთის მსოფლიო ვაჭრობის ორგანიზაციაში შეშვებას ისე დათანხმდა, რომ კერძო აუდიტორული კომპანიის მიერ «დერეფნის» ბოლოებში ტვირთების გაკონტროლება იკმარა, თურმე ეს ყოფილა «ქართული დიპლომატიის გამარჯვება»!

დერეფანი ფსოუსა და ზუგდიდს შორის «გაიდა», მეორე — «ზემო ლარსსა» და ყაზბეგს შორის, შესამე — როკის გვირაბიდან ქალაქ გორამდე ჩვენი სამშობლო რომ მავანისთვის ოდენ «დერეფანია», ვიცოდით, მაგრამ, თუ ამ სავაჭრო დერეფნების დაკანონება დიდი დიპლომატიური გამარჯვება იყო, ეს მართლაც აღმოჩენაა.

ახლა ამ დერეფნის გამო-სასვლელებში ბადით ხელში უნდა დავდგეთ და სხვა ქვეყნებიდან გამოქცეული ინვესტიციები დავიჭიროთ. იგივე პირველი პირი თავისი ტყუილებით, ახლა უკვე მარტო მოსახლეობას კი არა, საკუთარ საპარლამენტო უმრავლესობასაც ასულელებს:

«ვერც ერთი ქვეყანა ახლოს ვერ მოვა საქართველოსთან საინვესტიციო ფონით, კორუფციის არქონით, უსაფრთხოების უმადლესი დონით. ეს არის ზუსტად ის მომენტი, როცა სხვა ქვეყნები კაპიტალი გარბის და საქართველოს აქვს შანსი, პირიქით, თავისი ეკონომიკური პოტენციალი გაზარდოს ამ გაქცეული კაპიტალის ხარჯზე». ახლა გაიხედეთ დერეფნის ბოლოს, — მოჩანს ინვესტიციები? არა? არა უშვავს, ინფორმაციის ელექტრონული გაცვლა ჩართვება და დაინახავთ!

ბიძინა ივანიშვილის გამორჩენით დაფთვებულმა პირველმა პირმა მყისიერად განიხილა მისი ხელიდან «ჩარხნილი» 45-60 წლის ადამიანები და მათ დასაქმებულს საგადასახადო შეღავათებს დაჰპირდა. მერა რა, რომ ეს ხალხი 8 წლის წინ გაცილებით ახალგაზრდა იყო? ეს დაპირება ისე-

თივე ტყუილია, როგორც — სხვა დანარჩენი და, აბა, ასაკს რა მნიშვნელობა აქვს?

პირველი პირი აყალბებს საკუთარ ბიოგრაფიას, ცრუობს, ვიდრე აირჩევენ, და თავდავიწყებით ცრუობს არჩევის შემდეგაც. ცრუობს მსხვილ და წვრილმან საკითხებზე. გვპირდება 100 საავადმყოფოს, ათასობით სამუშაო ადგილს, ტურისტულ სამოთხეს. სინამდვილეში კი საავადმყოფოები და სკოლები იხურება (ტყუილის ენაზე ამას «ოპტიმიზაციას» ეძახიან), ახლად-ლენტიგაჭრილი სანარმოები პირველი პირის გამგზავრებისთანავე ჩერდება, ხოლო ზარ-ზეიმით გამოცხადებული «მუხრანის წყარო» — სახანძრო მანქანით მდინარიდან ამოქაჩული წყლის დამთავრებისთანავე მრება.

«ტყუილს მოკლე ფეხები აქვსო», — ამბობს ხალხი, ოდნე ჩვენი პირველი პირი ახერხებს, საკუთარ ტყუილს გაექცეს ხოლმე. სწრაფად თვითმფრინავსაც გაექცეოდა, მაგრამ დაცვამ ძალად დააგდო ძირს! აბა, გჯერათ, რომ «მოგებული ომის მთავარსარდალი» ბრძოლის ველიდან გაიქცეოდა?!

ვარბის, გარბის, მაგრამ ტყუილების მარაგიც არ არის უსაზღვრო. ერთი და იგივე ტყუილი კი ვეღარ მუშაობს. ამიტომ იგი ისე გაუგებრად უნდა ჩამოაყალიბო, რომ აზრი ვერაფერს გამოიტანოს:

«პირველად 1993 წლის შემდეგ ჩვენ მივალნიეთ იმას, რომ მუდმივ რეჟიმში მივიღებთ ინფორმაციას ყველა ტვირთის შესახებ, რომელიც საქართველოს სუვერენულ ტერიტორიაზე შემოდის. მიმჩნია, რომ ეს ჩვენი დიპლო-

ბიძინა ივანიშვილის გამორჩენით დაფთვებულმა პირველმა პირმა მყისიერად განიხილა მისი ხელიდან «ჩარხნილი» 45-60 წლის ადამიანები და მათ დასაქმებულს საგადასახადო შეღავათებს დაჰპირდა. მერა რა, რომ ეს ხალხი 8 წლის წინ გაცილებით ახალგაზრდა იყო? ეს დაპირება ისეთივე ტყუილია, როგორც — სხვა დანარჩენი და, აბა, ასაკს რა მნიშვნელობა აქვს?

მატიური გამარჯვებაა. რა თქმა უნდა, ჩვენი საბოლოო გამარჯვება იქნება, როცა არა მხოლოდ საერთაშორისო მონიტორები, არამედ საქართველოს საბაჟო და სასაზღვრო სამსახური განლაგდება საზღვრის აქეთ, რასაც ჩვენ, ყველანი მივალნიეთ, მაგრამ ის, რასაც დღეს მივალნიეთ, არის პირველი ძალიან მნიშვნელოვანი დაფიქსირება იმისა, რასაც საქართველოს საბაჟო საზღვრები, საქართველოს ტერიტორიის საბაჟო კონტროლი, ამ შემთხვევაში, მონიტორინგი ჰქვია საერთაშორისო მხარის მიერ, რომელიც, სხვათა შორის, საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობას აღიარებს».

გაიგეთ რამე? ვერა? სიტყვების ეს რახა-რუხი ერთადერთ რამეს ემსახურება: გამგონი ვერ მიხვდეს, რომ ბრტ-

ცელ-ბრტყელი დაპირებების ნაცვლად, ამის მოქმედს ევროპელებმა ყური აუწიეს და რუსეთის მეო-ში შესასვლელად თანხმობა მიაცემინეს! თუმცა მას იმდენჯერ და იმდენ რამეზე მიაცემინეს თანხმობა, რომ თავადაც აერია სათვალავი. სამაგიეროდ, ბოლო ერთი თვის განმავლობაში სააკაშვილს არც ერთხელ არ უხსენებია ბიძინა ივანიშვილი. ეს ის იშვიათი შემთხვევაა, როცა დღემდე ცრუობენ. ივანიშვილი თითქოს არის და არც არის. პირველი პირი ვიღაც მოქალაქეობაჩამორთმეულ ადამიანზე ზომ არ იღაპარაკებს? ამიტომ ახალი ტყუილების კასკადი მოამზადა.

«საქართველოს მთავრობა განაგრძობს მსჯელობას სტრატეგიული განვითარების «ათუნქტიან გეგმაზე», რომელიც 2011-2015 წლებზეა გათვლილი და მიზნად ისახავს წინსვლას მოდერნიზაციისა და დასაქმების მიმართულებებით». პირველი პირის «ათუნქტიანი გეგმა» ასე გამოიყურება:

1. მაკროეკონომიკური სტაბილურობა;
2. მიმდინარე ანგარიშის ბალანსის გაუმჯობესება;
3. საუკეთესო საინვესტი-

ციო და ბიზნესგარემოს შექმნა-შენარჩუნება;

4. რეგიონულ სავაჭრო და ლოჯისტიკურ ცენტრად ჩამოყალიბება;
5. ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება;
6. სოფლის მეურნეობის განვითარება;
7. განათლების სისტემის გაუმჯობესება;
8. სოციალური პოლიტიკის დახვეწა;
9. ხელმისაწვდომი, მაღალხარისხიანი ჯანდაცვის სისტემის ჩამოყალიბება;
10. ურბანული და რეგიონული განვითარება.

აკი, ყველა ეს პუნქტი შესრულებული ჰქონდა ჩვენს პირველ პირს? თუ არა? მის ხელისუფლებაში «რევილუციური მოსვლამდე» მისმა მხარდამხარეებმა (დღეს — ივანიშვილის მემორბარმა) არასამთავრობო ორგანიზაციებამაც შექმნეს დოკუმენტი სახელად «10 ნახივი თავისუფლებისკენ». მაშინ მან მხოლოდ დღევანდელ პირველ პირს მოუტანა თავისუფლება. იმ-ნება ამ 10-პუნქტიანმა სიტყვის გეგმამ აგვარა მისებან?

თამარ ღვინთაშვილი

გოდაკის უელტანილა თოვლი ჩაგვინივ ავტოანაანა მოყა

აჭარაში, გოდერძის უელტანილა თოვლის საფარმა ერთ მეტრს მიაღწია. დიდთოვლობის გამო უელტანილა თოვლში ოთხი ავტომანქანა მოყვა, თუმცა ავტომობილებიდან ყველა მგზავრის გადმოყვანა მოხერხდა. უელტანილის ცენტრალურ მაგისტრალზე ყველა სახის ავტოსატრანსპორტო საშუალების მოძრაობა აკრძალულია.

ძლიერმა თოვლმა ელექტროგადამცემი ხაზებიც დააზიანა, რის გამოც რამდენიმე სოფელი ელექტროენერჯის გარეშე დარჩა. ადგილობრივი ხელისუფლების განცხადებით, თოვლს ადგილობრივი მცხოვრებლებისთვის განსაკუთრებული პრობლემები არ შეუქმნია, რადგან ადგილზე პროდუქტები და პირველადი საჭიროების საგნები საკმარისია. მოძრაობა აღდგენილია რიკოთის უელტანილაზეც, თუმცა რეგიონებში თოვა გრძელდება. მოძრაობა არ არის შეზღუდული თბილისშიც. მთელი ღამის განმავლობაში სპეციალური სამსახურები, გზებზე ტექნიკურ მარილს ყრიდნენ. სულ თბილისში 50 ერთეული ტექნიკა მუშაობდა.

ტყუილი ორი პალატილი დაიღა

კომპანია «საქნახშირი» ავრცელებს ინფორმაციას იმის შესახებ, რომ ტყუილის მინდელის სახელობის მალაროში გუშინ ორი მალაროში დაიღუპა. «ტყუილის მინდელის სახელობის მალაროში, ნომერ მეოთხე მომპოვებელ უბანზე 6 ნომერს, 21:25 საათზე წმენდით სანგრევი მოხდა ქერის უეცარი ჩამოგრევა. უბედურმა შემთხვევამ ორი მალაროელის გარდაცვალება გამოიწვია. წინასწარი ინფორმაციით, უბედური შემთხვევის მიზეზი, სავარაუდოდ, სამთო მასივის შეწყვეტა (სამთო დარტყმა) გახდა», — ნათქვამია განცხადებაში.

ბოლო ერთი თვის განმავლობაში სააკაშვილს არც ერთხელ არ უხსენებია ბიძინა ივანიშვილი. ეს ის იშვიათი შემთხვევაა, როცა დღემდე ცრუობენ. ივანიშვილი თითქოს არის და არც არის.

შიდსით დაავადებული ბენიკარა

კალიფორნიელი ექიმების ცნობით, შესაძლებელი გახდა, ადამიანი, რომელიც შიდსით იყო დაავადებული, ამ სენსიგან განკურნებულიყო. სასწაულით გადარჩენილი, რომელიც მეორე სიცოცხლე დაიწყო, სან-ფრანცისკოელი ტიმოტი რეი ბრაუნია. შიდსის ნიშნები მას 15 წლის წინ აღმოუჩინეს. მაშინ ის 30 წლის იყო. ამ დაავადების აღმოჩენიდან ცოტა ხანში მას ლეიკემიაც დაუდგინეს. 2007 წელს ბრაუნს, რომელიც მაშინ ბერლინში ცხოვრობდა, ზურგის ტვინის უჯრედების ტრანსპლანტირება გაუკეთეს. ერთი წლის შემდეგ ანალიზების შედეგად მის ორგანიზმში ლეიკემიის და შიდსის კვალიც არ აღმოჩნდა.

ღუკუჯის ტვის მენეჯლოგაზე ბიჭი დაიღა

ყვარულში, დურუჯის ტვის და დასასვენებელი კომპლექსის მშენებლობაზე, რომელიც ხვალ პრეზიდენტმა სააკაშვილმა უნდა გახსნას, 29 წლის გივი ხიზანიშვილი დაიღუპა. ხიზანიშვილი მუშა იყო. მას დენმა დაარტყა და ადგილზე გარდაიცვალა. გარდაცვლილს მეუღლე და 2 მცირეწლოვანი შვილი დარჩა. «ოპტიმისტურ რომ მივედით, ახალგაზრდა უკვე გარდაცვლილი დაგვხვდა. სხეულზე სილორჯეები აღენიშნებოდა. მიუხედავად ამისა, გულის დახურული მასაჟი ჩაუტარე, მაგრამ უშედეგოდ. სიკვდილი ელექტროტრავმამ გამოიწვია», — განუცხადა კახეთის საინფორმაციო ცენტრს ყვარლის სასწრაფო სამედიცინო სამსახურის ექიმმა ვალდია გელაშვილმა.

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„დავოსის ეკონომიკური ფორუმის ბოლო მონაცემებით, საქართველოს უფლების დაცვით, 160 ქვეყანას შორის საქართველო 120-ე ადგილზეა; მცირე აქტიურობითა და ცვლის, ანუ იმ ადამიანთა დაცვის კუთხით, რომლებიც რომელიმე ფირმაში 2-3 პროცენტ ნილს ფლობენ, 119-ე ადგილზე ვართ; ადგილობრივ ბაზარზე კონსერვაციით 128-ე ადგილი გვიჭირავს; 135-ე — ანტიმონოპოლიური ეფექტურობით...“

დავით ონოფრიშვილი:

ამ ხალხს ზამთარში გაყინვა ელის!

ქართული ეკონომიკის სამართავი ბერკეტები პატარა გოგო-ბიჭებმა ჩაიგდეს ხელთ და იმას, რაც კოლეჯებმა და ინსტიტუტებმა უნდა ესწავლათ, ახლა სწავლობენ პრაქტიკაში — თან „მართავენ“ ეკონომიკას და თან თეორიაშიც ნელ-ნელა ერკვევიან. პრეზიდენტი სააკაშვილი ამას წინათ გამოვიდა და ქულების ჩანერა სცადა მთავრობის სხდომაზე — ვინც ჰიბრიდული სიმინდი დათესა 1 ჰექტარზე, იმას კრედიტად გაცემული სიმინდის თესლის საფასურს ჩამოვანეროთ.

კი, მაგრამ ვინც 1 ჰექტარზე მეტ ფართობზე დათესა, იმათ რა ქნან? რა ქნას იმ ხალხმა, რომელმაც ათასობით ლარი მარტო სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოებს მიახარჯა და ამ „პიარ-სიმინდს“ თავს ევლებოდა? და, საერთოდ, რა ეშველება არა მარტო სოფელს, მთლიანად ქართულ ეკონომიკას? როდემდე უნდა გვატყუოს ხელისუფლებამ დაქირავებული კვლევითი ჯგუფების მიერ გაყალბებული სოციალური და ეკონომიკური კვლევებით? ამ და სხვა თემებზე „თავისუფალი დემოკრატების“ ერთ-ერთი ლიდერი, საქართველოს ყოფილი ფინანსთა მინისტრი, დავით ონოფრიშვილი გვესაუბრება.

— ბატონო დავით, თქვენთან საუბარი, ფინანსთა ამჟამინდელი მინისტრის, დიმიტრი გვინდაძის განცხადებით მიზნად დადგინდა: საქართველო მოსალოდნელი მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისისაგან 100 პროცენტით დაცულიყო. რა ხდება, დაგვცინის გვინდაძე? 100 პროცენტით მსოფლიოში მიმდინარე ეკონომიკური თუ ნებისმიერი სახის გლობალური კრიზისისაგან, ამბონიის ფუნგლებში მოზინადრე ტომები არიან დაცული და მათ არც ეკონომიკური კრიზისი შეეხებათ. ფინანსთა მინისტრმა ველურ ტომებთან გაგვათანაბრა ქართველები თუ მართლა გვაქვს იმდენად მყარი და ძლიერი ეკონომიკა, რომ ვერანაირი გარე ქარტილი ვერ შეგვარყვეს?

— ფინანსთა მინისტრის ეს განცხადება ემსახურება პიარსა და ხალხისთვის თვლის ახვევას. საქართველო მსოფლიოს ეკონომიკის ნაწილია და, თუ კრიზისი განვითარდა, ჩვენ ვერ აგვცდებოდა. ცოტა ხნის წინ ეროვნული ბანკის პრეზიდენტმა ქადაგიძემ განაცხადა, ინფლაცია იმიტომ მაღალია, რომ მსოფლიოში სურსათზე ფასებმა იმატაო. გამოდის, გარე ფაქტორები მყისიერად აისახება ქართულ ეკონომიკაზე და ამას აღიარებთ ქადაგიძე, მაგრამ ფინანსთა მინისტრი რატომღაც არ აღიარებს.

— სადამდე არ აღიარებს? ეს ის შუბია, ხალხში რომ არ დაიმალება.

— არასგზით არ დაიმალება. თუ მსოფლიოს ფინანსურმა კრიზისმა გადაუარა, ჩვენც ძალიან დავზარალდებით. სააკაშვილი და მისი ხელისუფლება ფსევდოლიბერალურ ეკონომიკურ პოლიტიკას ატარებს, რამაც ისედაც მძიმე დღეები ჩააგდო ხალხს და ქვეყანა. ამ ფონზე, თუ გარედანაც იქნება რყევები, უმძიმესი შედეგები გველის.

— ბატონო დავით, რა ჰქვია იმას, რასაც ჩვენ ქართულ ეკონომიკას ვუნოდებთ?

— სახელისუფლო ენაზე ეს ლიბერალური საბაზრო ეკონომიკაა. რეალურად კი, ხელისუფლების ცალკეული პირების, მათ ხელთარებული ფინანსური ინსტიტუტების მიერ მართვადი, კონტროლირებადი ეკონომიკაა. ქვეყანაში არ არსებობს კონკურენცია, ანტი-მონოპოლიური პოლიტიკა. ანტიმონოპოლიური სამსახური ფორმალურადაც კი არ არსებობს — გააუქმეს. მონოპოლისტებმა ჩაიბდეს ყველა ბიზნესსფერო, კარტელური ბარიერების შექმნა, თითქმის ნაბიზნიარ სფეროში ხელისუფლების ფავორიტი კომპანიები აწესებენ ფასებს, გნებამით, ფარმაცევტულ ბაზარზე, გნებამით — ნავთობპროდუქტების, კომუნიკაციებისა და ნავისმიერ სამომხმარებლო სფეროში. იბრვე ხდება სასურსათო პროდუქტებთან დაკავშირებით. თუ ვინმე გაბედა რომე-

«რატომ გელავს ხელისუფლება დავოსის ფორუმის მონაცემებს საქართველოს შესახებ?»

ლიმე სფეროში კონკურენციის განევა, ფასის დაგდება, მას წამსვე მიხრჩობენ — საგადასახადო და სხვა სამსახურები შევლენ ამ კომპანიაში და ორ დღეში, უკეთეს შემთხვევაში, გააკოტრებენ ან უარესი შემთხვევაში — მთელი ბიზნესი წაართვან და მის კერძო ქონებასაც მისდგენ.

— სახელმწიფო რეკეტზე რას იტყვი? საგადასახადო სამსახურსა და ფინანსურ პოლიციას ლეგალური დამყარება აქვთ მინიჭებული. არ გამოიკრებოდა, მალე ფინანსური პოლიციის ან საგადასახადო თანამშრომლები ობიექტების შესამოწმებლად ნიღბებში და „კალაშნიკოვის“ ავტომატებით რომ გამოცხადდნენ.

— ყველაფერია ამათგან მსოფლიოდელი. ბიზნესს ახრჩობენ, რაც შეუძლიათ, არ აღიარებენ განვითარების საშუალებებს. გადასახადები მაღა-

ლია, მათი ამოღების მეთოდები — არაცივილიზებული. ხელისუფლების ბაზარზე პოლიტიკა ჩაკლა მცირე და საშუალო ბიზნესს. ბიზნესმა არ უტოვებია, რომლითაც უნდა განავითაროს თავისი ბიზნესი. რასაც ოფიციალურად იხდის, ეს ერთია, მეორეა, ქალიშვილები, მათი შვილები, რომლებიც უნდა განავითაროს თავისი ბიზნესი. რასაც ოფიციალურად იხდის, ეს ერთია, მეორეა, ქალიშვილები, მათი შვილები, რომლებიც უნდა განავითაროს თავისი ბიზნესი. რასაც ოფიციალურად იხდის, ეს ერთია, მეორეა, ქალიშვილები, მათი შვილები, რომლებიც უნდა განავითაროს თავისი ბიზნესი.

ნესმენები, რომელთაც მეტი აღარ შეუძლიათ. ყველანაირად ვუდგავართ გვერდით. ჩვენც იმასვე ვურჩევთ — ხმა ამოიღონ დროულად, მიმართონ მედიას თავის დასაცავად. მაგრამ, სამწუხაროდ, ეს არ არის მათი და მათი ბიზნესის უსაფრთხოების გარანტი.

— ბატონო დავით, ამ ყველაფერის საპირისპიროდ, ხელისუფლება აქვეყნებს კვლევებს, რომელთა მიხედვითაც, საქართველოში ეკონომიკა ყველის.

— რაც ხელს აძლევთ, მართლაც აქვეყნებენ. კი, კარგია, ბიზნესის დანებების გამარტივებით, მსოფლიო ბანკის კვლევის მიხედვით, მეორე ადგილზე რომ ხარ, მაგრამ ეს არაფერს ნიშნავს. ბიზნესის დანებების გამარტივება, ბიზნესმენისთვის ნიშნავს, რომ, თუ სხვა ქვეყანაში 10 დღეში შეიძლება დარეგისტრირებასა და საქირო დოკუმენტაციის

მოკრებას, აქ 5 დღეში გააკეთებს იმავეს; თუ სხვაგან 500 დოლარი დაუფლება ეს პროცესი, აქ — 200 დოლარი. ეს არაფერია სოლიდური ბიზნესისთვის. ეს 5-დღიანი და 300-დოლარიანი სხვაობა, როცა მილიონი დოლარის ინვესტირებას აპირებს ვინმე, მისთვის სასაცილოა. ეს არის სატყუარა ისევე ჩვენი ხალხისთვის. მსოფლიოს ბანკის კვლევაში მეორე ვართო. მერე? კარგი, ამ გამარტივებული წესით დაიწყო ვილაცამ ბიზნესი, მერე რა ხდება? სახელმწიფო რომ უკონტროლებს თავიდან ბოლომდე იმ ბიზნესს, ათასგვარ ოფიციალურ და არაოფიციალურ გადასახადს რომ ახდევინებს, თუ მისი ბიზნესი ვინმეს მოეწონა ხელისუფლებიდან, უსიტყვოდ რომ ართმევენ, ამაზე რატომ არ ლაპარაკობენ?

რატომ არ აქვეყნებენ დავოსის ეკონომიკური ფორუმის ბოლო მონაცემებს? აი, ეს მონაცემები: საქართველოს უფლების დაცვით, 160 ქვეყანას შორის საქართველო 120-ე ადგილზეა; მცირე აქტიურობითა და ცვლის, ანუ იმ ადამიანთა დაცვის კუთხით, რომლებიც რომელიმე ფირმაში 2-3 პროცენტ ნილს ფლობენ, 119-ე ადგილზე ვართ; ადგილობრივ ბაზარზე კონსერვაციით 128-ე ადგილი გვიჭირავს; 135-ე — ანტიმონოპოლიური ეფექტურობით... ახლა ამგვარად, ინვესტირებაში შამოშვანი. არავინ არ ნამოშვან. ეს მონაცემები, ახლა რომ ბიზნესით, განა იმ პოტენციურად ინვესტირებაში არ იცინან? თუ მათ მარტო ბიზნესის დაწესება ელის მათ ბიზნესს, არ ანტიარსებობ?

ან რომელი ქვეყნის ეკონომიკის აყვავებაზე ლაპარაკობენ? უმუშევრობა გაიზარდა, სიღარიბის დონემ აინია, საშინაო და საგარეო ვალმა მოიმატა, ინფლაცია გაიზარდა, ინვესტიციები შემცირდა, ფასებმა საგრძობად იმატა... აი, ეს არის არაპროფესიონალი ხალხის საქმიანობის შედეგი. დანგრეულია სოფლის მეურნეობა. 80 პროცენტი სოფლის მეურნეობის პროდუქციისა უცხოეთიდან შემოდის. არადა, რესურსი არის, პირიქით უნდა იყოს — 80 პროცენტი ექსპორტზე უნდა გავტყონდეს.

— ნაციონალები არ ახმაურებენ, რომ აზრის განვითარების ბანკს 500 მილიონი დოლარი სთხოვა მთავრობამ კრედიტს და მხოლოდ 80 მილიონი მისცეს. უცხოური გრანტებისა და კრედიტების ექვემდებარება, ეკონომიკა ვერ ვითარდება, ბიზნესი ჩაკლეს, საგარეო ვალი მატულობს და უკვე გაიხდა სოლიდური თანხები გასატყუმრეული. რისი იმედი აქვთ, როცა მთელ მსოფლიოს თავისი გასჭირვება და ამით დასახმარებლად არავის სცხება?

— ვერ გეტყვით, რისი იმედი აქვთ. ვიცი, რომ საგარეო ვალი 5 მილიარდი გახდა. ეს უმძიმესი ტვირთია ქვეყნისთვის. 2008 წელს, აგვისტოს ომის მერე, სხვადასხვა ქვეყნის მთავრობებმა და საერთაშორისო ფინანსურმა ინსტიტუტებმა 4,5 მილიარდი დოლარი გამოუყო ხელისუფლებას კრედიტებისა და გრანტების სახით. ახლა

«ქართული, კონფლიქტის ზონის სიანლოვან, ათობით სოფელია. ხალხი ტყეში ვერ შედის, გასაგები მიწაზის გაყო, რომ შეუძა გაყოიბანოს. ამ ხალხს ზამთარში გაყინვა ელის ან იკულებული გახდება, სოფელი ვიატოვოს»

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

აკაკი ასათიანი:

რომ არა ბუშის ნაქაზება, იქნებ ამ გიუსუს ვერ გაეხედა ომის დაწყება?

ბოლო დროს განვითარებულ მნიშვნელოვან მოვლენებზე „საქართველო და მსოფლიოს“ ესაუბრება ტრადიციონალისტთა კავშირის თავმჯდომარე აკაკი ასათიანი.

— ბატონო აკაკი, დღესდღეობით საზოგადოებაში დიდი მოლოდინი იმისა, რომ 2012-2013 წლების არჩევნების შედეგად ხელისუფლება შეიცვლება. თქვენი აზრით, ამ ეტაპზე რამდენად იკვეთება ამის რეალური პერსპექტივა?

— ვფიქრობ, დღეს უკვე თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ხელისუფლების შეცვლა გარდაუვალია, მეტიც, საზოგადოებაში იმის მოლოდინიც კია, რომ ეს მოხდება სააკაშვილის კონსტიტუციური ვადის ამოწურვამდე, ანუ საპარლამენტო არჩევნების შედეგად. რაც მთავარია, მოსახლეობაში არის სერიოზული მუხტი იმისა, რომ ხალხმა ხელისუფლებას დაუფიცოს საკუთარი უმცირესობის და პროტესტი. ასეთი მუხტი და მოტივაცია, ჩემი აზრით, დიდი ხანია, საზოგადოებაში არ ყოფილა. ასე რომ, არა მგონია, ვინმემ ან რამემ შეძლოს იმ პროცესების შეჩერება, რაც უკვე დაწყებულია და რამაც, ვფიქრობ, უკვე მიიღო გარკვეულწილად შეუქცევადი ხასიათი...

— ერთი მოლოდინი, მაგრამ, თქვენი აზრით, რამდენად დიდი საფრთხეა, რომ ეს მოლოდინიც ისეთივე იმედგაცრუებად იქცეს, როგორც ეს იყო წინა შემთხვევებში, როცა ოპოზიცია იწებდა აქტიურობას და შემდეგ ყველაფერი სრულდებოდა მონოდედით — დავიშლეთ, წავედით სახლში.

— ცხადია, ეს საფრთხე ყოველთვის იქნება, ვინაიდან არანაირი გარანტია იმისა, რომ ესა თუ ის პროცესი თავის დასასრულამდე მივა, არ არსებობს, თუმცა, მეორე მხრივ, უნდა გავითვალისწინოთ ისიც, რომ ადამიანს, ბიძინა ივანიშვილს ვგულისხმობ, რომელიც დღესდღეობით პოლიტიკური პროცესების სათავეშია, ჯერ შეცდომა არ დაუშვია და, შესაბამისად, რეალური საფუძველი, რამე იმედგაცრუების საფრთხეზე ვისაუბროთ, ფაქტობრივად, არ გავგვიანია. გარდა ამისა, მუდმივად მინიშნული რჩება იმ საკითხით, რომ ოპოზიციამ გაცივდა იმ რეალურად დასაწყობებულ და უპირობო იმედგაცრუების შიშს, რომელიც მათს ახლოს აქვთ.

— ოპოზიციურ სპექტრში ყველა ერთხმად თანხმდება იმაზე, რომ ხელისუფლების შეცვლა უნდა მოხდეს მხოლოდ მშვიდობიანი გზით. როგორ ფიქრობთ, რამდენად შეესაბამება ეს ყველაფერი იმ ხელისუფლების პირობებში, რომელმაც 26 მაისს აბსოლუტური მრავლობითი მანდატი დაიკავა და იმდენივე მანდატი დაიკავა მანდატის დაკარგვის შემთხვევაში?

— თქვენ თქვით, რომ ხელისუფლების შეცვლა შესაძლებელია სააკაშვილის კონსტიტუციური ვადის ამოწურვამდე, ანუ საპარლამენტო არჩევნების შედეგად. როგორ ფიქრობთ, უმრავლესობით მოსკლის შემთხვევაშიც კი, დღევანდელი კონსტიტუციის პირობებში, რამდენად შეძლებს ოპოზიცია პრეზიდენტის იმპიჩმენტის საკითხის დაყენებას?

— იმპიჩმენტის საკითხის დაყენება, ჯერ ერთი, დამოკიდებულია იმაზე, თუ რანაირი უმრავლესობით მოვა ოპოზიცია პარლამენტში და მერე კიდევ, თუ ხელისუფლება ისე გააგრძელებს, როგორც დღეს იქცევა, ცხადია, უმრავლესობა მისთვის იქნება კატასტროფული. ამასთან, მორალური და პოლიტიკური ატმოსფეროც გახდება იმდენად გაუსაძლისო, რომ ამის ატანა, ხელისუფლების მხრიდან შეუძლებელი იქნება. ასე რომ, რაც არ უნდა ეცადონ, კონსტიტუცია თავიანთ ინტერესებს მოაზრდონ, საბოლოოდ ეს მაინც ვერ იხსნის ხელისუფლებას, პირიქით, ამით ხელისუფლებამ შეიძლება კიდევ უფრო სწრაფად დაკარგოს მმართველობის სადავეები და აღმოჩნდეს გაცილებით უფრო მძიმე მდგომარეობაში...

— ოპოზიციურ სპექტრში ყველა ერთხმად თანხმდება იმაზე, რომ ხელისუფლების შეცვლა უნდა მოხდეს მხოლოდ მშვიდობიანი გზით. როგორ ფიქრობთ, რამდენად შეესაბამება ეს ყველაფერი იმ ხელისუფლების პირობებში, რომელმაც 26 მაისს აბსოლუტური მრავლობითი მანდატი დაიკავა და იმდენივე მანდატი დაიკავა მანდატის დაკარგვის შემთხვევაში?

— საზოგადოების რაღაც ნაწილში დამკვიდრებულია აზრი, რომ ეს შეუძლებელია და თქმა უნდა, ამას თავისი მიზეზები აქვს. მე კი მიმაჩნია, რომ ეს ხელისუფლება დღემდე სულს ვერ მიანათებს, რომ არა ის საბაზისური შეცდომები, ამას ამბობს ივანიშვილიც, რომ არა ის საბაზისური შეცდომები, რომელიც 2008 წლის აგვისტოში ომი დაიწყო საქართველოში; ამას ამბობს ივანიშვილიც, რომ არა ის საბაზისური შეცდომები, რომელიც 2008 წლის აგვისტოში ომი დაიწყო საქართველოში; ამას ამბობს ივანიშვილიც, რომ არა ის საბაზისური შეცდომები, რომელიც 2008 წლის აგვისტოში ომი დაიწყო საქართველოში...

«მთავარი, საზოგადოება იყოს ერთიანი და პრივილეგიული თავის მოქმედებაში, თორემ სააკაშვილს არაფერი გაუადვილებს»

ნაწილში დამკვიდრებულია აზრი, რომ ეს შეუძლებელია და, რა თქმა უნდა, ამას თავისი მიზეზები აქვს. მე კი მიმაჩნია, რომ ეს ხელისუფლება დღემდე სულს ვერ მიანათებს, რომ არა ის საბაზისური შეცდომები, ამას ამბობს ივანიშვილიც, რომ არა ის საბაზისური შეცდომები, რომელიც 2008 წლის აგვისტოში ომი დაიწყო საქართველოში; ამას ამბობს ივანიშვილიც, რომ არა ის საბაზისური შეცდომები, რომელიც 2008 წლის აგვისტოში ომი დაიწყო საქართველოში...

— თქვენ თქვით, რომ ხელისუფლების შეცვლა შესაძლებელია სააკაშვილის კონსტიტუციური ვადის ამოწურვამდე, ანუ საპარლამენტო არჩევნების შედეგად. როგორ ფიქრობთ, უმრავლესობით მოსკლის შემთხვევაშიც კი, დღევანდელი კონსტიტუციის პირობებში, რამდენად შეძლებს ოპოზიცია პრეზიდენტის იმპიჩმენტის საკითხის დაყენებას?

— იმპიჩმენტის საკითხის დაყენება, ჯერ ერთი, დამოკიდებულია იმაზე, თუ რანაირი უმრავლესობით მოვა ოპოზიცია პარლამენტში და მერე კიდევ, თუ ხელისუფლება ისე გააგრძელებს, როგორც დღეს იქცევა, ცხადია, უმრავლესობა მისთვის იქნება კატასტროფული. ამასთან, მორალური და პოლიტიკური ატმოსფეროც გახდება იმდენად გაუსაძლისო, რომ ამის ატანა, ხელისუფლების მხრიდან შეუძლებელი იქნება. ასე რომ, რაც არ უნდა ეცადონ, კონსტიტუცია თავიანთ ინტერესებს მოაზრდონ, საბოლოოდ ეს მაინც ვერ იხსნის ხელისუფლებას, პირიქით, ამით ხელისუფლებამ შეიძლება კიდევ უფრო სწრაფად დაკარგოს მმართველობის სადავეები და აღმოჩნდეს გაცილებით უფრო მძიმე მდგომარეობაში...

— ოპოზიციურ სპექტრში ყველა ერთხმად თანხმდება იმაზე, რომ ხელისუფლების შეცვლა უნდა მოხდეს მხოლოდ მშვიდობიანი გზით. როგორ ფიქრობთ, რამდენად შეესაბამება ეს ყველაფერი იმ ხელისუფლების პირობებში, რომელმაც 26 მაისს აბსოლუტური მრავლობითი მანდატი დაიკავა და იმდენივე მანდატი დაიკავა მანდატის დაკარგვის შემთხვევაში?

თავის მოქმედებაში, თორემ სააკაშვილს არაფერი გაუადვილებს და მერნუნეთ, არც ამერიკა შესწირავს თავის ინტერესებს ერთ ადამიანს... — დღესდღეობით ოპოზიციის უდიდესი ნაწილი პირდაპირ აცხადებს, რომ 2008 წლის აგვისტოში ომი დაიწყო საქართველოში; ამას ამბობს ივანიშვილიც, რომ არა ის საბაზისური შეცდომები, რომელიც 2008 წლის აგვისტოში ომი დაიწყო საქართველოში; ამას ამბობს ივანიშვილიც, რომ არა ის საბაზისური შეცდომები, რომელიც 2008 წლის აგვისტოში ომი დაიწყო საქართველოში...

— თქვენ თქვით, რომ ხელისუფლების შეცვლა შესაძლებელია სააკაშვილის კონსტიტუციური ვადის ამოწურვამდე, ანუ საპარლამენტო არჩევნების შედეგად. როგორ ფიქრობთ, უმრავლესობით მოსკლის შემთხვევაშიც კი, დღევანდელი კონსტიტუციის პირობებში, რამდენად შეძლებს ოპოზიცია პრეზიდენტის იმპიჩმენტის საკითხის დაყენებას?

— იმპიჩმენტის საკითხის დაყენება, ჯერ ერთი, დამოკიდებულია იმაზე, თუ რანაირი უმრავლესობით მოვა ოპოზიცია პარლამენტში და მერე კიდევ, თუ ხელისუფლება ისე გააგრძელებს, როგორც დღეს იქცევა, ცხადია, უმრავლესობა მისთვის იქნება კატასტროფული. ამასთან, მორალური და პოლიტიკური ატმოსფეროც გახდება იმდენად გაუსაძლისო, რომ ამის ატანა, ხელისუფლების მხრიდან შეუძლებელი იქნება. ასე რომ, რაც არ უნდა ეცადონ, კონსტიტუცია თავიანთ ინტერესებს მოაზრდონ, საბოლოოდ ეს მაინც ვერ იხსნის ხელისუფლებას, პირიქით, ამით ხელისუფლებამ შეიძლება კიდევ უფრო სწრაფად დაკარგოს მმართველობის სადავეები და აღმოჩნდეს გაცილებით უფრო მძიმე მდგომარეობაში...

— ოპოზიციურ სპექტრში ყველა ერთხმად თანხმდება იმაზე, რომ ხელისუფლების შეცვლა უნდა მოხდეს მხოლოდ მშვიდობიანი გზით. როგორ ფიქრობთ, რამდენად შეესაბამება ეს ყველაფერი იმ ხელისუფლების პირობებში, რომელმაც 26 მაისს აბსოლუტური მრავლობითი მანდატი დაიკავა და იმდენივე მანდატი დაიკავა მანდატის დაკარგვის შემთხვევაში?

შეცვლის ეს აღიარება იმავე აფხაზებთან, ოსებთან და რუსეთთან ურთიერთობაში? — მინიმუმ, გაჩნდება შანსი, რომ ურთიერთობა დაპირისპირებულ რეგიონებთან და ვინცოთ სუფთა ფურცლიდან, თუმცა ისიც უნდა ითქვას, რომ ამ ხელისუფლების პირობებში ამის შანსი მინიმალურია, ვინაიდან, სანამ სააკაშვილი იქნება ქვეყნის სათავეში, სულ რომც ვალდებულ იქნება და ურთიერთობის კიდევ უფრო გამწვანების საფრთხეც, ცხადია, გაიზარდება... — ერთი, რომ არ უნდა გადავავლოთ მუხტი ქვეყნის ინტერესებს, მაგრამ, მეორეს მხრივ, რამდენად თანხვედრისაა ეს ინტერესები ჩვენს სახელმწიფოებრივ ინტერესებთან?

— რუსეთსაც და საქართველოსაც ისტორიულად ბევრი რამ აკავშირებთ ერთმანეთთან, ბევრი რამ გვაქვს ჩვენს საერთო, რაზეც ხელახლა შეიძლება აიგოს ჩვენი კეთილშობილური ურთიერთობები. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ჩვენი მხრიდან არანაირი სახელმწიფოებრივი ინტერესების განიხილვა ამ ურთიერთობის მოგვარება არ მოითხოვს. ის, რომ ნატო უნდა დავივიწყოთ, სახელმწიფოებრივ ინტერესებთან არაა დაკავშირებული. ის, რომ ნატო უნდა დავივიწყოთ, სახელმწიფოებრივ ინტერესებთან არაა დაკავშირებული. ის, რომ ნატო უნდა დავივიწყოთ, სახელმწიფოებრივ ინტერესებთან არაა დაკავშირებული...

— თქვენ თქვით, რომ ხელისუფლების შეცვლა შესაძლებელია სააკაშვილის კონსტიტუციური ვადის ამოწურვამდე, ანუ საპარლამენტო არჩევნების შედეგად. როგორ ფიქრობთ, უმრავლესობით მოსკლის შემთხვევაშიც კი, დღევანდელი კონსტიტუციის პირობებში, რამდენად შეძლებს ოპოზიცია პრეზიდენტის იმპიჩმენტის საკითხის დაყენებას?

— იმპიჩმენტის საკითხის დაყენება, ჯერ ერთი, დამოკიდებულია იმაზე, თუ რანაირი უმრავლესობით მოვა ოპოზიცია პარლამენტში და მერე კიდევ, თუ ხელისუფლება ისე გააგრძელებს, როგორც დღეს იქცევა, ცხადია, უმრავლესობა მისთვის იქნება კატასტროფული. ამასთან, მორალური და პოლიტიკური ატმოსფეროც გახდება იმდენად გაუსაძლისო, რომ ამის ატანა, ხელისუფლების მხრიდან შეუძლებელი იქნება. ასე რომ, რაც არ უნდა ეცადონ, კონსტიტუცია თავიანთ ინტერესებს მოაზრდონ, საბოლოოდ ეს მაინც ვერ იხსნის ხელისუფლებას, პირიქით, ამით ხელისუფლებამ შეიძლება კიდევ უფრო სწრაფად დაკარგოს მმართველობის სადავეები და აღმოჩნდეს გაცილებით უფრო მძიმე მდგომარეობაში...

ლი განხილვა და აღიარება — ტური რეაგირება სჭირდება. ჩემი აზრით, უშინის ამ ინიციატივის ფარგლებში საქართველოს ეკლესია სერიოზული შანსი, რომ რუსეთთან ურთიერთობის მოგვარების პროცესი რეალურად დაიწყო. ამასთან, ეს აკავშირებულია იმდენად კახიანის მოგვარებით, რომელიც უკვე დასრულებულია, ისევე როგორც უკვე დასრულებულია, ისევე როგორც უკვე დასრულებულია...

— ეკონომიკურად მომგებიანში რას გულისხმობთ? — ვგულისხმობ იმას, რომ, თუ აღმოსავლეთის ენერჯეტიკის საქართველოზე გაივლის, ჩვენი ეკონომიკისთვის ეს იქნება ერთგვარი ბუშის დასაწყისი. არაფერს ვამბობ იმაზე, რომ ამით ქვეყანა საერთაშორისო გეოპოლიტიკურ ასპარეზზე უფრო მეტად მნიშვნელოვან ფუნქციასაც შეიძენს.

— როგორ ნარმოვიდგენით რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობა მომავალში, თუ საქართველოს საგარეოპოლიტიკური კურსი უცვლელი დარჩება? ბევრი ფიქრობს, რომ ხელისუფლებაში პუტინის მოსვლის შემთხვევაში ომის საფრთხე გაიზარდება.

— ნებისმიერი საღად მოახლოვება ადამიანი მაგ საფრთხეს მოხსნის და ვფიქრობ, ამას გენოსობა ნამდვილად არ სჭირდება. რაც შეეხება ვლადიმერ პუტინს, არაერთხელ მითქვამს და კიდევ ერთხელ ვიმეორებ, რომ ის არის პატრიოტი ადამიანი და რასაც აკეთებს, აკეთებს თავისი სახელმწიფოებრივი ინტერესებიდან გამომდინარე. ეს იმას ნიშნავს, რომ, თუ ჩვენ გვინდა მუდმივად დაპირისპირებაში არ ვიყოთ მეზობელ ქვეყანასთან, მარტივად რომ ვთქვათ, არ უნდა გადავავლოთ მის ინტერესებს. ნინალომდე შემთხვევაში, ბუნებრივია, დაძაბულობა მომავალშიც იქნება და ურთიერთობის კიდევ უფრო გამწვანების საფრთხეც, ცხადია, გაიზარდება... — ერთი, რომ არ უნდა გადავავლოთ მუხტი ქვეყნის ინტერესებს, მაგრამ, მეორეს მხრივ, რამდენად თანხვედრისაა ეს ინტერესები ჩვენს სახელმწიფოებრივ ინტერესებთან?

— რუსეთსაც და საქართველოსაც ისტორიულად ბევრი რამ აკავშირებთ ერთმანეთთან, ბევრი რამ გვაქვს ჩვენს საერთო, რაზეც ხელახლა შეიძლება აიგოს ჩვენი კეთილშობილური ურთიერთობები. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ჩვენი მხრიდან არანაირი სახელმწიფოებრივი ინტერესების განიხილვა ამ ურთიერთობის მოგვარება არ მოითხოვს. ის, რომ ნატო უნდა დავივიწყოთ, სახელმწიფოებრივ ინტერესებთან არაა დაკავშირებული. ის, რომ ნატო უნდა დავივიწყოთ, სახელმწიფოებრივ ინტერესებთან არაა დაკავშირებული. ის, რომ ნატო უნდა დავივიწყოთ, სახელმწიფოებრივ ინტერესებთან არაა დაკავშირებული...

ესაუბრა ჯაბა ჟვანიძე

„აზნაუთი ჯარის შეყვანა გაუთვლელი ნაბიჯი იყო. იურიდიულად ამის სრული უფლება გვქონდა, მაგრამ არსებულნი პოლიტიკური ვითარებიდან გამომდინარე, ქალიან დიდი სიფრთხილად იყო საჭირო. სამწუხაროდ, ეს სიფრთხილე საქართველოს მავნიდელმა ხელისუფლებამ ვერ გამოიჩინა.“

როგორ გადაარჩინა აფხაზი პარტიული პროფესორი რუსულ საჯიბზე

როგორ გადაარჩინა აფხაზი მეგობრებმა სიკვდილს და როგორ ვერ მოახდინა ომში ადამიანურ ურთიერთობებზე ზეგავლენა, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ლექტორი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ზურაბ პაპასკირი დღეს „საქართველო და მსოფლიოსთან“ იხსენებს.

ზურაბ პაპასკირი

— ყველაფერი დაიწყო იმით, რომ მე დროულად ვერ მოვახერხე სოხუმიდან გამოსვლა. რატომღაც 25 სექტემბერამდე დარჩენილი ვიყავი, რომ ქალაქს დაეცავდით, რომი მალე დასრულდებოდა და ქართველები და აფხაზები შევიდნენ. 1 სექტემბერს სოხუმში სწავლა კი განახლდა (რასაც, სხვათა შორის, ბევრი დღემდე ეღუარდ შევარდნაძის ხელისუფლების შეცდომად მიიჩნევს), არადა, ეს ადგილობრივი საზოგადოებრივ-პოლიტიკური წრეების ინიციატივა იყო. ამ ნაბიჯით გვსურდა, მსოფლიოსთვის გვეჩვენებინა, რომ სამშვიდობოდ ვიყავით განწყობილი.

მადანიშნულდენ აფხაზეთის ისტორიის გაყალბებაში. არადა, მთელი ეს „გაყალბება“ იმაში მდგომარეობდა, რომ აფხაზ სტუდენტებს საქართველოს სიყვარულს ვუნერგავდით; ვასწავლიდი მათ, რომ აფხაზებსა და ქართველებს საერთო ისტორია გვაქვს, და რომ ისტორიულად ჩვენ ერთად ვქმნიდით ერთიან ეთნიკურ საქართველოს, რომლის ორგანიზაციისთვის იყო აფხაზეთი. ახლა თქვენ თავად განსაზღვრეთ, იყო თუ არა ამგვარი პოზიცია შეცდომა.

ამ დევნა-შევიწროებამ პიკს 1982-83 წლებში მიაღწია, როდესაც აფხაზეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მოკალაბებულმა სეპარატისტებმა იდეოლოგიებმა აფხაზი სტუდენტები ამიჯანყეს და ჩემი სამსახურიდან გათავისუფლება და აფხაზეთიდან გაძევება მოითხოვეს. 1989 წლიდან უკვე ლიად დაუპირისპირდი სეპარატისტული მორაობას. ყოველივე ეს კარგად იცოდნენ ჩემმა აფხაზმა მეზობლებმა, მიუხედავად ამისა, მათი დამოკიდებულება არ შეცვლილა. მანინც აღადგინებდა სიტბომ გადასწონდა.

— როდის და როგორ დაგაპატიმრეს?

— სოხუმის დაცემის შემდეგ, ათი დღე ჩემს სახლში გავატარე. ამ პერიოდში რამდენიმეჯერ მომაკითხეს სეპარატისტული რეჟიმის უშიშროების სამსახურის წარმომადგენლებმა, მაგრამ ჩემმა აფხაზმა მეზობლებმა დამიცვეს და დამოკიდებულებით გადააყადეს ჩემი დაპატიმრება, თუმცა ბოლოს, დარწმუნდნენ რა, რომ ვერ გამოიყვანდნენ სამშვიდობოს, ჩამსხვეს მანქანაში და, ფაქტობრივად, თვითონ ჩამაბარეს უშიშროების სამსახურს. საინტერესოა, რომ გზად მოვიტოვე მეზობლის ქალი (აფხაზი) გამოეყოლებინათ და, როგორც აღმოჩნდა, სწორადაც მოვიქეცი, რადგან გზაში შეიძლებოდა დავეზვრიტეთ. მძღოლმა, რომლის შვილიც ჩემმა ექიმმა შეულევამ რამდენიმეჯერ გადაარჩინა სიკვდილს, გზაში საქმის გარჩევა დაიწყო, მეუბნებოდა, დასახვრეტი ხარო, რომ

იყო მსოფლიო, ვინმე იური გონჯუა — ზედმეტად დიდი, რომელიც ცდილობდა, დავამცირებინა — სან შემაფურთხებდა, სან შემაგინებდა, სხვა არავინ არაფერს მიშავებდა.

იზოლაციაში აფხაზმა თანამდებობის პირებმა მომინახულეს. ესენი იყვნენ ჩემი ყოფილი სტუდენტები: იმჟამინდელი სეპარატისტული რეჟიმის ერთ-ერთი მინისტრი ბესლან კობახია, სოხუმის გარნიზონის მეთაურის მოადგილე დაურ მარღანია (მათთან ომამდე თბილისი მეგობრული ურთიერთობა მაკავშირებდა), აგრეთვე, ჩემი უნივერსიტეტელი კოლეგა, აფხაზეთის უმაღლესი

პროფესორ გივი ინკირველთან და სტუდენტებთან — მათ შორის რუსულ ხაჯიმბასთან — ერთად ვარ აღბეჭდილი...

რაულს — იმჟამად უშიშროების სამსახურის მაღალჩინოსანს — აფხაზური ტელევიზიით ჩემი გამოსვლის უზრუნველყოფა ჰქონდა დავალებული, მაგრამ მე პირობები წამოვყენე, რაც მიუღებელი აღმოჩნდა ტელევიზიის მესვეურთათვის და ეს ინტერვიუც არ შედგა. მაშინ და შემდგომაც მან არაერთხელ დააფიქსირა ჩემდამი თბილისი დამოკიდებულება, რისთვისაც მე მუდამ ვიქნები მისი მადლიერი. რად ღირს თუნდაც ის ფაქტი, რომ მან და მისმა კოლეგებმა,

ლბეთო, მითხრეს, მაგრამ აღმოჩნდა, რომ „ნითელი ჯვარი“ გალში არ მიდიოდა. მათ რომ გავყოლოდი, იმ დღეს, ალბათ, დახვრეტდნენ. გადაწყვიტე და ისევ „ნითელი ჯვარს“ გავყევი ადლერში, სადაც პერსონალური თვითმფრინავი დამხვდა და თბილისში ჩამომიყვანეს.

— ქართველებსა და აფხაზებს შორის ურთიერთობის დასაწყებად, პირველ რიგში, ალბათ, შეცდომები უნდა გავანალიზოთ. როგორ ფიქრობთ, რატომ დაიწყო ომი, რა შეცდომები დაუფუჭეთ?

— აფხაზეთში ჯარის შეყვანა გაუთვლელი ნაბიჯი იყო. იურიდიულად ამის სრული უფლება გვქონდა, მაგრამ არსებულე პოლიტიკური ვითარებიდან გამომდინარე, ძალიან დიდი სიფრთხილე იყო საჭირო. სამწუხაროდ, ეს სიფრთხილე საქართველოს მამინდელმა ხელისუფლებამ ვერ გამოიჩინა. შევიკრიბეთ თანამდებობის მინისტრები, დალაპარაკებულა არქინბას და ერთობლივად უნდა გადავწყვიტათ ყველაფერი და არა ტალღით. ეს იყო ტაქტიკური შეცდომა. ტელეფონით ვითომდა ყველაფერი შეთანხმებული და მოგვარებული იყო, რასაც დღევანდელი „პრეზიდენტი“ ლექსანდრე ანქევაბიცი აღიარებს, რომელიც მაშინ შს მინისტრი გახლდათ, მაგრამ ვითარება სხვანაირად წარიმართა...

— ნელა ახსენეთ, რომ აფხაზი მეგობრები გყავდათ, დღეს თუ გაქვთ მათთან ურთიერთობა და როგორია საერთოდ მათი დამოკიდებულება ქართველებსადმი?

— დღეს აფხაზებს ინტერნეტით ვეკონტაქტებთ. სოციალურ ქსელებში დედატები გვაქვს ბოლმე (პირველ რიგში, იმავე ბესლან კობახიასთან). ისინი კატეგორიულად მოითხოვენ საქართველოს მიერ აფხაზეთის დამოუკიდებლობის აღიარებას, რაც ჩემთვის მიუღებელია. წარმოუდგენელია, აფხაზეთში სხვა სახელმწიფოდ ვაღიაროთ, რაც ის საქართველოს სამთავროს განმარტებელია. აფხაზეთის დამოუკიდებლობის აღიარებას, რაც ჩემთვის მიუღებელია. წარმოუდგენელია, აფხაზეთში სხვა სახელმწიფოდ ვაღიაროთ, რაც ის საქართველოს სამთავროს განმარტებელია. აფხაზეთის დამოუკიდებლობის აღიარებას, რაც ჩემთვის მიუღებელია. წარმოუდგენელია, აფხაზეთში სხვა სახელმწიფოდ ვაღიაროთ, რაც ის საქართველოს სამთავროს განმარტებელია.

— ამ წნის მანძილზე თუ მოახერხეთ აფხაზეთში ჩასვლა?

— მსოფლიო სიზმრებში ჩავივარ აფხაზეთში და ვგრძნობ, როგორ მეშინია, რომ ისევ დამიჭირენ და სამშვიდობოს ვეღარ გამოვადგენ.

ესაუბრა ზურაბი ციპარაშვილი

«ჩემთან მოვიდა აფხაზი მეგობარი, დაურ კვინიანი, ხელუი ავტობატი ჯიჩა, გადაეხვია და მითხრა, — ზურაბ, მანათი, რომ იარაღით მოვადი, იქაუბალი ვიყავი, ახა მოვხეულიყავი. ეს კახი დღედაღამ ავტობატი მიხვდა»

არა ჩემი მეზობელი ქალბატონი, არავინ იცის, მივალნევიდი თუ არა „ციხის კარამდე“. იმ დღეს მე მეორეჯერაც გადავეურჩი სიკვდილს. ამჯერად უკვე აფხაზეთის შსს დროებითი დაკავების იზოლაციის უფროსმა ოთარ დელბამ გადამარჩინა. მას უშიშროების სამსახურიდან იზოლაციაში გადავყავდით მე და ჩემი კარის მეზობელი რენო სურმავა, რომელიც უშიშროების სამსახურში ჩემთან ერთად აიყვანა. ეზოში აფხაზი „ბოევიკები“ დაგვეხვედნენ. როგორც მოგვიანებით გავარკვიე, ისინი წინასწარ შეამზადა ერთ-ერთმა ჩემმა ყოფილმა სტუდენტმა უფარ კვარჩიამ, რომელმაც იცოდა სეპარატისტებთან ჩემი ადრინდელი „ბატალიების“ შესახებ. „პოპიკებმა“ ავტობატი მიმარჯვეს და ჩემს დახმარებას აპირებდნენ, მაგრამ ამ იმარება მოთმინა, რომელიც მას სანსრაფოდ ბაგვიყვანა უსაფრთხო აღვიღას. უკვე საკანში ყოფნისას კვარჩიას ხალხმა საფხარ მომაპითხა, ჩემი ნაყვანა და დახმარება უნდოდათ, მაგრამ ამჟამად დელბამ დაგვიხრეტი.

სი საბჭოს დეპუტატი დაურ ბარგანჯია. ეს ბევრს ნიშნავდა მაშინ. დამპირდნენ, ვეცდებით შენს გათავისუფლებასო.

— ვიცი, რომ თქვენ იქ შეხვედით აფხაზური ოპოზიციის დღევანდელ ლიდერს, ან უკვე „პრეზიდენტობის“ ყოფილ კანდიდატს — რუსულ ხაჯიმბას.

— რუსულ ხაჯიმბა ჩემთან დაახლოებით დაპატიმრებიდან თვე-ნახევარში გამოჩნდა. რუსული ჩემი სტუდენტი იყო, ის არის აფხაზეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართალმცოდნეობის სპეციალისტის პირველი გამოშვების (1984). კურსდამთავრებული. მის კურსს ერთი წლის განმავლობაში ვასწავლიდი საქართველოს ისტორიას. მე ის დამამახსოვრდა როგორც უადრესად ნიჭიერი და გონებაგახსნილი სტუდენტი, რომელმაც გამოცდაზე სრულიად დამამახსოვრებულად მიიღო ფრიად შეფასება. მას და მის ამხანაგებს ძალიან ვუყვარდი. ამის გამოხატულება იყო ისიც, რომ გამოსაშვებ საღამოზე მე ვიყავი ერთადერთი არაიურიტი ლექტორი, რომელიც მათ დაპატიმრეს. სხვათა შორის, შემორჩენილია იმ დღეს გადაღებული ფოტოსურათი, მასზე მე ზოგიერთ ჩემს იურიტი კოლეგასთან, აგრეთვე, სახელმწიფო საგამოცდო კომისიის თავმჯდომარესთან,

7 ოქტომბრიდან 14 იანვრამდე, ზუსტად ასი დღე განაგრძა იყოლბატობი. ვერ ვიტყვი, რომ იმ ცუდად მიქცეოდნენ, ერთი

«შევიკრიბეთ თანამდებობის მინისტრები, დალაპარაკებულა არქინბას და ერთობლივად უნდა გადავწყვიტათ ყველაფერი და არა ტალღით. ეს იყო ტაქტიკური შეცდომა»

ახალი ევრაზიული პროექტი: დაბრუნება პირველსაწყისთან?

ეს დღეებია, მიმომხილველების ყურადღების ცენტრში მოექცა ახალი ინტეგრაციული პროექტი ევრაზიისთვის, რომელიც მოიცავს რუსეთის ფედერაციას, ბელარუსსა და ყაზახეთს. იგი ღიაა სხვა ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკებისთვის.

ევრაზიის ეკონომიკური სივრცე, ავტორთა წარმოდგენით, ისტორიული „აბრეშუქის გზის“ ტრადიციებს უნდა დაეფუძნოს და განვითარდეს „ცივილიზაციის იმ ხიდის“ პრინციპებით, რომლებიც ძველთაგანვე ატლანტისა და წყნარი ოკეანეების დამაკავშირებელ არტერიად მოიაზრებოდა. დღეს ამ ისტორიულ რელიქტს მიიჩნევენ რეალად, რომელიც ლოგიკურად აუცილებელია, მაგრამ რეალურად აკლია მსოფლიო სამეურნეო და ორგანიზებულ სივრცეს, რომელიც „ცივი ომის“ აჩრდილის გავლენით დაყოფილი და დანაწევრებულია სოციალურ-ეკონომიკური ნინადასა და პოლიტიკური ანაქრონიზებით, ზიგენე ბუეზინსკის კომპარული ხილვებით.

ღია სატრანსპორტო, საბაზო, სავაჭრო, ეკონომიკური, სანიმუშო და ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება, რომელიც მოიცავს რუსეთის ფედერაციას, ბელარუსსა და ყაზახეთს. იგი ღიაა სხვა ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკებისთვის.

მართალია, დსთ-ს მეშვეობით პოსტსაბჭოთა სივრცეში შესაძლებელი გახდა ხალხების გამაერთიანებელი „მირიადი ცივილიზაციული, სულიერი კავშირების შენარჩუნება“ (ვლადიმერ პუტინი), მაგრამ იმავე თანამეგობრობის არსებობის ოცნხიან პერიოდში ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებში მოიშალა მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის ინფრასტრუქტურა, რესპუბლიკათა შორის სამეურნეო და ფინანსური კავშირები, დაკნინდა და, ზოგიერთ შემთხვევაში, გაქრა მომხმარებლის ურთიერთობის ტრადიცია და ა. შ.

რუსეთის ეკონომიკური სივრცის პროექტი რაც შეიძლება მდგრადი იყოს მსოფლიო კონიუნქტურული რყევების მიმართ, 15 ქვეყნის უდიდესი პოტენციალის ერთობლივად ამოქმედების ლოგიკა ამის გარანტი შეიძლება იყოს. პროექტი დაეფუძნება ერთობლივად შეთანხმებულ მოქმედებას მაკროეკონომიკის უმთავრეს სფეროებში; განხორციელდება ერთიანი სავაჭრო და საემიგრაციო პოლიტიკა; გაუქმდება სასაზღვრო კონტროლი ამ ერთიანებაში შემავალ ქვეყნებს შორის.

ამ პერსპექტიულ გეოეკონომიკურ პროექტს საფუძვლად უდევს ევროკავშირის შემოქმედებით გააზრებული გამოცდილება, კერძოდ კი, შენგენის შეთანხმებანი, რაც მომავალი გაერთიანების მოქალაქეებს საშუალებას მისცემს, მოცემულ სივრცეში თავიანთი ნების მიხედვით აირჩიონ საცხოვრებელი ადგილი და წესი. ბიზნესისთვის ერთიანი ეკონომიკური სივრცის შექმნა გამოიხატება ახალი დინამიკური ბაზრების ჩამოყალიბებაში.

ბაში წარმოებული საქონლის, მომსახურებისადმი ნაყენებული ერთიანი მოთხოვნებისა და ერთიანი სტანდარტების პირობებში, რომლებიც ძირითადი პარამეტრებით ევროპულთან იქნება გათანაბრებული. პროექტის ავტორთა ჩანაფიქრით, ასეთი სიახლე ევროპულ ბიუროკრატიებს სერიოზულ სტიმულს მისცემს საბაზო ინსტიტუტების, ადმინისტრაციული პროცედურების, საქმიანი და საინვესტიციო კლიმატის გასაუმჯობესებლად წარმართულ საქმიანობაში.

მიმომხილველები მიიჩნევენ, რომ ახალი ევრაზიული პროექტი ბარაკ ობამასთან და ევროკავშირის მსგავსია. ხოლო რას შეიძლება შევადაროთ ევროკავშირს, ევროსაბჭოს? რა თქმა უნდა, — წარსულს ჩაბარებულ საბჭოთა კავშირს თავისი დადებითი (ერთიანი ვალუტა, ერთიანი სულისკვეთება, ადამიანების, საქონლის თავისუფალი გადაადგილება და ა. შ.) და უარყოფითი (ბიუროკრატიული აპარატი, იდეოლოგიური კონტროლი და ა. შ.) მხარეებით. დასავლეთის საზღვარგარეთ ანალიტიკოსები სულ უფრო იზიარებენ ამ შეხედულებას. პირველსაწყისის კენხში არ შემოზღუდვება მსოფლიო ახალი ურთიერთობები?

ვიქტორ ბორჟინის სტატიის „Back to the USSR თუ დროის კარნახი?“ მიხედვით

ზუიგნევ ბუეზინსკი — მსოფლიო რეპოლუსიონის გასხნა

ზუიგნევ ბუეზინსკის ამასწინანდელმა გამოსვლამ რუსეთში, იაროსლავლში, გამართულ მსოფლიო პოლიტიკურ ფორუმზე მიმომხილველთა ყურადღება იმით მიიქცია, რომ „საბჭოთა კავშირისა და რუსეთის დაშლის იდეოლოგია“ ფორუმზე შეკრებილ საზოგადოებას მიმართა არა როგორც ამერიკის პოლიტიკის სტრატეგია, არამედ როგორც ბილდერბერგის კლუბისა და სამხრეთი კომისიის — მსოფლიო ელიტის ამ ორი პირმშოს თანადამფუძნებელმა. ელიტას კი, ჩინოვნიკებისგან განსხვავებით, რომლებიც მოდიან და მიდიან, ბუეზინსკის სიტყვებით რომ ვთქვათ, „იძულებული არიან, არსებით პრობლემებზე, უთანხმოებებსა და კონფლიქტებზე გაამახვილონ ყურადღება“, თავისი საზრუნავი აქვს.

ბუეზინსკიმ უმდიდრესი ადამიანების პოზიციიდან ილაპარაკა. მის ამჟამინდელ შეხედულებებში უკეთ რომ გავვერკვეთ, უპირაინი იქნება, 2010 წელში დაგზავნილი და გაიხსენოთ მისი სიტყვა, რომელიც მონრეალში, საგარეო პოლიტიკის საკითხების საბჭოს სხდომაზე წარმოთქვა. მიმომხილველების შეხედულებით, ბუეზინსკიმ საბჭოს წევრებს ხასიათი გაუფუჭა ორი, მისი აზრით, „ახალი რეალობის“ წარდგინებით. პირველი: „გლობალური პოლიტიკური ლიდერობა“, რაშიც იგი „გარკვეული ლიდერი ქვეყნების როლს“ გულისხმობს, ამჟამად „გაცილებით უფრო მრავალმხრივი გახდება“. თუ ცოტა ხნის წინათ „მსოფლიოზე დომინირებდა ატლანტიკური სამყარო და ასე იყო ასწლებულების განმავლობაში“, დღეს „ასე აღარ არის“. შორეული აღმოსავლეთის მზარდმა სიძლიერემ გლობალურ პოლიტიკურ ლიდერობაში არსებითი ცვლილებები შეიტანა.

ბუეზინსკის აზრით, სიტუაციას ართულებს ის, რომ მსოფლიო ლიდერების ამ ჯგუფს აკლია „შიდა ერთიანობა“. მას ამოფოთებს და აშინებს ახალი გარემოება, რომელსაც ქმნის ისტორიაში არნახული „კავშირობის გამოვლინების“ პროცესი. „ეს აბსოლუტურად ახალი რეალობა“, — ორჯერ გაიმეორა მან, რითაც შეეცადა, საბჭოს წევრების ყურადღება მიექცია ამ სიტყვებისთვის.

მონრეალში ბუეზინსკიმ გააფრთხილა მსოფლიო ელიტა, რომ „საზოგადოებრივად პოლიტიკაში ერთიანობა“, ადამიანების უმრავლესობაში ზოგადად უწყისი, რაც ხდება მსოფლიოში. მათ გათვითცნობიერებული აქვთ სოციალური უთანასწორობა, ექსპლუატაცია, უპატივცემულო დამოკიდებულება. ამიტომ, ბუეზინსკის აზრით, „ორი ახალი რეალობის კომბინაცია“, ანუ ატლანტიკური ლიდერობის დასასრული და კავშირობის პოლიტიკური გაღვივება — „გაცილებით ძნელი კონტექსტია“.

ბუეზინსკის აზრით, მათ გათვითცნობიერებული აქვთ სოციალური უთანასწორობა, ექსპლუატაცია, უპატივცემულო დამოკიდებულება. ამიტომ, ბუეზინსკის აზრით, „ორი ახალი რეალობის კომბინაცია“, ანუ ატლანტიკური ლიდერობის დასასრული და კავშირობის პოლიტიკური გაღვივება — „გაცილებით ძნელი კონტექსტია“.

ბუეზინსკის აზრით, მათ გათვითცნობიერებული აქვთ სოციალური უთანასწორობა, ექსპლუატაცია, უპატივცემულო დამოკიდებულება. ამიტომ, ბუეზინსკის აზრით, „ორი ახალი რეალობის კომბინაცია“, ანუ ატლანტიკური ლიდერობის დასასრული და კავშირობის პოლიტიკური გაღვივება — „გაცილებით ძნელი კონტექსტია“.

ალექსანდრე საჰნაძის მიხედვით

როგორც ციურიხელი მეცნიერები ამბობენ, კალაუფლანის კონცენტრირება თაჰისთანად არც ცუდია და არც კარგი, მაგრამ „პირთის“ შიგნით მჭიდრო შრეშია კონცენტრირებული, პრობლემად იქცევა. როგორც მსოფლიო უკვე იცვინა 2008 წლის კრიზისით, ამგვარი ძველები არამდგრადობით ხასიათდება. თუ ერთი კომპანია იწვევს, ეს ვრცელდება ყველა იმ კომპანიაზე, რომლებთანაც ისაა დაკავშირებული.

147 კომპანია, რომელსაც მსოფლიოს აკონტროლებს

იმ დროს, როდესაც მთელ მსოფლიოს გადაუარა ფინანსური გიგანტების სანაღმდეგო ტალღამ, მეცნიერებამ პროტესტანტების ყველაზე უარესი ვარაუდი დაადასტურა. 43 000 ტრანსნაციონალური კორპორაციის ანალიზმა შესაძლებელი გახადა, გამოვლენილიყო კომპანიების შედარებით მცირე ჯგუფი, ძირითადად, — ბანკები, რომელთაც უზომოდ დიდი გავლენა აქვს მსოფლიო ეკონომიკაზე.

კვლევის შედეგები გარკვეულ კრიტიკულ შენიშვნებსაც ბადებს, მაგრამ რთული სისტემების ანალიზის სპეციალისტები აცხადებენ, რომ ეს უნიკალური ნაშრომი და მსოფლიო ეკონომიკის კონტროლირების ლაბორინთში გავლის მცდელობაა. მათივე თქმით, ამგვარი ანალიზის გარკვეულმა შესაძლებელს გახადა გლობალური კაპიტალიზმის გაცილებით უფრო მტკიცე სისტემის შექმნის გზების დადგენა.

დებს ეს ყოველივე მსოფლიო ეკონომიკაზე, მაგალითად, გახდა თუ არა ის მეტად ნაკლებად სტაბილური. ციურიხელ მეცნიერებს მთელ მსოფლიოში გაბნეული 37 მილიონი კომპანიისა და მათი მფლობელების ინტერესებისაგან შემდგარი მონაცემთა ბაზის საშუალებით ამის განსაზღვრის საშუალება ჰქონდათ. მათ მოაგროვეს მონაცემები უკლებლივ ყველა — 43 060 ტრანსნაციონალური კომპანიაზე და მათ დამაკავშირებელ ფლობის ნილებზე. ამის შემდეგ მათ ააგეს ეკონომიკური ძალაუფლების გადანაწილების სტრუქტურული მოდელი, რომელშიც კომპანიათა ერთ წყებას მეორე აკონტროლებს აქციათა პაკეტების ქსელის საშუალებით. გარდა ამისა, ასახულია ყველა კომპანიის ოპერაციული შემოსავლებიც.

იდეა, რომ მსოფლიო ეკონომიკის მნიშვნელოვან ნაწილს რამდენიმე ბანკური აკონტროლებს, მომრავლდა „დაიკავე უოლ-სტრიტი“ მონაწილეთათვის და მსოფლიოს სხვა ადგილებში პროტესტანტი ადამიანებისათვის სიახლე ნამდვილად არ არის. მაგრამ კვლევა, რომელიც ციურიხის ფედერალური ტექნოლოგიური ინსტიტუტის კომპლექსური სისტემების სამმა მეცნიერ-თეორეტიკოსმა ანარმა, პირველი მცდელობა იმისა, რომ ეს ყოველივე გასცდეს იდეოლოგიის საზღვრებს და ემპირიულად განსაზღვროს ძალაუფლების ამგვარი ქსელი. იმისათვის, რომ საკუთრების რუკაზე დაეტანათ მსოფლიო ტრანსნაციონალური კორპორაციები შორის კავშირები, ნაშრომში გაერთიანებულ იქნა ბუნებრივი სისტემების დიდი ხნის ნაცადი მათემატიკური მოდელი კორპორატიული მონაცემების ყოვლისმომცველი ბაზით.

ნაშრომმა, რომელიც სრულად გამოქვეყნდება, ნარმოაჩინა იმ ბირთვის არსებობა, რომელიც ჯვარედინი მფლობელობის 1318 კომპანიისაგან შედგება. ამ 1318 კომპანიიდან თითოეული დაკავშირებულია ორ ან რამდენიმე სხვა კომპანიასთან, საშუალოდ — ოცთან. უფრო მეტიც, მიუხედავად იმისა, რომ ისინი სამრეწველო საქმიანობის მსოფლიო შემოსავლიდან 20 პროცენტს თავად იღებენ, ეს 1318 კომპანია მსხვილი მენარმეების უმრავლესობის აქციების ფლობით საერთო ჯამში მსოფლიო შემოსავლების კიდევ 60 პროცენტს ისაკუთრებს.

რეალურობა იმდენად რთულია, რომ უნდა შევეშვათ დოგმებს, შეთქმულების თეორია იქნება ეს თუ თავისუფალი ბაზრის კანონები. ჩვენი ანალიზი რეალობას ეფუძნება, — აცხადებს ჯემს გლატფელდი. ნინამორბედმა კვლევებმა აჩვენა, რომ გლობალური ეკონომიკის მნიშვნელოვან ნაწილს რამდენიმე ტრანსნაციონალური კომპანია ფლობს, მაგრამ ამ კვლევებში განიხილებოდა კომპანიების მხოლოდ შეზღუდული რაოდენობა და არ იყო გათვალისწინებული ირიბი მფლობელები, ამიტომ მათი შედეგების მიხედვით შეუძლებელი იყო იმის თქმა, თუ როგორ მოქმედებს ეს ყოველივე მსოფლიო ეკონომიკაზე.

მეცნიერები, ცდილობდნენ რა საკუთრებასთან დაკავშირებული ხლართების განხილვას, დაადგინეს, რომ არსებობს მტკიცე სუპერ-ჯგუფი, რომელიც 147 კომპანიისაგან შედგება. ამ კომპანიების მთელი ქონება ამავე სუპერ-ჯგუფის სხვა წევრებს ეკუთვნის და ისინი მთელი მსოფლიოს კაპიტალის 40 პროცენტს აკონტროლებენ. როგორც გლატფელდი ამბობს, სინამდვილეში კომპანიების მთელი ქსელის 1 პროცენტზე ნაკლები აკონტროლებს ამავე ქსელის 40 პროცენტს. სუპერ-ჯგუფში შემავალი კომპანიების უმეტესობა ფინანსური ინსტიტუტებია, მათ შორის „Barclays Bank“-ი,

«დაიკავე უოლ-სტრიტის» მტკიცე, რომ ადამიანთა ერთი პროცენტი სიდიდის უდიდეს ნაწილს ფლობს, ეკონომიკის თვითორგანიზაციის ლოგიკურ ფაზას ასახავს»

„JPMorgan Chase & Co“ და „Goldman Sachs Group“-ი. ლონდონის უნივერსიტეტის მაკროეკონომიკის ექსპერტი ჯონ დრიფილი აცხადებს, რომ ამ ანალიზის მნიშვნელობა მხოლოდ იმის დასახვა არაა, თუ როგორ აკონტროლებს მსოფლიო ეკონომიკას ადამიანთა პატარა ჯგუფი. მთავარი იმის გაგებაა, თუ როგორ მოქმედებს ეს მსოფლიო ეკონომიკის სტაბილურობაზე.

როგორც ციურიხელი მეცნიერები ამბობენ, კალაუფლანის კონცენტრირება თაჰისთანად არც ცუდია და არც კარგი, მაგრამ „პირთის“ შიგნით მჭიდრო შრეშია კონცენტრირებული, პრობლემად იქცევა. როგორც მსოფლიო უკვე იცვინა 2008 წლის კრიზისით, ამგვარი ძველები არამდგრადობით ხასიათდება. თუ ერთი კომპანია იწვევს, ეს ვრცელდება ყველა იმ კომპანიაზე, რომლებთანაც ისაა დაკავშირებული.

„ნამდვილი შოკი იყო, როდესაც დავინახეთ, თუ რამდენად დაკავშირებულია ერთმანეთთან დაკავშირებული“, — აცხადებს კალიფორნიის ლაზარო ოკეანოლოგიის ინსტიტუტის თანამშრომელი, კომპლექსური სისტემების ექსპერტი, „Deutsche Bank“-ის კონსულტანტი ჯორჯ სუგისარა. ახალი ინგლისის რთული სისტემების ინსტიტუტის ხელმძღვანელი იანირ ბარ-იამი იმაზე მიანიშნებს, რომ ანალიზის მიხედვით „ფლობა უდრის კონტროლს“, ეს კი ყოველთვის სწორი არაა. კომპანიების აქციების უდიდესი ნაწილი, როგორც წესი, ეკუთვნის მენეჯერებს, რომლებიც ან აკონტროლებენ, ან — ვე-

რა, თუ რას აკეთებს სინამდვილეში მათ საკუთრებაში არსებული კომპანია. სისტემაზე ამ სიტუაციის ზემოქმედების დადგენა კი გაცილებით უფრო ღრმა ანალიზს მოითხოვს. უნდა აღინიშნოს, რომ გლობალური ეკონომიკური ძალაუფლების არქიტექტურის განსაზღვრის გზით ანალიზი მისი გაცილებით სტაბილურად ქცევის საშუალებას იძლევა. სისტემის სუსტი რგოლების გამოვლენით ეკონომისტებს შეუძლიათ განსაზღვრონ წინასწარი ზომები მთელ მსოფლიო ეკონომიკაზე განვრცობადი მომავალი კრიზისების თავიდან ასაცილებლად.

გლატფელდი ამბობს, რომ შესაძლოა, გლობალური ანტიმონოპოლიური წესების შემოღება გახდეს საჭირო. ამგვარი წესები ამჟამად მხოლოდ ნაციონალურ დონეზე მოქმედებს და ვერ აკონტროლებს ტრანსნაციონალურ კომპანიებს შორის მჭიდრო კავშირებს. სუგისარა მიიჩნევს, რომ ანალიზის მიხედვით, ერთ-ერთი შესაძლო გამოსავალი მსგავსი რისკების თავიდან ასაცილებლად იმ კომპანიების გადასახადებით დატვირთვაა, რომლებიც ურთიერთკავშირების დადგე-

მოპოვების მიზნით. მსგავს მოდელში ფულადი ნაკადები იმ წევრებისაკენ მიედინება, რომელთაც მეტი კავშირებით, შვეიცარიელი მეცნიერების კვლევა იმის „ნათელი დადასტურებაა, რომ ტრანსნაციონალური კომპანიების მარეგულირებელი წესები სპონტანურად განაპირობებს მჭიდროდ დაკავშირებული ჯგუფების ჩამოყალიბებას“, ანუ, როგორც კიდევ ერთი მეცნიერი დენ ბრაზა ამბობს, „დაიკავე უოლ-სტრიტის“ მტკიცეობა, რომ ადამიანთა ერთი პროცენტი სიმდიდრის უდიდეს ნაწილს ფლობს, ეკონომიკის თვითორგანიზაციის ლოგიკურ ფაზას ასახავს“.

ამრიგად, „სუპერ-ჯგუფის“ ბაზრის შემთხვევითი შიგნით არაა, თუმცა, როგორც ციურიხელი მეცნიერები ამბობენ, სხვა საკითხია, განასორცინებებს თუ არა ის შემთხვევითი პოლიტიკურ ძაბვებს. მეორე მხრივ, 147 ძალზე დიდი რაოდენობა შემთხვევითი ბანსა-სორცილეზად. მეცნიერები ვარაუდობენ, რომ ეს კომპანიები ბაზარზე ერთმანეთის კონკურენტებიც იქნებიან, მაგრამ, როდესაც საქმე საერთო ინტერესებს შეეხება, ისინი აუცილებლად ერთად იმოქმედებენ. ეკონომიკურ სტრუქტურაში რაიმე ცვლილებების განხორციელებისათვის ნინაღმდეგობის გაწევა, შესაძლოა, ერთ-ერთი ამგვარი საერთო ინტერესის საგანი იყოს.

მსოფლიოს ყველა მჭიდრო კავშირებს 147 კომპანიის ტოპ-50 ასე გამოიყურება:

1. Barclays plc
2. Capital Group Companies Inc
3. FMR Corporation
4. AXA
5. State Street Corporation
6. JP Morgan Chase & Co
7. Legal & General Group plc
8. Vanguard Group Inc
9. UBS AG
10. Merrill Lynch & Co Inc
11. Wellington Management Co LLP
12. Deutsche Bank AG
13. Franklin Resources Inc
14. Credit Suisse Group
15. Walton Enterprises LLC
16. Bank of New York Mellon Corp
17. Natixis
18. Goldman Sachs Group Inc
19. T Rowe Price Group Inc
20. Legg Mason Inc
21. Morgan Stanley
22. Mitsubishi UFJ Financial Group Inc
23. Northern Trust Corporation
24. Societe Generale
25. Bank of America Corporation
26. Lloyds TSB Group plc
27. Invesco plc
28. Allianz SE 29. TIAA
30. Old Mutual Public Limited Company
31. Aviva plc
32. Schroders plc
33. Dodge & Cox
34. Lehman Brothers Holdings Inc*
35. Sun Life Financial Inc
36. Standard Life plc
37. CNCE
38. Nomura Holdings Inc
39. The Depository Trust Company
40. Massachusetts Mutual Life Insurance
41. ING Groep NV
42. Brandes Investment Partners LP
43. Unicredito Italiano SPA
44. Deposit Insurance Corporation of Japan
45. Vereniging Aegon
46. BNP Paribas
47. Affiliated Managers Group Inc
48. Resona Holdings Inc
49. Capital Group International Inc
50. China Petrochemical Group Company

როგორც ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამ ბრძანა, კადაფის სიკვდილი ნიშნავს, რომ „ჩვენ ვხედავთ მსოფლიოში ამერიკის ლიდერობის ძალას“. ვაშინგტონმა აანაზღაურა შტატი ნათქვამის ოპერატიული ხარჯების, სულ მცირე, 80% — 1 მილიარდ დოლარზე მეტი. უცნაურია ახლა იმის ძახილი, რომ „ჩვენ ეს გავაკეთეთ“. თეთრი სახლი ხომ მუდამ აცხადებდა, რომ ეს არ იყო ომი და ამას ისინი არ ხელმძღვანელობდნენ.

ისინი გვამისთვის სვავებზე ჩხუბობენ. საფრანგეთის თავდაცვის სამინისტრომ განაცხადა, რომ მათ იგი გამანადგურებელი „რაფალის“ მიერ მისი მანქანების დაცხრილების შედეგად მოკლეს. პენტაგონმა განაცხადა, რომ ის რაკეტა „ჰელფაირის“ საშუალებით გაანადგურეს. მას შემდეგ, რაც დაჭრილმა პოლკოვნიკმა მოამარ კადაფმა სცადა, თავშესაფარი გზის ქვეშ გამოავალ ბინძურ მილში ეპოვა, ის გარდამავალი ნაციონალური საბჭოს „ამბოხებულებმა“ აღმოაჩინეს და დროულად მოუღეს ბოლო.

აბდელ-ჯალილ აბდელ-აზ-იზმა, ლიბიელმა ექიმმა, რომელიც სასწრაფო დახმარების მანქანით აცილებდა კადაფის ცხედარს და მისი დათვალეობა გვანახორციელა, განაცხადა, რომ პოლკოვნიკი ორი ტყვეობა მოკვდა. მათგან ერთი თავში ჰქონდა მოხვედრილი, მეორე კი — მკერდში. გარდამავალი ნაციონალური საბჭო, რომელიც უკანასკნელი თვეების მანძილზე დაკავებული იყო მხოლოდ ტყუილის გავრცელებით, იფიცებდა, რომ კადაფი ჯვარდინი სროლოს მსხვერპლი გახდება, მაგრამ, შესაძლოა, ის ბრბომ მოკლა. ეს შეიძლება ყოფილიყო ნიუ იორკის იანკების პეისბოლის ქუდში გამოწყობილი ოცი წლის ბიჭი მუჰამედ ალ-ბიბი, რომელიც კადაფის ოქროს პისტოლეტს იქნევდა და მთელი მსოფლიოს წინაშე პოზირებდა; ამის წყალობით, შესაძლოა, ის 20 მილიონი დოლარით კი მიიღოს, რომელიც იმისათვის დანიშნეს ჯილდოდ, ვინც კადაფის ცოცხალს ან მკვდარს შეიპყრობდა.

სიტუაცია პიკარად უფრო სანიტარულ გახდება, თუ ბავისსანეთი, რომ სწორედ ამის თაობაზე განაცხადა აშშ-ის სახელმწიფო მდივანმა ჰილარის კლინტონმა ტრიპოლისი თანხმობის ელემენტარული პირობების მომხდარამდე 48 საათში ნაკლებად ადრე. საჭიროა კადაფის „შეპყრობა ან მოკლა“, — ამბობდა იგი და ჯადოსნურმა ფიქრით უმაღლესი დამამხრავი კლინტონის სურვილი. ამ უპასუხანობაში მომხდარის შესახებ „პლატონის“ ექსპერტები შეიტყობენ და ნამოძიხანა — „ვაშუ“

ნადავლი გამარჯვებულნი. ეს მათ ყველამ ერთად ჩაიდინეს — ჩრდილოატლანტიკურმა ალიანსმა, პენტაგონმა და ნაციონალურმა გარდამავალმა საბჭომ. იმ მომენტებიდან, როდესაც ლიბიის თავზე არადაფრენი ზონის შემოღების შესახებ გავრცელდა რეზოლუცია ქვეყანაში რეჟიმის შეცვლის „მწვავე შუქად“ იქცა, გეგმა „ა“ ყოველთვის ითვალისწინებდა კადაფის შეპყრობას და მოკვლას. მიზანმიმართული მკვლელთა ბარაკ ობამას ადგილისტრატეგიის ოფიციალური პოლიტიკაა, გეგმა „ბ“ კი არც არასდროს არსებობდა.

რაც შეეხება სამოქალაქო მოსახლეობის დაცვის ვალდებულებას, ნებისმიერი, ვისაც ამაში ეჭვი ეპარება, უნდა გაცნოს ნატოს გენერალური მდივნის — ანდერს ფოგ რასმუსენის განმარტებას: „ნატომ და მისმა პარტნიორებმა წარმატებით განახორციელეს ნატოს ისტორიული მანდატი ლიბიის ხალხის დაცვის საქმე-

ში“. ის, ვისაც სურს, გადაამონშოს ნატოს მიერ სამოქალაქო მოსახლეობის დაცვა, უბრალოდ, უნდა ჩაჯდეს პიკაში და გაეშუროს სირტის — ახალი ფალიჯისკენ. მოვლენებზე რეაგირება ჭკუისასწავლებელი იყო. გარდამავალი ნაციონალური საბჭოს ბიუროკრატმა აბდელ გოვამ რომის იმპერიაში კოლონიუმის ვარიანტი შეარჩია და გამოაცხადა: „რევოლუციონერებმა ტირანის თავი მიიღეს“. როგორც ამერიკის შერეობული შტატების პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამ ბრძანა, კადაფის სიკვდილი ნიშნავს, რომ „ჩვენ ვხედავთ მსოფლიოში ამერიკის ლიდერობის ძალას“. ვაშინგტონმა აანაზღაურა შტატი ნათქვამის ოპერატიული ხარჯების, სულ მცირე, 80% — 1 მილიარდ დოლარზე მეტი. უცნაურია ახლა იმის ძახილი, რომ „ჩვენ ეს გავაკეთეთ“. თეთრი სახლი ხომ მუდამ აცხადებდა, რომ ეს არ იყო ომი და ამას ისინი არ ხელმძღვანელობდნენ.

აშშ-ის ვიცე პრეზიდენტ ჯო ბაიდენს, ამ გრანდიოზულ საგარეოპოლიტიკურ სტრატეგს, მოუწია, ობამაზე ბევრად უფრო გაცნობიერებული ყოფილიყო და გამოაცხადა: „ამ შემთხვევაში ამერიკამ დაკარგა ორი მილიარდი დოლარი და არც ერთი — ადამიანის სიცოცხლე. ეს იმის რეცეპტია, თუ როგორ უნდა დავიჭიროთ საქმე მსოფლიოსთან წარსულთან შედარებით ჩვენი განვითარების შესახებ“.

ასე რომ, მსოფლიო, შენ უკვე გაგაფრთხილეს, ამ წუთიდან იმპერია სწორედ ასე მოგეპყრობა.

ამრიგად, ვულოცავთ „საერთაშორისო საზოგადოებას“, რომელიც, როგორც ყველა საათის ცნობილია, შედგება ვაშინგტონის, არავისთვის საჭირო ნატოს რამდენიმე წევრი ქვეყნისა და სპარსეთის ყურის დემოკრატიული სახელმწიფოების — ყატარისა და არაბეთის გაერთიანებული საემიროებისაგან. უკიდურეს შემთხვევაში შედეგი ამ თანა-

როგორ დაიპყრო დასავლეთმა ლიბია

მიზანმიმართული მკვლელობა ბარაკ ობამას ადმინისტრაციის ოფიციალური პოლიტიკაა

მეგობრობას მაინც მოეწონა. ევროკავშირი, თავის მხრივ, „დესპოტიზმის ერის დასასრულს“ მიესალმა. არადა, უკანასკნელ წუთამდე ისინი კადაფის მანტის კიდევს უსვამდნენ ხელს, ახლა კი ლამის საკუთარი კანიდან გამოძვრნენ ამ „მასხარის“ 42-წლიან მმართველობაზე საუბრისას.

კადაფი ჰაბისის სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლოს ყველაზე უხერხული სტუმარი იქნებოდა, ვინაიდან ღირსი სიამოვნებით გაიხსენებდა ხელზე ყველა ჩანსუბებას და სარფიან ბარბაზებს, რომელთა ციხეშიც დასაპატიმრებლად მის შემდეგ გამოსცადა, რაც რომელმაც რეჟიმის დროინდელი „ცოფიანი ძაღ-

ლიდან“ „ჩვენს არამზადამდე“ აამაღლეს. იგი ასევე ისინამოვნებდა იმ უარსიანი მოღვაწეების შავხანის მომავლის განსაზღვრით, რომლებიც ახლა „რეპოლსტიონერებად“ და „დემოკრატიკად“ აოხრებენ.

რაც შეეხება საერთაშორისო სამართლის კონცეფციას, ის ისეთსავე ბინძურ თხრილში გდია, როგორშიც კადაფი იმბლებოდა. ირანელი დიქტატორის — სადამ ჰუსეინის საქმე სასამართლო ფარის დროს გაყალბებულად მაინც გაიჩნა მისი და ჯალათის შეხვედრამდე. უსამა ბენ ლადენი პაკისტანის ტერიტორიაზე შეჭრის შემდეგ, უბრალოდ, განადგურდა ტერორისტული აქტის სტილში, კადაფმა კი ყველას აჯობა,

რადგან ის საჭირო დარტმისა და მკვლელობის შერწყმის შედეგად გაანადგურეს.

ძღვევამოსილმა სვავებმა ცა გადააქსეს. ლონდონში ბაზირებული მოჰამედ ელ-სენუსი, ლიბიის ტახტის მემკვიდრე, უკვე მზადაა ტელეეკრანებზე მსხვილი კადრით გამოჩენისთვის, რამეთუ უკვე დაადგინა, რომ „ლიბიელი ხალხის მსახურია და ხალხი თავად წყვეტს, რა სურს“. ეს „ტახტზე ასვლა მინდა“-ს ნიშნავს. ის საუფლო კონტრევოლუციური დინასტიის ყველაზე სასურველი კანდიდატია.

მაგრამ რა ემელებათ ვაშინგტონის ანალიტიკური ცენტრების იმ ვირებს, რომლებიც ბუტბუტებდნენ, რომ ეს „არაბული გაზაფხულის“ „ჩაუშვს-კუს მომენტი“ იყო? ნეტავ, რუმინელ დიქტატორს თავის ქვეყანაში ცხოვრების დონე გაეუმჯობესებინა, დაემკვიდრებინა უფასო განათლება, უფასო სამედიცინო მომსახურება, შეღავათები ახლადდაქორწინებულთათვის და ა. შ., ანუ გაეკეთებინა იოტისოდენა იქიდან, რასაც კადაფი თავისი ხალხისთვის აკეთებდა. გარდა ამისა, ნიკოლაე ჩაუშვსკუ ნატოს ჰუმანიტარული დახმობების შედეგად არ დაზოგბოდა. მსოფლიო სულაღვას შამლომ გადააყვანა პრეზიდენტად ნატოს 40 ათასზე მეტი ჰუმანიტარული დახმობის შესახებ, რის შემდეგაც განადგურდა ლიბიის ინფრასტრუქტურა და ძველანა ძვის ხანაში დაბრუნდა. ამას საერ-

თო არაფერი ჰქონდა „დაცვის ვალდებულებასთან“, რასაც ადასტურებს კიდეც სირტის სამოქალაქო მოსახლეობის დაუნდობელი დაპყრობა.

როგორც სწრაფად განვითარებადი ქვეყნების კავშირის ძირითადი ოთხი ქვეყანა გაეროს №1973 რეზოლუციისათვის დაკავშირებით კენჭისყრამდეც ხედებოდა, საუბარი იყო ნატოს ბატონობაზე ხმელთაშუა ზღვაში, „აფრიკის“ ომზე ჩინეთის წინააღმდეგ და საკვანძო სტრატეგიული ბაზების შექმნაზე, იმაზე, რომ ფრანგებსა და ბრიტანელებს მიეღოთ შემოსავლიანი კონტრაქტები ლიბიის ბუნებრივი რესურსების გადასამუშავებლად, რომ დასავლეთს „არაბულ გაზაფხულზე“ მთაბეტებლების ფორმირება მოეხდინა მას შემდეგ, რაც ეგვიპტისა და ტუნისის მოვლენების დროს იძინეს.

კეთილი იყოს თქვენი მობრძანება ახალ ლიბიაში. შუენუნარებელი ისლამისტი ბოიკოკები ლიბიელი ქალების ცხოვრებას ნამდვილად ჯოჯოხეთად აქცევენ. საპარიდან სამხრეთით მდებარე ქვეყნების ასიათასობით აფრიკელი, რომელთაც გაქცევა ვერ მოახერხეს, დაუნდობელი დევნის მსხვერპლი გახდება, ლიბიის ბუნებრივი სიმდიდრე გაიძარცვება. ისლამისტების მიერ მიტოვებული საზღვრით რაკეტების კოლექციის უმაღლესი ხარისხის სარწმუნო არაბულია, რომ „ტიროსთან ბრძოლა“ ჩრდილოეთ აფრიკაში საშუალოა. იქნება სისხლი, სამოქალაქო ომის სისხლი, იმიტომ, რომ ტერიტორიული კიენიკას მმართველობას ვერ შეეგებება.

რაც შეეხება მსოფლიოში შემორჩენილ დიქტატორებს, მათ შპს „ნატო“-სგან სიცოცხლის დაზღვევის პოლისი უნდა მიიღონ. ეგვიპტელი ხოსნი მუბარაკი, ტუნისელი ზინ ალ-აბიდი ბენ ალი და ემენელი ალი აზდალა სალესი საკმარად ჭკვიანები იყვნენ, რომ ეს გაეკეთებინათ. ჩვენ ყველამ ვიცით, რომ „დაცვის ვალდებულება“ არასდროს ჩნდება ტიბეტელებისა და უიგურების, მიანმის ხალხის, თურქეთის ქურთებისა და სხვათა განთავისუფლებისთვის.

ჩვენ ისიც ვიცით, რომ ობამას წინასწარჩვენი სლოგანი-სეული გარდაქმნები, რომლებიც მსოფლიოს სჯერა, იმ დღეს დაიწყება, როდესაც ნატო არასაფრენი ზონად გამოაცხადებს საუფლის არაბეთს, რათა აღმოსავლეთ პროვინციაში შიიტები დაიცვას, პენტაგონი კი „ჰელფაირების“ ხალიჩას გაშლის საუფლის შუასაუკუნოვანი კორუმპირებული დინასტიისათვის პრინცის ფეხქვეშ. Asia Times online

ეს მოქმედი პრეზიდენტი არამც თუ არ შველის, არამედ ანგრევს ამერიკის ეკონომიკას და ამით წირავს ქვეყანას და საკუთარ ხალხსაც. თავის მხრივ კი, უბრალოდ, სკანდირავს ორთოდოქსულ-რეაქციულ ლოზუნგებს გადასახადების შემცირების, ხელისუფლების ხარჯების შემცირების, სახელმწიფო რეგულირებაზე უარის თქმისა და ვაჭრობის განვითარებისათვის ხელის შეწყობის თაობაზე.

ვინ ესპრის ხელთათმანს ბარაკ ობამას

მომდევნო საყოველთაო არჩევნებამდე ამერიკის შეერთებულ შტატებს წელიწადზე მეტი დრო რჩება. მიუხედავად ამისა, ამერიკელი პოლიტოლოგები და მასმედია ახლავს თავდაჯერებულად პროგნოზირებენ, თუ ვინ იქნება დემოკრატი პრეზიდენტის — ბარაკ ობამას კონკურენტი თეთრი სახლისთვის გადამწყვეტ ბრძოლაში. სხვაზე მეტი შანსი მასაჩუსეტსის შტატის ყოფილ გუბერნატორს, რესპუბლიკელ მით რომნის აქვს. ზოგიერთ დამკვირვებელს მიაჩნია, რომ მისი კანდიდატურის წამოყენება „თითქმის გარდაუვალია“.

მოსადგენია, რომ კრიზისის პირობებში ამომრჩეველს, ვთქვათ, მალაზიებში, ზედმეტი ფულის გადახდის პერსპექტივა გაახარებდა, მით უფრო, რომ, ავტორის აზრით, გაყიდვების ფედერალური გადასახადი დროთა განმავლობაში 30%-მდე უნდა გაიზარდოს. დამოუკიდებელმა სპეციალისტებმა უკვე დაიანგარიშეს, რომ მისი პროგრამა საერთო ჯამში მომგებიანი იქნება მდიდარი ადამიანებისათვის, ღარიბების ჯიბეს კი მორიგი დარტყმით ეშუქება.

ცხადია, ამგვარი დასკვნების წინასწარ გაკეთება ნაადრევია. ოთხი წლის წინ ყველას ეგონა, რომ ჰილარი კლინტონს დიდი წარმატება ელოდა, მაგრამ ამომრჩეველმა ჯერ პარტიის შიგნით, შემდეგ კი მთელი ქვეყნის მასშტაბით უპირატესობა ბარაკ ობამას მიანიჭა. რესპუბლიკელები კი ახლა კიდევ უფრო მეტად ოცნებობენ ძლიერ და ქარიზმატულ ლიდერზე, რომელიც ოპოზიციას შეაკავშირებს და ერთი წლის შემდეგ ნიუკემპის გამარჯვებისკენ წაიყვანს.

რული დოგმებიდან უკან დახვეთი მალევე დაიტეხა თავს კრიტიკის ქარ-ცეცხლი. გარდა ამისა, მას პოლიტორექტულობის ნორმების დარღვევაში დასდეს ბრალი. ითქვა ისიც, რომ ის ჯერ კიდევ „არ მოწინააღმდეგავს“ პოლიტიკურ ოლიგარქიას და მისი მონიშნაობის წყალობით, სწორედ ის რჩება ამ ეტაპამდე რომნის მთავარ საფრთხედ მარჯვნიდან.

უკანასკნელი მონაცემებით, ვაშინგტონის კვლევითმა ორგანიზაციამ — პოლიტიკური ორგანიზაციების დაფინანსების შემსწავლელმა ინსტიტუტმა რომ გამოაქვეყნა, მიმდინარე წლის მესამე კვარტალში პერიმ თავის მთავარ მონიშნაობად რომშიზე მეტი (17,1 მილიონი დოლარი 14,2 დოლარის წინააღმდეგ) შეაგროვა. ადრე მოზიდული სახსრების გათვალისწინებით, ასევე მიმდინარე ხარჯების გათვალისწინებით, მათ ახლა 15,1 და 14,7 მილიონი დოლარი რჩებათ. შედარებისათვის: ობამამ ერთი კვარტლის განმავლობაში თავისი წინასწარჩვენო ფონდის ყუბაბაში 39,7 მილიონი დოლარი შეაგროვა, ახლა კი მის შტაბს ხელზე 61,4 მილიონი დოლარი აქვს. ეს ჯერ კიდევ არაა მთელი ფული, ეს მხოლოდ ისაა, რაც „პრაიმერიზის“ ეტაპზე შეიძლება დაიხარჯოს.

ტენდენტ რესპუბლიკელებს, მათგან ერთიც ვერ გაბედავს, თუნდაც მიუახლოვდეს ზემოხსენებული წყვილის ფინანსურ მდგომარეობას. **კონგრესში-ლიბერტარიანულ რონ პოლს ხელზე 3,7 მილიონი აქვს, კონგრესში მის კოლეგა მიშელ ბაკმანსა და ბიზნესში ბაკმანს კინს — 1,3-1,3 მილიონი დოლარი. დანარჩენების ანგარიშზე რამდენიმე ასეული ათასია, კონგრესის წარმომადგენელთა პალატის ყოფილ სპიკერ ნიუტ გინგრიჩს და იუტას შტატის ეის-ბუბერნატორსა და აშშ-ის ელჩს ჩინეთში, ჯონ ჰანტსმანს, შესაბამისად 1,2 მილიონი და 3,1 მილიონი დოლარი ვალად აქვთ. თუმცა ჰანტსმანისთვის ეს პირადი სახსრებია, რადგან ის ძალზე მდიდარი ოჯახის შვილია.**

ლოდ ციფრები არაა. ისინი შემაჯავრობებენ სწრაფად შეიცვალს. უბრალოდ, ზუღაღმოსხმული ალრიცხვა ხელს უწყობს ძალთა რეალურ გადანაწილებას გარკვევას. მაგალითად, იმის გაგებას, თუ რატომ დაინიშნა ფორმალურად და შეიძლება გაუსწრო კიდევ რომის კეინმა, რომელიც, საზოგადოებრივი აზრის კვლევის თანახმად, ამ დრომდეც პრაქტიკულად არ აღიქმება სერიოზულად. ადგილობრივი პოლიტოლოგები მიანიშნებენ, რომ ის არა მხოლოდ არ ფლობს სერიოზულ ფინანსურ და ორგანიზაციულ რესურსებს, არამედ არც არსდროს ეკავა საპასუხისმგებლო არჩევითი თანამდებობები და საერთოდაც, ჯერჯერობით თავის კამპანიას ისე აწარმოებს, თითქოს ეს მისი წიგნის რეკლამირების უბრალო დანამატი იყოს.

კარგია კეინის გეგმა თუ ცუდი, ის არსებობს და მისი განხილვა შესაძლებელია. დანარჩენი რესპუბლიკელები კი ადგილობრივი ანალიტიკოსების სწორი შენიშვნის შესაბამისად კონკრეტულს არავის არაფერს სთავაზობენ. ერთადერთი, რასაც ისინი აკეთებენ, მოქმედი პრეზიდენტის გუნდური ლანძღვაა. მათი აზრით, ეს მოქმედი პრეზიდენტი არამც თუ არ შველის, არამედ ანგრევს ამერიკის ეკონომიკას და ამით წირავს ქვეყანას და საკუთარ ხალხსაც. თავის მხრივ კი, უბრალოდ, სკანდირავს ორთოდოქსულ-რეაქციულ ლოზუნგებს გადასახადების შემცირების, ხელისუფლების ხარჯების შემცირების, სახელმწიფო რეგულირებაზე უარის თქმისა და ვაჭრობის განვითარებისათვის ხელის შეწყობის თაობაზე.

კონსერვატიულ ხალხთა მასების ბელადის როლი რიგრიგობით მოიხარბოდნენ ბიზნესმენი დონალდ ტრამპი, გუბერნატორები მიჩ დენიელსი, პარლი ბარბუერი და კონგრესმენი პოლ რაიანი. ზოგიერთ მათგანს ეგზალტირებული მხარდამტყრები ლამის ევედრებოდნენ, საკუთარ მხრებზე ეტყვირთათ ლიდერობა. მიუხედავად ამისა, ყველა მათგანმა თავის არიდება არჩია. ახლა სახეობა, თითქმის დაუსტავებელი შიქრიანობა ითმას, ალარ გამორჩევიან. ჯერ ერთი, ისინი, უბრალოდ, არ ჩანან კორიუმორები; მეორე, კალენდარზე დრო იწურება: „პრაიმერიზი“ — კანდიდატურა პირველადი არჩევნები იანვრის პირველი დღეებიდან იწყება.

არადა, აგვისტოს შუა რიცხვებში ამერიკელ „მემარჯვენეებს“ მოეჩვენათ, რომ მათ ვედრებას შესემენდნენ. ხანგრძლივი ფიქრისა და ყოყმანის შემდეგ ტეხასის შტატის გუბერნატორი რიკ პერი დათანხმდა, საპრეზიდენტო მართაობაში ჩართულიყო. პერი მთელ რიგ წინასწარჩვენო დებატებში გამოვიდა და თავისი ელექტორატისთვის მნიშვნელოვან მთელ რიგ სოციალურ საკითხებთან დაკავშირებით კონსერვატი-

ლოდ ციფრები არაა. ისინი შემაჯავრობებენ სწრაფად შეიცვალს. უბრალოდ, ზუღაღმოსხმული ალრიცხვა ხელს უწყობს ძალთა რეალურ გადანაწილებას გარკვევას. მაგალითად, იმის გაგებას, თუ რატომ დაინიშნა ფორმალურად და შეიძლება გაუსწრო კიდევ რომის კეინმა, რომელიც, საზოგადოებრივი აზრის კვლევის თანახმად, ამ დრომდეც პრაქტიკულად არ აღიქმება სერიოზულად. ადგილობრივი პოლიტოლოგები მიანიშნებენ, რომ ის არა მხოლოდ არ ფლობს სერიოზულ ფინანსურ და ორგანიზაციულ რესურსებს, არამედ არც არსდროს ეკავა საპასუხისმგებლო არჩევითი თანამდებობები და საერთოდაც, ჯერჯერობით თავის კამპანიას ისე აწარმოებს, თითქოს ეს მისი წიგნის რეკლამირების უბრალო დანამატი იყოს.

თუმცა მის საბოლოოდ ჩამოწმას ჯერ მაინც არავინ

მსოფლიოს უაღიდაეს ქვეყანაში ჯანდაცვის უნივერსალური სისტემის არარსებობა სერიოზული სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემაა, რისგანაც პროკაბანდისტური კლინეკით თავს ვერაზინ დაიკვირებს

გაპრეზიდენტი
გაპრეზიდენტი მანამდე პოლიციამ მრავალათასიანი მსვლელობა დაშალა. ხალხი ქალაქის ცენტრის — მარგალიტის მოედნისკენ მიემართებოდა. მსვლელობა ქვეყნის ოპოზიციის ლიდერის ჰუსეინ დეჰის მამის დაკრძალვის გამო მოეწყო. ჰუსეინ დეჰის თანაპარტიელების მტკიცებით, ოპოზიციონერის მამა პოლიციის მიერ იქნა მოკლული. თუმცა გაპრეზიდენტი სამეფოს ხელისუფლებას აღნიშნულს კატეგორიულად უარყოფს. მსვლელობის მონაწილეთა წინააღმდეგ პოლიციამ ცრემლსადენი გაზი და რეზინის ტყვიები გამოიყენა. დალუპულთა შესახებ ინფორმაცია არ ვრცელდება.

ბარაკ ობამის წინააღმდეგობის მეთაურები და მთავრობის ხელმძღვანელები კანში, ძირითადად, საბერძნეთის პრობლემატან დაკავშირებით მსვლელობდნენ. სამიტზე რუსეთის პრეზიდენტმა დიმიტრი მედვედევმა აღნიშნა, რომ რუსეთი მზადაა, ფინანსური დახმარება აღმოუჩინოს ევროკავშირის საერთაშორისო სავალუტო ფონდის მექანიზმის ფარგლებში. სამიტზე საფრანგეთის პრეზიდენტმა ნიკოლა სარკოზიმ განაცხადა, რომ, თუ „აფეთქდება ევრო, აფეთქდება ევროპაც“. ევროს სტაბილურობის შესახებ განცხადება აშშ-ის პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამაც გააკეთა.

ამ იდეის მთავარი ლოზუნგია „9+9+9“ და ყველა ახლანდელი გადასახადების მოქალაქეთა შემოსავლებისა და კორპორატიული შემოსავლების 9%-იანი დაბეგვრით ჩანაცვლებას, ასევე გაყიდვების საერთონაციონალური 9%-იანი გადასახადის შემოღებას ითვალისწინებს. ძნელი წარ-

გაპრეზიდენტი

გაპრეზიდენტი

გაპრეზიდენტი

მოსკოვის ქართული ახალშენის კულტურულ-შემოქმედებითი ცხოვრება კიდევ უფრო ინტენსიური გახდა 1725 წლიდან, როდესაც ვახტანგ VI დიდი ამალით მოსკოვს ჩავიდა. მომავლის იმედით ჩრდილოეთისკენ გამგზავრებულ ქართველოვან „უთუოდ ჰქონდა დასახული, სამხედრო-პოლიტიკურის გარდა, აბრეშვი, სასწავლო-კულტურული ამოცანები, რუსული კულტურის მიღწევით ადგილზე გატანა და შეთვისება. უამისოდ გაუგებარი იქნებოდა იმდენად განათლებული კაცის ისე შორს გამგზავრება“.

ქართული მხარლოზის ქერები რუსეთსა და უკრაინაში

XVII-XVIII საუკუნეები მრავალმხრივ მნიშვნელოვანია საქართველოს პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და კულტურულ ცხოვრებაში. პოლიტიკური ორიენტაციის ხანგრძლივი ძიება საქართველოს რუსეთთან დაკავშირების გზით წარიმართა, რამაც გაახშირა ამ ორ ქვეყანას შორის მიმოსვლა და ურთიერთობა. საგარეო პოლიტიკის გართულებების გამო კი საქართველოს მმართველ წრეების წარმომადგენლებს თავიანთი მხლებლებით ხშირად უხდებოდათ ამ მხარეში არა მარტო გამგზავრება, არამედ ხანგრძლივად ყოფნა და ცხოვრება.

სამშობლოს მოცილებული ქართველობა შორეულ მხარეშიც განავრცობდა ლიტერატურულ-შემოქმედებით და მეცნიერულ საქმიანობას. ასე თანდათანობით ეყრებოდა საფუძვლები ქართულ კულტურულ-ლიტერატურულ კერებს რუსეთსა და უკრაინაში: მოსკოვში, პეტერბურგში, ასტრახანში, კრემენჩუგში, მიროგოროდში, ლისკოვოში (ნიჟნი-ნოვგოროდში), მოხლოკში, ყიზლარში და სხვ. ამ კერებში სხვადასხვა დროს კულტურულ-ლიტერატურულ მუშაობას ეწეოდნენ გამოჩენილი ქართველი მწერლები და მოღვაწეები, ცნობილი სასულიერო პირები, მთარგმნელები და კალიგრაფები. ასე წარმოიქმნა XVIII საუკუნის ქართული ემიგრანტული მწერლობა.

ქართული ემიგრანტული მწერლობის წარმოქმნა და განვითარება რუსეთსა და უკრაინაში ერთმანეთს აკავშირებს და წარმოადგენდა ქართული ლიტერატურის განვითარების ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ფაქტორს.

რუსეთში არსებულ ქართულ კულტურულ-ლიტერატურულ კერებს შორის თავისი საქმიანობით განსაკუთრებით გამოირჩეოდა მოსკოვის ქართული ახალშენი (კოლონია), რომელსაც საფუძვლები ჩაეყარა ჯერ კიდევ XVII საუკუნის შუა წლებში, როდესაც იქ ჩავიდა კახეთის მეფის თეიმურაზ I-ის შვილიშვილი ერეკლე ბატონიშვილი (ანუ, როგორც მას რუსეთში ეძახდნენ, ნიკოლოზ დავითის ძე). ქართველი ბატონიშვილის ამალის ზოგიერთი წევრი სამუდამოდ დარჩა მოსკოვში საცხოვრებლად და რუს დიდებულებს დაუმოყვრდა.

XVII საუკუნის მნიშვნელოვანი მოსკოვში გაემგზავრა არჩილ მეფე. თავისი ოჯახითა და მახლობლებით იგი სამუდამოდ დასახლდა იქ და სათავეში ჩაუდგა ქართულ ახალშენს.

რუსეთის ხელისუფლებამ ერთგულება აღუთქვა ქართველ ემიგრანტებს, გამოუყ

საცხოვრებელი ადგილები და ფულადი დახმარება მისცა. პეტრე პრველის ზრუნვა ქართველობაზე გამოწვეული იყო გარკვეული პოლიტიკური მიზნებით. ქართველი ემიგრანტები დაუახლოვდნენ რუსეთის სამეფო კარს, ურთიერთობა დაამყარეს მონღავე რუს პოლიტიკურ და საზოგადო მოღვაწეებთან. მოსკოვის მახლობლად მდებარე ვსესვიატსკოეში მათ დააარსეს ქართული ახალშენი, რომელიც შემდეგში ერთგვარი თავშესაფარი გახდა საქართველოდან ჩასულთათვის.

მოსკოვში მცხოვრები ქართველებისთვის კულტურის კერას თავდაპირველად წარმოადგენდა წმ. ნიკოლოზის ბერძნული მონასტერი, ხოლო რომელიც პეტრე I-მა არჩილს განკარგულებაში გადასცა დონის მონასტერი, არჩილმა იქ მიიზიდა განათლებული ქართველი საეკლესიო პირები, რომლებთან ერთად იგი ეწეოდა დაუცხრომელ და მრავალფეროვან მოღვაწეობას. შემდეგში კი, არჩილის სიკვდილის შემდეგ, ქართველების კულტურულმა საქმიანობამ თანდათანობით გადაინაცვლა სოფ. ვსესვიატსკოეში ანუ, როგორც მათ შეარქვეს, „სესენკაში“ თუ „ვსესენკაში“, ხოლო არჩილის გარდაცვალების შემდეგ ქართული სტამბა აქვე იქნა გადმოტანილი. მოსკოვის ქართული კოლონიის წევრები მრავალმხრივ კულტურულ-ლიტერატურულ მოღვაწეობას ეწეოდნენ, ძირითადად კი, მათი საქმიანობა მთარგმნელობით მუშაობაში გამოიხატებოდა. ალექსანდრე არჩილის ძე, პეტრე ნექაძე, გაბრიელ ჩხვიძე, მელქისედეგ კავკასიძე, ბაგრატი სოლოლაშვილი, დავით თურქესტანიშვილი და ქართული ახალშენის სხვა წევრები, არჩილის უშუალო მონაწილეობითა და ხელმძღვანელობით, აქტიურად ჩაებნენ სამშობლოს საკეთილდღეოდ წამოწყებულ ლიტერატურულ-შემოქმედებით საქმიანობაში. თვითონ არჩილი ეწეოდა არ იმუშრებდა ქართული კულტურის განვითარებისთვის.

ვახტანგ VI

არჩილ მეფე

მან საფუძველი ჩაუყარა მოსკოვში ნიგინის ბეჭდვის საქმეს, რედაქციას უკეთებდა ნიგინებს და თარგმნიდა რუსული ენიდან. არჩილმა შეაგროვა ქართული ბიბლიის სხვადასხვა ნუსხა, შეუდარა ისინი სლავურ ტექსტს და იქიდან სლავურად გამოთარგმნა ისო ზირაქისა და მაკაბელთა ნიგნები, რომლებიც ქართულ ენაზე არ აღმოჩნდა. მისი დამზადებული მასალა შემდეგ საფუძველად დაედო ბიბლიის ბაქარისეულ გამოცემას (1743 წ.). 1705 წელს არჩილმა სახაზინო სტამბაში დააბეჭდვინა ქართული „დავითნი“. არჩილმა რუსულიდან თარგმნა პეტრე მოგოლას „მართლმადიდებელი აღსარებაი სარწმუნოებისა“, „ხრონოლოგის“ მეორე ნაწილი (პირველი ნაწილი ბერძნულიდან გადმოიღო მღვდელ-მონაზონმა ბაგრატ სოლოლაშვილმა, ათონის ივერიის მონასტრის მოღვაწემ, რომელიც არჩილს საქართველოდან მოსკოვში გააყვავა) და „ალექსანდრიანი“. არჩილ მეფეს თუ მის შვილს ალექსანდრეს რუსულიდან გადმოუთარგმნია ასკეტურ-მისტიკური ხასიათის კრებული — „ნიგინი სასურველი“, რომელიც შედგენილი ყოფილა რუსთა მეფის — მიხეილ თევდორეს ძის დროს და მისი ინიციატივით. ალექსანდრე ბატონიშვილმა რუსულიდან თარგმნა სიმეონ პოლოცკის ქართული ახალშენის სხვა ნიგნები, არჩილის უშუალო მონაწილეობითა და ხელმძღვანელობით, აქტიურად ჩაებნენ სამშობლოს საკეთილდღეოდ წამოწყებულ ლიტერატურულ-შემოქმედებით საქმიანობაში. თვითონ არჩილი ეწეოდა არ იმუშრებდა ქართული კულტურის განვითარებისთვის.

როდესაც ვახტანგ VI დიდი ამალით მოსკოვს ჩავიდა. მომავლის იმედით ჩრდილოეთისკენ გამგზავრებულ ქართველოვან „უთუოდ ჰქონდა დასახული, სამხედრო-პოლიტიკურის გარდა, აბრეშვი, სასწავლო-კულტურული ამოცანები, რუსული კულტურის მიღწევით ადგილზე გატანა და შეთვისება. უამისოდ გაუგებარი იქნებოდა იმდენად განათლებული კაცის ისე შორს გამგზავრება“.

ვახტანგთან ერთად საქართველოდან რუსეთში ჩავიდნენ საზოგადო და პოლიტიკური მოღვაწეები, მეცნიერები, პოეტები, მწერლები, მთარგმნელები, კალიგრაფები, საეკლესიო პირები. ერთი სიტყვით, იმდროინდელმა რჩეულმა ქართული ინტელიგენციის დიდმა ნაწილმა რუსეთში მოიყარა თავი. მათ შორის იყვნენ: სულხან-საბა ორბელიანი და მისი ძმები — ნიკოლოზ, დიმიტრი და ზაალ-ზოსიმე ორბელიანები, ვახუშტი და ბაქარ ბაგრატიონები, ონანა ქობულაშვილი, გაბრიელი ნიშვილი, მამუკა და თომა ბარათაშვილები და სხვ. შემდეგ მათ კვლავ მიჰყვნენ დავით გურამიშვილი (1729 წ.), დიმიტრი სააკაძე (1734 წ.), ვახტანგ ორბელიანი (1737 წ.) და ა.შ. ამრიგად, მოსკოვის ქართული ახალშენი შეიქმნა და გაიზარდა ახალი შემოქმედებითი ძალებით. ახალშენი თითქმის XIX საუკუნემდე გააგრძელდა შევსებას სამშობლოდან გადასვენებულთა ახალ-ახალი თაობებით.

ვახტანგისა და მისი თანამოღვაწეების მოსკოვში ჩასვლის შემდეგ ვსესვიატსკოე

ქართველებისთვის კულტურის ძლიერ ცენტრად იქცა. აქ ფართოდ გაიშალა კულტურულ-ლიტერატურული და სამეურნეო მუშაობა. ლიტერატურის სიყვარულისა და მეცნიერული მუშაობის მაგალითის თვითონ ვახტანგი იძლეოდა. პოლიტიკაში დამარცხებული მეფე-პოეტი მთელ თავის ცოდნასა და დაუღალავ ენერგიას ქართული ლიტერატურისა და მეცნიერების აყვავების საქმეს ახმარდა. ვახტანგმა მოსკოვში გააღიქვა ერასტი თურქესტანიშვილის მიერ თარგმნილი გადმოთარგმნილი აპოკრიფების კრებული — „მოკლედ სიტყვის გება სოგრატისი“, რომელსაც „სიბრძნე მალალოზელი“ უწოდა. აქვე გააღიქვა მან დიდაქტიკური თხზულების „ამირნასარიანის“ პროზაული ვერსია, რომლის სპარსულიდან გადმოთარგმნა მასვე ეკუთვნის. იქ, რუსეთშივე დაწერა ვახტანგმა ლექსების დიდი ნაწილი.

უშუალოდ ვახტანგის მითითებით, ხოლო ზოგჯერ კი მისივე თანამონაწილეობით, მიმდინარეობდა სამეცნიერო-მედიკინური შრომებისა და მხატვრული ნაწარმოებების შეთხზვა ან თარგმნა. ასეთ თხზულებებს საგანგებო წარწერაც აქვთ ხოლმე: „ოდეს მობრძანდა მეფე ვახტანგ ქალაქსა მოსკოვს, მან მიბრძანა და თვითონვე მანვე ქართული ენით გაასწორა და ვრცლად დასწერა“.

ვახტანგის დავალებით მამუკა ბარათაშვილმა გააღიქვა პოემა „ჯიმშედიანი“ და დაწერა პირველი ქართული პოეტური ნაშრომი — „ლექსი სწავლის ნიგნი“ („ჭაშინიკი“), ერასტი თურქესტანიშვილმა რუსულიდან თარგმნა

„აპოკრიფიკა“, მიხეილ ელივიჩმა თარგმნა „სივაკის ზომა ანუ პლანიმეტრია“, მელქისედეგ კავკასიძემ დაწერა ვახტანგის თხზულებათა შემცველი ცნობილი ხელნაწერი და სხვ.

თავიანთი შრომებითა და თარგმანებით ქართველმა ემიგრანტმა მწერლებმა გაამდიდრეს ქართული მეცნიერული ლიტერატურა და ქართველი ახალშენის ხალხისათვის გახადეს მონიწივე რუსული მეცნიერების იმდროინდელი მიღწევები.

ვახტანგი VI-ის გარდაცვალების (1737 წ.) შემდეგ მალე ქართველი ემიგრანტების „ბედნიერებას“ ფრთები შეეკვეცა. ვახტანგის სახით მოსკოვის ქართველობამ დაკარგა არა მარტო ყოველგვარი კულტურულ-ლიტერატურული წამოწყებათა სულისჩამდგმელი, მეთაური და ორგანიზატორი, არამედ ის დიდი იმედიც, რომელიც მათ აწეგებებდა, მომავლისადმი რწმუნას უწერავდა და სამშობლოში დაბრუნებას ჰპირდებოდა. გარდა ამისა, რუსეთის მთავრობამ ქართველ ემიგრანტებს შეუწყვიტა ის ნივთიერი დახმარება, რომელსაც მანამდე აძლევდა და აიძულა ისინი რუსეთის ქვეშევრდომობა მიეღოთ.

1738 წ. ჩამოყალიბდა ქართველ პუსართა შენაერთი, რომელიც შემდეგ აოლკად გადაკეთდა. რუსეთის მთავრობის სამხედრო და სამეურნეო ინტერესებმა განაპირობა ქართველების დასახლება „უკრაინაში“. სამხედრო სამსახურში შესულ ქართველებს რუსეთის ხელისუფლებამ უკრაინაში გამოუყვარა სამსახურის უფლებები, რის გამოც ისინი უკრაინის ქალაქებში დასახლდნენ. მოსკოვში დარჩნენ ძირითადად ის ქართველები, რომლებმაც უარი განაცხადეს სამხედრო სამსახურში შესვლაზე. რუსეთის ხელისუფლებამ მათ ნივთიერი დახმარებაზე უარი უთხრა. ამიტომ ქართველი ემიგრანტები შემდგომში დიდ ეკონომიურ სიღინწოვეს განიცდიდნენ.

ერთის მხრივ, ვახტანგის გარდაცვალებამ, ხოლო მეორეს მხრივ, ქართული ემიგრაციის მიმართ რუსეთის ხელისუფლების მიერ გატარებულმა ღონისძიებებმა, უარყოფითად იმოქმედა მოსკოვის ქართულ ახალშენზე. ვახტანგის გარდაცვალებით გამოწვეული ემიგრანტთა სულიერ კრიზისის დაემატა მათი ძირითადი ბირთვის დაქსაქსვა-დანაწილება და რუსეთის იმპერიის სხვადასხვა მხარეში, უმეტესად უკრაინაში, გაფანტვა. ყოველივე ამან დაასუსტა ახალშენის შემოქმედებითი ძალები. მიუხედავად ამისა, მოსკოვის ქართულმა ახალშენმა მაინც შეინარჩუნა თავისი სახე, არ დაიშალა და, მართალია, შედარებით სუსტად, მაინც ძველი

ქრონოგრაფი

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ეგვიპტური ლაბირინთის შესასვლელი არის წარწერა: „სიბიძე ან სიკვდილი — აი, რას იპოვის ამ სუსტი და მანკიერი, მამრამ ზოგიერთი ქლიერი ადამიანი ამ სიცოცხლესა და უკვდავებს ჰპოვებს“. ბევრი უზუნური, წინდაუხედავი ადამიანი შესულა ამ კარში, მამრამ უკან ვეღარ დაბრუნებულა. ეს უფსკრულია, რომელიც უკან მხოლოდ უშიშრებსა და შეუპოვართ დააბრუნებს.

ლაბირინთის საიდუმლო

დედამინაზე არ არსებობს უფრო იდუმალი ნაგებობა, ვიდრე ლაბირინთია. ის იზიდავს, გზას უბნებს, აშინებს ადამიანს და შეიძლება სასონარკვეთამდეც კი მიიყვანოს. არსებობს არაერთი თქმულება, რომლის მიხედვითაც, ლაბირინთი შიგნით შეტყუებულებს გარეთ აღარასდროს უშვებს და, როგორც კი მსხვერპლი გასასვლელს მიუახლოვდება, რაღაც ამოუცნობი ძალით კვლავ თავის ხლართებში კარგავს...

თავიდანვე უნდა ითქვას, რომ არ შეიძლება ყველა ჩახლართულ გორგალს ლაბირინთი ვუნოდოთ. კლასიკური ვარიანტი აქვს 7 კონცენტრული ხაზი, და მათგან თითოეული მჭიდროდა შემოხვეული ლაბირინთის ცენტრალურ ბირთვს. შესავლელი მხოლოდ ერთია. გრძელი გზა აუცილებლად მის ცენტრამდე მიგვიყვანს. ლაბირინთის გზები არსად იკვეთება და არსად უკავშირდება ერთმანეთს. ცენტრის დატოვება შეიძლება მხოლოდ ერთი გზით — რომლითაც იქამდე მოვედით. სხვა გასასვლელი ლაბირინთს არ აქვს.

სხვაგვარადაა მოწყობილი ლაბირინთის ინგლისური ვერსია, მეიზი. მეიზის სტრუქტურა უფრო დახვეწილი და რთული ფორმისაა, ვიდრე კლასიკური. როგორც წესი, ასეთ თავსატეხებში მიზნის მისაღწევად რამდენიმე გზა არსებობს, ორი ან უფრო მეტი შესასვლელ-გასასვლელია. გზები უკავშირდება ერთმანეთს და წარმოქმნის გზაგასაყარებს. მეიზის თავსატეხის გადაჭრა ადვილი არ არის... შემქმნელმა რთული დავალების წინაშე დაგვაყენეს: ავირჩიოთ სწორი შესასვლელი, გამოვიცნოთ გზაგასაყართან სწორი გზა ან არ მოვხვდეთ ერთსა და იმავე ადგილზე რამდენიმეჯერ. მეიზის იდეა მომდინარეობს მუასაუკუნეებიდან და მათემატიკური მეცნიერების განვითარების შედეგს წარმოადგენს.

მარტივი ლაბირინთების უამრავი მოდიფიკაცია არსებობს. იმისათვის, რომ შეეცვალოს კლასიკური ლაბირინთი, ავტორები ამცირებდნენ ან ზრდიდნენ გზების რაოდენობას, აკეთებდნენ კვადრატული ფორმის ლაბირინთს, მარტივად ხედიან ფორმისას, წრი-

ულს და ასე შემდეგ, თუმცა ყველა ეს მოდიფიკაცია მომდინარეობდა კლასიკური ვარიანტისაგან, რომელიც მთელ მსოფლიოში გავრცელებული და დღესაც შეუცვლელია.

ყველაზე კვლევი ლაბირინთი ეგვიპტეში, ტბა ბირკატ კარუნის მახლობლად, მდინარე ნილოსის დასავლეთით მდებარეობს. ლაბირინთის საერთო ფართობი შეადგენდა 70 000 კვადრატულ მეტრს. დამთავალირებულს ნებას არ რთავენ, დაათვალიერონ მინისკვება სივრცეები და ლაბირინთი, იმ განთავსებულია ფარაონებისა და ნინამების — ეგვიპტის მფინდა ცხოველების სამარხები.

ეს არის გრანიტის კოლოსალური ოთხკუთხა ნაგებობა, რომელიც სამი მასიური კორპუსისგან შედგება, შიგნით მათი სიგრძე 200 მეტრია, სიგანე — 170 მეტრი. მეოთხე მხარე პირამიდის ებჯინება. შემოსაზღვრულ სივრცეში რამდენიმე მილა ეზოა, თავად შენობებში კი უამრავი ოთახი და დერეფანია, რომლებიც ნაწილობრივ მიწისქვეშაა განლაგებული. მაგრამ ეს ყველაფერი, ანუ ის, რაც ჩვენს დრომდე შემორჩა, ლაბირინთის პირვანდელი სახის წარმოდგენის შესაძლებლობასაც არ იძლევა. დერეფნების, დარბაზებისა და ოთახების რთული სისტემა იმდენად ჩახლართული იყო, რომ გამცილებლის გარეშე უცხო ადამიანი გზას ვერასდროს გაიგნებდა.

ლაბირინთის დიდი ნაწილი სრულად ჩაბნელებული იყო, კარებების გაღებისას კი მათი ჭრიალი საშინლად ისმოდა.

ისტორიკოსების აზრით, ლაბირინთი იყო ცენტრი, რომლიდანაც ფარაონები ქვეყა-

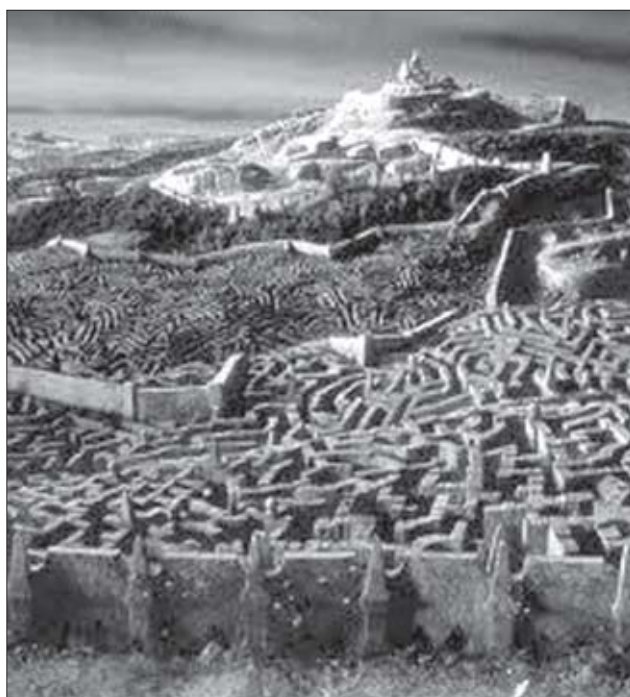

ნას მართავდნენ, მაგრამ ის ძირითადად რელიგიურ მიზნებს ემსახურებოდა. ეს იყო სატაძრო კომპლექსი, სადაც ეგვიპტის ყველა ღმერთს მსხვერპლს სწირავდნენ, მსხვერპლთა შორის კი არც თუ იშვიათად ადამიანებიც იყვნენ. ასე სცემდნენ თავიანთ მათ ღმერთს, სებესს — უზარმაზარ ნიანგს. ძველმა ხელნაწერებმა შემოინახოს ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ ლაბირინთში ნამდვილად სახლობდნენ ნიანგები, რომელთა სიგრძეც 30 მეტრს აღწევდა.

ეგვიპტური ლაბირინთის შესასვლელი არის წარწერა: „სიბიძე ან სიკვდილი — აი, რას იპოვის ამ სუსტი და მანკიერი, მამრამ ზოგიერთი ქლიერი ადამიანი ამ სიცოცხლესა და უკვდავებს ჰპოვებს“. ბევრი უზუნური, წინდაუხედავი ადამიანი შესულა ამ კარში, მამრამ უკან ვეღარ დაბრუნებულა. ეს უფსკრულია, რომელიც უკან მხოლოდ უშიშრებსა და შეუპოვართ დააბრუნებს.

ყველაზე ცნობილი მინოსის ლაბირინთი კი კუნძულ კრეტაზე მდებარეობს. ის ეგვიპტური ლაბირინთის ზუსტი ასლია, რომელიც ათენელმა მოქანდაკემ დედალოსმა კუნძულ კრეტას მეფის, მინოსის დავალებით ააგო.

თავისი ხანგრძლივი ისტორიის მანძილზე კუნძულ კრეტას ლაბირინთი რამდენიმეჯერ განადგურეს, მაგრამ მას ყოველთვის აღადგენდნენ. ჩვენს ნელთარქიტექტურაში

1380 წელს საბოლოოდ განადგურდა და მიტოვებულ იქნა, სანამ ინგლისელმა არქეოლოგმა არტურ ევანსმა არ აღმოაჩინა ძველი საიდუმლო იეროგლიფური წერილი ოქსფორდის მუზეუმში. წერილში საუბარი იყო უძველეს ლაბირინთზე. 1900 წელს არქეოლოგი კრეტაზე გაეშურა და გათხრები დაიწყო.

არტურ ევანსი თითქმის 30 წლის განმავლობაში აწარმოებდა გათხრებს და აღმოაჩინა არა ქალაქი, არამედ სასახლე, რომლის ფართობიც მთელი ქალაქის ფართობს უდრიდა. სწორედ ეს იყო მინოსის ცნობილი ლაბირინთი, რომლის

საერთო ფართი 22 000 კვადრატულ მეტრს შეადგენდა. მინოსის ლაბირინთი არქიტექტურის ნამდვილი საოცრებაა.

ლაბირინთის თანახმად, მინოსის ლაბირინთში ბინადრობდა მინოტავრი — ადამიანი ხარის თავეთი, რომელსაც ყოველ თვე 7 გოგონასა და 7 ვაჟს სწირავდნენ მსხვერპლად. ეს საშინელი რიტუალი შეწყდა უამრავი წლის შემდეგ. მისი დასრულება და დასრულება დასრულდა, მამრამ უკან ვეღარ დაბრუნებულა. ეს უფსკრულია, რომელიც უკან მხოლოდ უშიშრებსა და შეუპოვართ დააბრუნებს.

ევანსმა მითიური ცხოვე-

ლის კვალს ვერ მიაგნო, მაგრამ რაღაც მაინც მეტყველებდა ძველი ლეგენდის სასარგებლოდ. ერთ-ერთი დარბაზი შემკული იყო ფრესკით, რომელზეც გამოსახული იყო გიგანტი ხარის თავეთი. ამ დარბაზში გრანიტის ფილების ქვეშ აღმოჩენილ იქნა უამრავი ადამიანის ძვლები. ეს მინოტავრისთვის შეწირული ადამიანების ძვლები იყო.

ქალაქ პომპეიში, რომელიც განადგურდა ვულკანი ვეზუვის ამოფრქვევის შედეგად, ასევე მდებარეობდა ორი ლაბირინთი. ერთ-ერთი მათგანი, „სახლი ლაბირინთთან“, ცნობილია გასაოცარი მოზაიკური იატაკით, რომელზეც გამოსახული იყო თევზისა და მინოტავრის ბრძოლა.

ჩინეთში ლაბირინთებს ყოველი ძალადისა და სახლის შესასვლელი აშენებდნენ. მოსახლეობას სჯაროდა, რომ ლაბირინთში მათ ავი სულაბისგან დაიცავდა. მათი წარმოდგენით, დემონებს ფრენა მხოლოდ პირდაპირი მიმართულებით შეუძლიათ და, თუ სახლის შესასვლელს ლაბირინთის პრინციპით ააშენებდნენ, შეძლებდნენ, საცხოვრებელი ბოროტი სულებისაგან დაეცვათ.

სკანდინავიაში, ბალტიის ზღვის სანაპიროზე, 600 წე მეტი ქვის ლაბირინთი მდებარეობს. ბევრი მათგანი აგებულია ადგილობრივი მეთევზეების მიერ, რომელთაც სჯეროდათ, რომ ამ ლაბირინთების გავლის შემდეგ, კარგად ითევზავებდნენ და მინაც მშვიდობით დაბრუნდებოდნენ.

რუსეთშიც აქვთ საკუთარი ლაბირინთები. სოლოვკინის კუნძულებზე და სანაპიროზე 30 ლაბირინთი, 1000-ზე მეტი მინაქრილი და სხვადასხვა სიმბოლური ან ნახატი მდებარეობს. ეს კონსტრუქციები დღემდე მსოფლიოს ერთ-ერთ იდეალად ითვლება. მათზე არ არის მცენარეული საფარი, გარდა ხავისა და კენკრისა. ამ ადგილებზე დარგული მცენარეები და ხეები ხმება, ხოლო ცხოველები აქაურებს გაუბრიათ.

ქრისტიანობის გავრცელებასთან ერთად, თანდათანობით შეიცვალა ლაბირინთის ძველი წარმართული დატვირთვა და ალეგორიულად ღმერთამდე მიმავალ ადამიანის ეკლიან გზად იქცა. დღესდღეობით ლაბირინთების უფრო და უფრო რთული ვარიანტები იქმნება, რაც დაფუძნებულია მათემატიკური მოდელებსა და თეორიებზე. სპეციალურად მოწყობილ პარკებსა და ტურისტულ მარშრუტებში ლაბირინთები თავბრუდამხვევ ინტელექტუალურ გასართობს წარმოადგენს და საოცარ განცდებს იწვევს.

მთავარ გადაუჭრელ ამოცანად დღესთვის ისევ რჩება ლაბირინთების წარმოშობის ისტორია. მრავალი ჰიპოთეზა გამოითქვა ამ თემასთან დაკავშირებით, მაგრამ საბოლოო ახსნა მაინც ვერ მოიძებნა.

წლის საუკეთესო საპირფარეო

აშშ-ში „წლის საუკეთესო საპირფარეო“ გამოავლინეს. პრიზის მფლობელი ჩიკაგოს მუზეუმში მდებარე საპირფარეო გახდა. საპირფარეოში დიდი ფართი, ეკოლოგიურად სუფთა საშრობები, ლამაზი გაფორმება, დივანები და დედა-შვილისთვის განკუთვნილი ოთახია. მეორე ადგილი არიზონას შტატში, ქალაქ სკოტსდეილში, თეატრალური ხელოვნების ცენტრში მდებარე საპირფარეოში მიიპოვა. მისი იატაკი მოზაიკით არის მოპირკეთებული, განათება კი ფერს იცვლის. მესამე ადგილი პრეზიდენტისთვის განკუთვნილმა მოძრავმა საპირფარეომ დაიკავა. ის ამჟამად ვირჯინიის შტატშია. ეს საპირფარეო სპეციალურად ბარაკ ობამას ინაუგურაციისთვის ააშენეს 2009 წელს.

გეორგიული მსოფლიო

გეორგიული მსოფლიო

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ორთავა გველი

ფლორიდაში ბიციფის სინდრომიანი, ანუ ორთავა გველი დაიბადა. ასეთი ქვეწარმავლის დაბადების შანსი 10 000-დან ერთია. გველის მფლობელი ფლორიდის ცენტრალური უნივერსიტეტის პროფესორი-ბიოლოგი დანიელ პარკერი. ორთავა გველის რაციონი მწერებისგან, ჩიტებისგან, ხვლიკებისა და პატა-

რა ძუძუმწოვრებისგან შედგება. წელს მსგავსი ანომალია პირველი შემთხვევა არ არის. სლოვაკეთში ორთავა კუ დაიბადა. ჩინეთის ჩრდილოეთით, დეშენგტანგის ფერმაში კი ორდინგა ღორი გაჩნდა; 2011 წელს ჩინეთში — გენეტიკური გადახრით ძროხა-მარტორქა, უყურო კურდღელი და ორსახიანი ღორი.

10 წლის პოლიგლოტი

10 წლის ტაივანელმა გოგონამ სონია იანმა მასწავლებლებს გააოცა. ის 10 ენაზე თავისუფლად საუბრობს. სონია ტაივანში დაიბადა, თუმცა ცოცხალი ხნის წინ ინგლისში გადავიდა სასწავლებლად. თავდაპირველად გოგონა, მშობლიური ენის გარდა, საუბრობდა ინგლისურად, ჩინურად და იაპონურად. ინგლისში გადასვლის შემდეგ სონია ფრანგულს,

გერმანულს, ესპანურს და პორტუგალიურს დაეუფლა. ბოლო ორი ენა, რომელიც პოლიგლოტმა გოგონამ შეისწავლა, ყაზახური და უგანდის რესპუბლიკის ნაციონალური ენები იყო. აღსანიშნავია, რომ სონიას მათ შესასწავლად სულ რამდენიმე კვირა დასჭირდა. ამჟერად სონია ბრიტანეთის ნაციონალურ ლინგვისტურ კონკურსში იღებს მონაწილეობას.

ჯვირსნაის თითები

ჯილიან ჰაიდმა და კლიავ მატისმა ჯვრისწერისას მარადიული სიყვარულის სიმბოლოდ ბეჭდების ნაცვლად თითები გაცვალეს. ეს გენიალური იდეა თავში ჯილიანს მოუვიდა — მარადიული ქორწინების გარანტიად მან რაღაც უფრო მნიშვნელო-

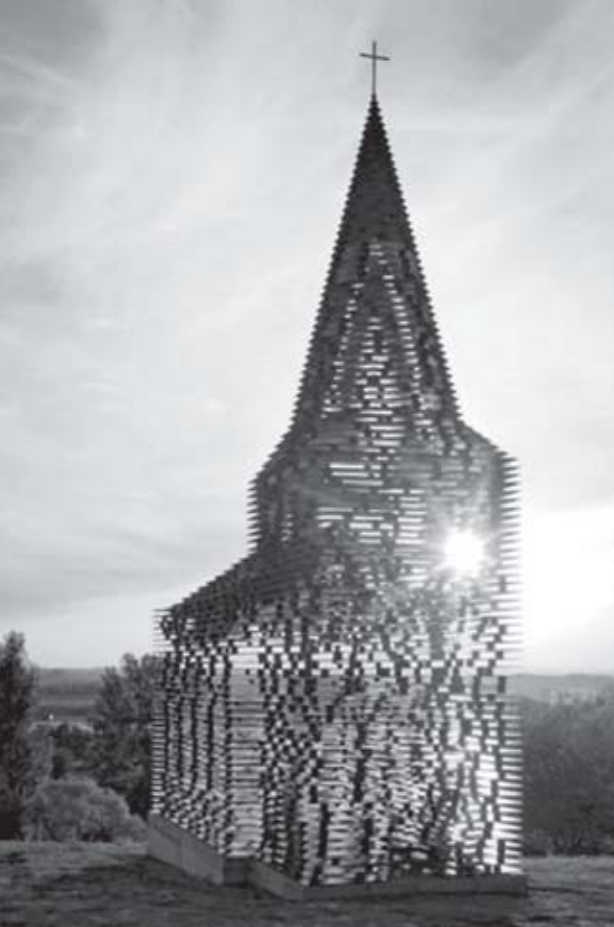
ვანი მოითხოვა, ვიდრე უბრალოდ ოქროს ბეჭედი. შეყვარებულ მამაკაცს შემოთავაზება მოეწონა და დათანხმდა კიდევ. შესაბამისად, წყვილმა ტაძარში ბეჭდების გაცვლის ნაცვლად საავადმყოფოში ერთმანეთის არათითები გადაინერგა.

გეი-ტურიზმის მსოფლიო დაჯილდოება

საერთაშორისო ასოციაცია Gay & Lesbian Travel-ის ყოველწლიურ შეხვედრაზე გადაწყდა, რომ მადრიდი 2014 წლის გეი-ტურიზმის მსოფლიო დედაქალაქი გახდება. ამ ტიტულის მოსაპოვებლად, მადრიდის გარდა, სტოკჰოლმი, ციურხიხი და კანიც იბრძოდნენ. მადრიდს ამ ნოდებისთვის ბრძოლაში ქალაქის ადმინისტრაციამ, ასევე რამდენიმე კერძო კომპანიამ, საზოგადოებრივმა ორგანიზაციამ და ტურისტულმა ასოციაციამ

დაუჭირა მხარი, რადგან ითვლება, რომ აღნიშნულ მოვლენას როგორც მადრიდში, ასევე მთელ ესპანეთში ტურიზმის განვითარებისთვის დიდი მნიშვნელობა ექნება. ასოციაცია Gay & Lesbian Travel მსოფლიოს 160 ქვეყნის 5000-მდე კომპანიასა და სხვადასხვა სახის დაწესებულებას აერთიანებს და ერთადერთი ასოციაციაა გეი-სამყაროში, რომელიც საერთაშორისო ტურისტული ორგანიზაციების რიცხვში შედის.

გაეჭიკვალა ეკლესია

პროექტი, რომლის მიხედვითაც გამჭვირვალე ეკლესია აშენდა, ორ ახალგაზრდა არქიტექტორს — პეტერიან გისს და არნოუტ ვან ვერენბერგს ეკუთვნის. უცნაური შენობის მშენებლობას ფოლადის 100 ფირფიტა დას-

ჭირდა. ეკლესია სიმალეში 10 მეტრს აღწევს. გამჭვირვალე ეკლესია, რომელიც ახალგაზრდა ენთუზიასტებმა ფოლადის ფილებისგან შექმნეს, მოსახლეობაში ძალიან პოპულარულია. ის ავსტრალიაშია განთავსებული.

ყველაზე ბინკური მდინარე

ინდონეზიაში, კუნძულ იავეზე, მსოფლიოში ყველაზე ბინკური მდინარე ჩამოედინება. ეს ციტანუშია. არადა, სულ რაღაც 20 წლის წინ ეს ადგილი სილამაზითა და სისუფთავით გამოირჩეოდა. ახლა ციტანუშის წყლები საფსავლით. გარდა ამისა, მასში კანალიზაციაც ჩაედინება. ადრე ამ მდინარეში ადგილობრივები თევზს იჭერდნენ და შემდეგ ყიდდნენ. ახლა

უფრო მომგებიანი საქმიანობა წყლიდან ანკესით ამოღებული ნაგვის შეგროვება და მისი გაყიდვაა. გარდა ციტანუშიისა, მსოფლიოს ყველაზე ბინკური მდინარეებია იამუნა (ინდოეთი), ბურგანა (ბანგლადეში), ყვითელი მდინარე (ჩინეთი), მდინარე მარილაო (ფილიპინები), განგა (ინდოეთი), შონგუა (ჩინეთი), მისისიპი (აშშ), სამეფო მდინარე (ავსტრალია) და სარნო (იტალია).

ორსახ კატა

ფრანკენლოუი ბუნების უიშვიათესი გამოჩენილია. მისი მასწავლებლის შტატში, მელბურში ცხოვრობს. კატას სიცოცხლის მანძილზე საოცარი არაფერი შემთხვევია, ის თავიდანვე ორი სახით დაიბადა. როგორც წესი, ამგვარი კატები სულ რამდენიმე დღეს ცოცხლობენ, მაგრამ ფრან-

კენლოუი ამ მხრივაც გამოჩენილი აღმოჩნდა. უჩვეულო ცხოველმა სულ ახლახან აღნიშნა თავისი მე-12 დაბადების დღე და გინესის რეკორდების წიგნშიც შევიდა. ფრანკენლოუი ძალიან პოპულარულია ვიდეოპორტალებზე. მისი ცხოვრების ამსახველ ვიდეორგოლებს ათასობით ადამიანი ადევნებს თვალს.

ფასიანი ყუფა

ლოს-ანჯელესის მთავრობამ მიიღო ახალი კანონი, რომლის მიხედვით ძაღლების პატრონები დაჯარიმდებიან, თუ მათი შინაური ცხოველი გაბამულად 10 წუთზე დიდხანს იყვებეს. ყოველი გადაცდენილი წუთი ძაღლების პატრონებს 1000 დოლარი დაუჯდება.

ახალი კანონის ინიციატორი ლოს-ანჯელესში მცხოვრები ჰერი ლეონარდია. მას მოსვენებას უკარგავდა მეზობლის ძაღლი, რომელიც მთელი დღის განმავლობაში ყეფდა. შეწუხებულმა ამერიკელმა ცხოველთა კონტროლის ადგილობრივ დეპარტამენტში სარჩელი შეიტანა. სასამართლომ მისი მოთხოვნა დააკმაყოფილა და ადგილობრივ მთავრობას ახალი კანონის მიღება მოსთხოვა.

